

V prilogi današnje številke Savinjskega občana objavljamo ANALIZO MOŽNOSTI RAZVOJA OBČINE ŽALEC ZA OBDOBJE 1981-1985 ter OSNUTEK SMERNIC ZA PRIPRAVO DRUŽBENEGA PLANA OBČINE ŽALEC ZA OBDOBJE 1981-1985. Gre torej za izredno pomembno gradivo, katerega

bodo obravnavali Zbori skupščine občine Žalec na seji v drugi polovici avgusta. Na osnovi te razprave bo osnutek dan v javno razpravo.

Naš osnovni cilj je dinamičen razvoj na vseh področjih, ki mora biti grajen na kvalitetnih temeljih.

Rezultati sedanjega in prihodnjega razvoja so in bodo predvsem rezultati dela nas samih, vseh občanov in delovnih ljudi žalske občine. V zadnjih letih smo dosegli lep napredek na vseh področjih, kar je solidna osnova za doseganje novih uspehov (iz analize možnosti razvoja občine Žalec).

Celje - skladišče

D-Per

III 5/1979

1119890843,8

COBISS

Leto 11
Številka 8
Avgust 1979

SAVINJSKI OBCAN

Pred odgovornimi nalogami

Občani in delovni ljudje občine Žalec smo praznovali letos svoj občinski praznik v krajevni skupnosti Gomilsko. 7. julij 1941 je bil dan, ko je bila organizirana prva akcija savinjskih komunistov-skojevcev in zavednih proletarcev v odporu proti okupatorju. Ta akcija je bila sicer v primerjavi z velikimi bitkami in zmagami v naši revoluciji naznana, bila pa je izredno pomembna za nadaljnji razvoj osvobodilnega gibanja na tem območju. V tej veliki prizkušnji slovenskega ljudstva so prebivalci Gomilskega in sosednjih vasi prispevali precejšen delež. Enotnost, bratstvo in enakost borcev, delavcev in kmetov med revolucijo, nas mora ob današnjem hitrem razvoju znanosti, tehnike, osebnega in družbenega standarda, vedno znova opozarjati, da gradimo nov svet, svet humanizma, enakosti, svobode, bratstva in enotnosti.

V zadnjem letu so bili v naši občini na vseh področjih doseženi pomembni uspehi, še nadalje pa si bo potrebno prizade-

vati za hitrejši razvoj gospodarstva.

Kljub ugodnim globalnim rezultatom pri izpolnjevanju srednjeročnega plana so prisotni nekateri problemi, ki se kažejo v preveč intenzivnem zaposlovanju na nekaterih področjih in v organizacijah združenega dela, v gospodarstvu naše občine bo potrebno narediti več na področju izvoza, prav tako pa tudi v nizki realizaciji in učinkovitosti izvršenih investicij. Prisotno je pomanjkanje ustreznih razvojnih programov v organizacijah združenega dela, in v smelosti v prizadevanjih za hitrejši razvoj. Še vedno prihaja do odvisnosti procesa razširjene reprodukcije od bančnih virov, premalo pa se uveljavlja načelo združevanja dela in sredstev. Premajhna je tudi povezanost rasti osebnih dohodkov in produktivnosti dela. Kaže pa se tudi slaba akumulativna sposobnost gospodarstva, ki otežuje pristop k novim naložbam. Neugodne so strukturne spremembe v gospodarstvu s prepočasno stopnjo razvoja industrije ter

premalo intenzivnem uveljavljanju nove tehnologije in znanja.

Izredno pereča je kadrovska problematika na vseh nivojih, slaba vodstvena struktura pa onemogoča hitrejši razvoj.

Kljub naštetim problemom lahko ugotovimo, da je bil v posameznih organizacijah združenega dela narejen pomemben premik v razvoju, ki bo imel močan vpliv na nadaljnji razvoj gospodarstva v celoti in solidnejši start v novo srednjeročno obdobje. Ob vsem tem bo potrebno kritično analizirati obremenjevanje gospodarstva z zakonskimi in drugimi obveznostmi, katere organizacijam združenega dela pobirajo vso akumulacijo.

Opozoriti bi želel na težaven položaj kmetijstva kot vodilni gospodarski panogi v naši občini, ki je že vrsto let brez akumulacije zaradi razkoraka cen, ob tem pa vprašanje investicij brez zagotovljenih lastnih sredstev. Za investicijska vlaganja v dejavnost, ki ima širši družbeni pomen in vlogo, bi morala širša družbena skupnost imeti več posluha in odgovornosti.

Pomembne uspehe smo dosegli tudi na področju družbenih dejavnosti, saj so bili v tem letu, ali pa bodo v kratkem, izročeni svojemu namenu objekti družbenega standarda. Zgrajenih in adaptiranih je bilo več šol, vrtcev, zdravstvenih postaj, športnih igrišč itd. V glavnem so to dosežki tretjega referenduma ter prizadevnosti občanov, delovnih ljudi in združenega dela, ki na takšen način združujejo in vlagajo svoja sredstva.

Na področju komunalne in stanovanjske izgradnje smo v občini kot celoti zgradili in modernizirali precej cest, največja investicija pa je izgradnja obvoznice in priključne ceste v Žalcu. V urbanih središčih se intenzivno gradijo stanovanja. Tudi pri razširitvi in moderniza-

Izredni uspehi se dosegajo pri izgradnji cest v obrobju naše doline. Solidarnost občanov, delovnih ljudi in združenega dela je pripomogla k izgradnji cest v obrobju naše doline, kjer se odmaknjene hribovske domačije povezujejo z dolino. S pristopom k tej akciji so naši delovni ljudje razumeli moralni delovni, ki ga ima družba do teh krajev in občanov. V naslednjem obdobju nas čakajo odgovorne naloge pri realizaciji nalog iz našega prostorskega plana. Še preveč radi se z urbanističnimi rešitvami opletamo po rodovitni zemlji, premalo pa prehajamo v obrobja. Brezpogojno je potrebno to čimprej zaustaviti in se dosledno držati načel urbanističnega programa.

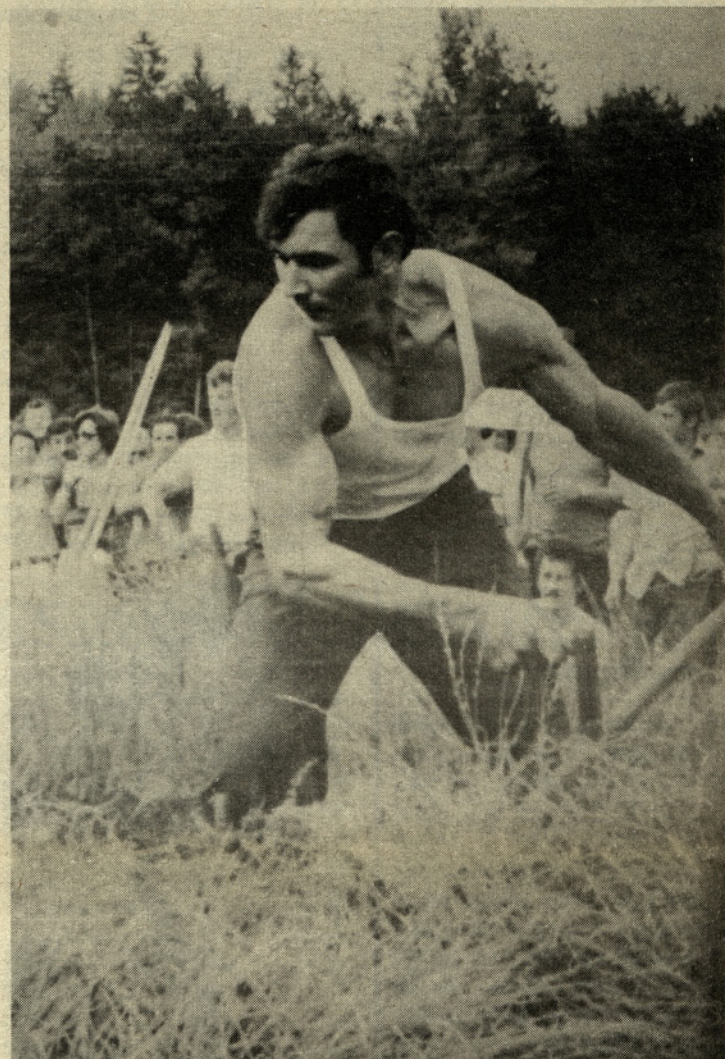
Potrebno je poudariti tudi vlogo in pomen krajevnih skupnosti, saj te predstavljajo pomemben faktor razvoja na svojem območju, obenem pa prispevajo k hitrejšemu splošnemu razvoju v občini z utrjevanjem samouprave po vaseh in zaselkih in z uresničevanjem delegatskih odnosov.

Tudi samoupravne interesne skupnosti so premagale začetne težave in se intenzivno vključujejo v razvoj naše družbenoekonomske skupnosti. Na področju ljudske obrambe, vamosti in družbene samozaščite so doseženi pomembni uspehi, ki so nedvomno povezani z aktivnostjo Občinskega štaba za teritorialno obrambo. Čuti se tudi kvaliteten premik na področju civilne zaščite, narodna zaščita pa iz dneva v dan odigrava pomembnejšo vlogo kljub temu, da še ni zažvela tako, kot bi morala.

Analiza delegatskega sistema je pokazala, da se še vedno pojavljajo določene slabosti, ki se kažejo pred vsem v tem, da so delegati premalo povezani z bazo in so zaradi tega interesi in problematika krajevnih skupnosti in združenega dela premalo prisotni na skupščini. Delegacije so preveč prepuščene same sebi. Družbenopolitične organizacije na nivoju krajevnih skupnosti in temeljnih organizacij združenega dela njihovo delo premalo, ali pa nikoli ne obravnavajo, saj niti ne poskrbijo, da bi jih le-ti seznanjali s svojim delom. Enako velja tudi za vodilne delavce, ki se poleg tega premalo zanimajo tudi za skupščinsko delo. Združeno delo daje premalo pobud in stališč za občinsko, kakor tudi za republiško skupščino, preslaba pa je tudi medsebojna povezava delegacij za samoupravne interesne skupnosti in družbenopolitično skupnost. Ob vsem tem pa je premalo prizadevanj za realizacijo sklepov skupščine.

Za uspešno delo celotnega delegatskega sistema so pomembne hitre politične analize in ukrepi, zato je tudi v tem smislu potrebno zastaviti politično akcijo.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Kmečke igre na Vranskem

Kmečke igre na Vranskem postajajo tradicija. Letošnje so privabile okoli pet tisoč obiskovalcev, toliko, kot še zlepa ne. Prireditev je izzvenela kot lepa manifestacija mladih kmetovalcev in kmetovalk na Slovenskem.

Začetek je bil v soboto zvečer, ko se je na prireditvenem prostoru pomerilo v dobrem in izvitem kuhanju 22 ekip (kmečkih kuharic) iz vseh krajev Slovenije, zastopana pa je bila tudi Kmečka zveza iz Trsta in ekipa iz Matejevca pri Nišu. To se je peklo in cvrlo, da je imela komisija veliko dela.

Za najzanimivejšo prireditev so nastopajoči poskrbeli v nedeljo, ko se je na prireditvenem prostoru tudi zbralo rekordno število obiskovalcev. Vsaka tekmovalna skupina je imela svoje navijače, ki so tekmovalce glasno spodbujali.

Najvišje število točk (200) si je nabrala tekmovalna ekipa iz

Koroškega kota, takoj za njo so na drugem mestu pristali Polzelani, tretje mesto so si priborili tekmovalci iz Šentjerneja, na četrtem mestu pa so bili Grižani. Tekmovalci iz Griž so bili prvi pri košnji.

V okviru Kmečkih iger je sodil tudi posvet za okroglo mizo, na katerem so spregovorili o problemih izobraževanja mladih v kmetijstvu ter o podobnih vprašanjih.

Kmečke igre na Vranskem so po svoji zamisli in izvirnosti dovolj zanimive pa tudi poučne, da iz leta v leto privabljajo večje število obiskovalcev.

Med letošnjimi gosti sta bila tudi predsednik Zdruzne Zveze Slovenije Andrej Petelin in podpredsednik Slavko Glinšek, ki je tudi pozdravil tekmovalce v imenu ZZS ter jim zaželel uspeh.

SI. N.

Hotel v Žalcu bodo odprli že letos

Vse kaže, da bo nov hotel v Žalcu kljub nekaterim kasnitvam dograjen in odprt za goste že letos. O tem o se pogovarjali na nedavni skupni seji v Kruševcu. Hotel, kot je znano, finansira turistično gostinsko podjetje Župa iz Kruševca ob sodelovanju oziroma soudeležbi žalske občine.

Na seji so razpravljali o nadaljnji graditvi hotela pa tudi o nabavi potrebne ho-

telske opreme in o drugih nalogah. Hotelski objekt bo potreboval 51 delavcev, od tega jih bo polovica iz Kruševca. Gre predvsem za ljudi, ki bodo delali v kuhinji in pa za strežno osebje

Investitorji menijo, da bo hotel možno dograditi do novembra letos, objekt pa naj bi odprli za goste še pred iztekom leta. Hotel gradi podjetje Ingrad.

Nekoč cvetoče domače obrti so na Slovenskem že skoraj izumrle. Posnetek kaže predice in pletarja na nedeljskem tekmovanju na Vranskem

Projekt pokritega bazena v Žalcu

V tajništvo skupnih služb SIS (nad Beograjsko banko v Žalcu) je bil razgrnjen idejni projekt pokritega bazena v Žalcu. Razprava je potekala do 31.

julija 1979, vse pripombe bo obravnaval režijski odbor na seji 2. avgusta 1979 v prostorih Telesnokulture skupnosti v Žalcu.

Samo-upravno povezovanje

Čas je sedaj tak, da tisti, ki se zapirajo za svoje ograje, zaostajajo. To še zlasti velja za naše gospodarstvo in njegove samoupravne odnose.

V žalski občini imajo čedalje več primerov samoupravnega povezovanja z družnega dela na širšem celjskem, slovenskem in jugoslovanskem prostoru.

V Žalcu gradimo hotel v okviru pobratenih občin Kruševac - Žalec. Gre za pomembno naložbo, od katere si obetamo hitreši napredek gostinstva in turizma v Savinjski dolini.

V Sežani je zrasla nova, moderna tovarna kmetijskih strojev (Krasmetal) kot TOZD SIP Šempeter. Potrošnik v Murski Soboti je pred kratkim odprl v središču mesta novo specializirano trgovino, za katero sta prispevali sredstva tudi tovarna nogavic Polzela in Ključ Sarajevo. Omenjena tovarna ima tudi dobre poslovne odnose z Otiškimi vrhom in drugimi delovnimi organizacijami.

Dober posluš za odpiranje novih proizvodnih obratov v manj razvitih občinah kaže TT Prebold. Njen obrat v Vinskem vrhu v občini Šmarje lepo napreduje. Vlaganja niso bila velika, saj so nove prostore pridobili v stari šolski zgradbi. Za zdaj je v tem obratu dobilo delo 30 žensk, postopoma pa jih bodo zaposlili 50.

Lahko si mislimo, kako so domačini veseli nove priložnosti. Sedaj v Preboldu pričakujejo možnosti, da bi še en tak obrat odprli v Pristavi ali pa tudi v Planini, ki sodi v šentjursko občino. Ko bo na tem področju zaposlenih 100 ljudi, bo nasal TOZD. Podobne načrte imajo še z nekaterimi odmaknjenimi kraji. Povezujejo se tudi s tkalnico tekstilne tovarne v Senožečah, dalje imajo dobre poslovne stike s Titeksom v Titogradu itd.

Direktor tovarne Ivan Žagar nam je dejal, da imajo takšna vlaganja tudi ekonomske opravičilo. V Preboldu namreč že nekaj let nazaj primanjkuje delavcev. Če bi delovno silo iz manj razvitih krajev hoteli preseliti v Prebold in jih tu zaposliti, bi to veliko stalo, saj bi bilo treba ljudem zgraditi stanovanja in druge komunalne objekte. Pridobitev takšnih dislociranih oblatov na manj razvitih območjih pa je v tem, ker zarodek industrije pomeni nove silnice razvoja kraja.

Na novih poteh je tudi trgovina. NAMA Žalec, Lesnina Levec pa načrtovane nove trgovske hiše, vse to kaže, da žalska občina na široko odpira vrata za sodelovanje.

L. TRSTENJAK

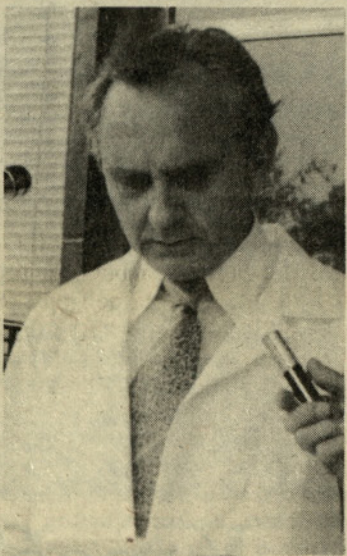

Z otvoritve obnovljenega in nadzidanega zdravstvenega doma v Žalcu

Odprli smo zdravstveni dom

Pred približno tremi tedni smo občani Žalca svečano otvorili obnovljen zdravstveni dom. Otvoritev tega objekta predstavlja razbremenitev tako za tiste, ki so zagotavljali sredstva zanj, kot za tiste, ki so več kot leto dni izvajali zdravstveno varstvo občanov v skrajno neurejenih pogojih.

Obnovljen in nadgrajen zdravstveni dom, ki je poleg tega tudi sodobno opremljen, predstavlja veliko pridobitev za osnovno zdravstveno službo na

Upravnik dr. Lojze Rizmal pozdravlja goste

področju občine. Obnovitev in oprema je veljala blizu 18 milijonov dinarjev. Občinska zdravstvena skupnost Žalec je zagotovila 8 milijonov sredstev, Regionalna zdravstvena skupnost 6,5 milijonov, iz sredstev občinskega samoprispevka pa se je zbralo 3,5 milijonov dinarjev.

Na področju žalske občine je to že drugi objekt v zdravstvu, za katerega so se združevala sredstva občinske in regionalne skupnosti in sredstva zbrana s samoprispevkom občanov. Prvi takšen objekt je bil zdravstvena

postaja v Preboldu, naslednji pa je zdravstvena postaja v Libojah. Ta objekt bo končan do konca letošnjega leta.

Za obnovo objekta v osnovnem zdravstvu ostane nerealizirana še zdravstvena postaja Vransko, ki se bo začela graditi letošnje leto in bo gradnja predvidoma zaključena leta 1980 ter zdravstvena postaja Polzela, ki je predvidena za naslednje srednjeročno obdobje in jo zajema tudi sedanji predlog programa vlaganj iz sredstev samoprispevka za naslednje obdobje. Obe zdravstveni postaji Vransko in Polzela, bosta zagotavljali tudi prostore za lekarniško dejavnost. Z izgradnjo vseh omenjenih objektov bo v celoti pokrita mreža osnovnega zdravstvenega varstva v naši občini.

Vzporedno z zagotovitvijo novih prostorov in opreme pa si moramo prizadevati, da zagotovimo tudi strokovno usposobljen kader. Tako, kot v drugih manjših občinah, se tudi v naši srečujemo s problemom pomanjkanja zdravstvenega kadra, posebno zdravnikov. Ti namreč vse preradi bežijo v večja središča ali pa v zdravstvene ustanove, kjer jim nudijo možnost specializacije. Vse rešitve, ki so izvedene v občinskem merilu, so le kratkoročnega značaja. Dolgoročna rešitev problema je samo v sistemski spremembi na republiškem nivoju, tako na področju zdravstva, kot na področju izobraževanja. Zato si osnovno zdravstvo veliko obeta od novega zakona o zdravstvenem varstvu.

Le z istovrstno zagotovitvijo prostorov in kadrov bomo lahko sledili smernicam razvoja v zdravstvu za naslednje srednjeročno obdobje, ki daje prioriteto osnovnemu zdravstvenemu varstvu.

P. G.

Komunisti v tovarni nogavic so kritično ocenili svoje delo

Komunisti štirih osnovnih organizacij so na akcijski konferenci kritično ocenili svoje delo. Na osnovi ocene stanja, ki so jo podali sekretarji, je stekla živahna razprava z namenom, da se osvetlijo problemi, s katerimi se srečujejo, in da se dogovorijo za presežanje obstoječega stanja, ki ni zadovoljivo. Ugotovili so, da so komunisti premalo aktivni na vseh področjih družbenopolitičnega dogajanja in uveljavljanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov in položaja delavcev v njih. Kljub ugodnim gospodarskim rezultatom pa ne dosegajo zastavljenih ciljev, zlasti ne na

področju investicij. Čutiti je premajhno odgovornost za razvoj samoupravnih, družbenoekonomskih in delegatskih odnosov, kar slabi akcijsko učinkovitost ZK in vseh subjektivnih socialističnih sil.

Osnovne organizacije pa so po kongresih premalo pozornosti posvečale obnovi članstva, zlasti med mladimi delavci. Vse osnovne organizacije bodo že sprejete programe dela dopolnile v skladu s sprejetimi stališči in akcijskimi konferencami. V prvi vrsti pa bodo morali zaostri odgovornost vseh komunistov.

Likvidnost gospodarstva ob polletju

Na zadnji seji občinskega komiteja ZKS Žalec je poleg obravnave nekaterih drugih vprašanj potekala razprava tudi o določenih problemih v našem gospodarstvu, posebno pa še o problemih likvidnosti gospodarstva občine Žalec ob polletju letošnjega leta. Ocenjeno je bilo, da se likvidnost slabša, kar se odraža v naraščanju medsebojnega zadolževanja. Terjatve in obveznosti rastejo hitreje kot celotni prihodek.

Zaloge, predvsem zaloge gotovih izdelkov, se v gospodarskih organizacijah še naprej zmanjšujejo, povečujejo pa se terjatve do kupca, kar se odraža v povečanju števila in vrednosti prejetih menic in čekov. Kvaliteta virov financiranja poslovnih sredstev se prav tako nekoliko slabša, kar se kaže v zmanjšanju možnosti samofinanciranja, v zmanjšanju dolgoročnih in povečanju kratkoročnih virov.

Število prejetih menic glede na isto obdobje lani se je povečalo trikrat.

Pojavi slabše likvidnosti se kažejo skoraj pri vseh gospodarskih organizacijah, čeprav v letošnjem letu še ni bilo primera, da bi imela katera od organizacij blokiran žiro račun. V posameznih primerih se pojavljajo težave ob izplačilu osebnih dohodkov.

Poleg že navedenih razlogov vplivajo na slabšo likvidnost še posamezni drugi činitelji, predvsem pa porast obveznosti za odplačilo dolgoročnih kreditov, sezonski vpliv proizvodnje, zmanjšanje konjunktura na posameznih področjih, slabšanje likvidnosti bank, precej večja uporaba menice kot plačilnega sredstva, kar podaljšuje plačilne roke in ostrejši pogoji kreditne politike.

-AN-

ŽETEV V SAVINJSKI DOLINI - Kmetje v Savinjski dolini niso veliki proizvajalci krušnih žit, kljub temu pa pridelajo dovolj pšenice za kruh. Vse kaže, da letošnja žetev ne bo obilna, ker dež in suša nista ugodno vplivala na rast in zorenje pšenice. Posnetek kaže žetev pšenice v Lokah nad Taborom. 16-letna Lucija si je takole omislila žetev. Obiskuje šentjursko kmetijsko šolo, sedaj med počitnicami pa staršem pomaga pri delu. (Tk. L.)

Priznanje SIP-pu ob 25-letnici

Red dela z zlatim vencem, s katerim je predsednik republike Josip Broz Tito odlikoval kolektiv SIP-a ob njegovi 25-letnici, Zlati grb občine Žalec in druge pohvale ter čestitke, pomenijo lepo priznanje kolektivu pa tudi odlično oceno dosedanjega dela.

Da se SIP ne bo zadovoljil z doseženimi uspehi, bi sklepali

Pred odgovornimi nalogami

(Nadaljevanje s 1. strani)

Stojimo tudi pred izrezo političnos nalogo, organizacijo in izvedbo četrtega referenduma. Zastavljeno akcijo so pogojevale pobude in potrebe občanov in združenega dela. Doseženi uspehi in hiter razvoj občine pogojeta dodatna vprašanja, ki jih moramo solidarnostno rešiti. Odprta so vprašanja šolstva, otroškega varstva, pereč je problem komunalnega urejanja naše doline, kot so kanalizacija in čistilne naprave.

Rešitev teh vprašanj pogojuje nadaljnji in hitrejši razvoj občine, zato smo prepričani, da bodo občani s tem referendumom pokazali svojo solidarnost.

Krajevna skupnost Gomilsko je z izgradnjo objektov in s kulturnim domom v izgradnji, pridobila pomembne objekte za svoj gospodarski in družbeni razvoj.

po tem, da so v okviru proslave odprli v Sežani novo tovarno kmetijske mehanizacije (TOZD Krasmetal) oziroma je začela redno obratovati. Republiški sekretar za kmetijstvo, Ivo Marek, pa je v Šempetru vzdal temeljni kamen za novo tovarno kmetijskih strojev. Ob uspelem kulturnem programu (bilo jih je več) velja omeniti podeljeno a odlikovanje in druga priznanja sodelavcem in poslovnim prijateljem.

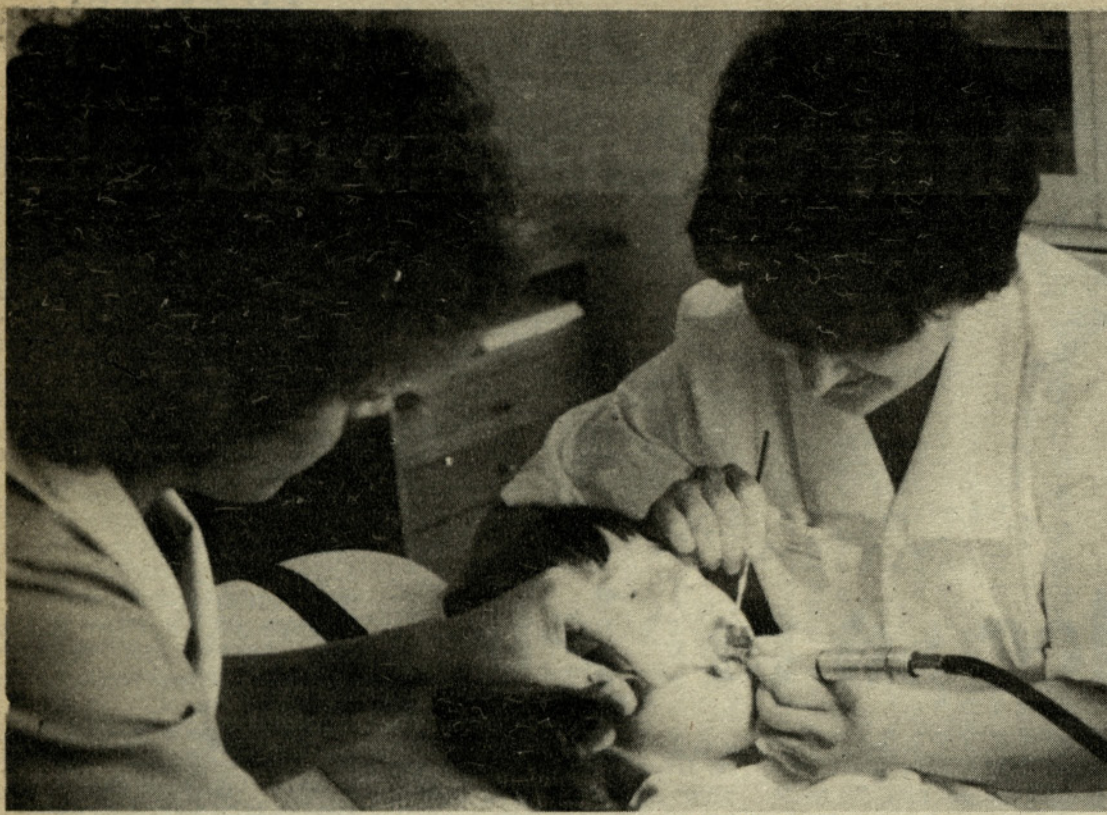
Predsednik zveznega komiteja za kmetijstvo in gozdarstvo,

Milovan Zidar, je kolektivu čestital za dosežene uspehe in hkrati poudaril velik delež, ki ga ima ta delovna organizacija pri razvoju kmetijstva v dolini.

Med drugim je ugotavljal, da je bila žalska občina še pred dobrimi desetimi leti ob zamiranjju rudarstva pretežno kmetijsko opredeljena. SIP Šempeter je odločilno vplival na progresivno menjavanje strukture gospodarstva v občini, hkrati pa je omogočil novo zaposlitev mladim kovinarjem v Savinjski dolini.

Republiški sekretar za kmetijstvo Ivo Marek je položil temeljni kamen za novo tovarno kmetijskih strojev v Šempetru

Dr. Rakuševa v otroški zobni ordinaciji

O referendumu so rekli...

Dr. Brigita Rakuša: „Novi in preurejeni prostori zdravstvene doma v Žalcu so velika pridobitev tako za paciente (občane) in za zdravstvene delavce. Pomeni, da bodo zdravstveni delavci v novih prostorih lahko hitreje in še bolj učinkovito pomagali ljudem, ki se zatekajo k nam.“

Ker pa v žalski občini še nimamo povsod urejenih prostorov za potrebe zdravstva, so potrebne nove naložbe, da bi razmere izboljšali tudi v ostalih, odmaknjenih krajih. Zavedamo se, da zastavljene naloge lahko uresničimo le s skupnimi napori oziroma z združenimi sredstvi. Zato bomo zdravstveni delavci na referendumu glasovali za samoprispevek.“

Albin Stepišnik, kmet: „Če želimo v naslednjem obdobju uresničiti načrtane naloge na področju šolstva, zdravstva, otroškega varstva, komunale itd., bo pač treba seči v žep. Pomeni, da bomo glasovali za samoprispevek, saj drugače ne gre.“

zdravstvenega doma na Vranskem. Sedanje razmere niso najboljše. Pri tem je treba pomisliti tudi na ljudi, ki prihajajo po zdravstveno pomoč od daleč. Dom mora biti tak, da ljudem ne bo treba predolgo čakati na zdravnika. Glasovala bom za.“

Zofija Cizej

Zofija Cizej, trgovka: „Seznajna sem z osnutkom novega programa naložb v naslednjih letih. Vemo, da je potrebna več, sredstev za vse pa ni dovolj. Menim, da na jesenskem referendumu, ko bomo odločali o novem samoprisku, nihče, ki si želi napredka, ne bo rekel ne. Tudi v Trnavi se ubadamo z določenimi problemi, ki bi jih radi razrešili. Predvsem potrebujemo boljše telefonske zveze. Otrok je na naši šoli iz leta v leto več in bo treba tudi v tej smeri kaj storiti.“

Ma lčka Topovšek

Malčka Topovšek, kmetica: „Izvedba jesenskega referenduma je naša najvažnejša naloga. Potrebe so velike, zato se spleča zbirati sredstva za nove pridobitve. Mi v naši krajevni skupnosti gradimo večnamenski kulturni dom na Gomilskem. Zalogaj je velik, vendar pa nam je dom potreben. Želimo si tudi nove prostore“

Marija Cokan

Marija Cokan, delavka: „Tako, kot smo glasovali za samoprispevek ob prejšnjih referendumih, bomo storili tudi to pot. Krajanje se zavedamo potreb na področju zdravstva, otroškega varstva itd. V Libcjah predvsem potrebujemo nove ambulante prostore pa tudi zasedena naj bo, da ljudem ne bo treba predolgo čakati. Seveda se v Libcjah ubadamo še z drugimi komunalnimi problemi. Nejevoljni smo, ker so nam tovarnjaki popolnoma uničili cesto v smeri kamnoloma. Tudi vrtec bo treba razširiti.“

Silva Udrih

Silva Udrih: „Še mpetrani smo seznanjeni z novim referendumskim programom. Menim, da se bo treba še o nekaterih naložbah pogovoriti. Razmejiti bi bilo treba, kaj bodo z referendumom pridobile krajevne skupnosti, kaj Žalec in drugi večji kraji in kolikšna bodo solidarnostna sredstva. Glasovala bom za samoprispevek.“

L. Tk.

V hribovskih zaselkih ni bogatije

Krajanje Tabora imajo polne roke dela s pripravami za krajevni praznik — 11. avgust —, ki ga letos povezujejo s 37-letnico ustanovitve ilegalnega tiska „Cankarjeve tehnike“ v Miklavžu.

V taboru pripravljajo v prostorih sole razstavo ilegalnega tiska, ki jo bodo odprli 10. avgusta ter tako obudili spomin na Cankarjevo tehniko. Tega dne bo svečana seja skupščine KS Tabor in ostalih družbenopolitičnih organizacij, pred solo pa bodo odkrili tudi spomenik kmetu borcu.

11. avgusta bodo odkrili spominsko obeležje pri Skutnikovi domačiji v Miklavžu, za tem pa bo ob 11. uri dopoldne proslava 37-letnice ustanovitve Cankarjeve tehnike pri domu Partizan v Taboru. Sledilo bo tovariško srečanje.

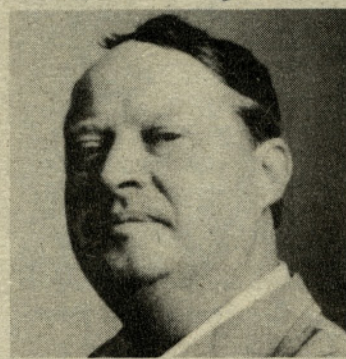
400 krajanov odhaja za kruhom drugam

V hribovskih vaseh in zaselkih ni bogatije, zato se je kar precej mladih ljudi za stalno odselilo, kar 400 pa se jih dnevno vozi na delo drugam. To so ljudje, ki so zakoreninjeni na svojih domačijah, vendar pa so primorani iskati zaslužek v sosednjih krajih.

Ker Tabor nima industrije, komunalnih problemov pa nič koliko, krajevna skupnost za vse potrebe nima sredstev. V sedmih vaseh in zaselkih je 419 gospodinjstev s 1580 prebivalci. 150 predšolskih otrok še vedno nima organiziranega varstva, da drugih potreb ne omenjamo. Vendar pa bi posebej rekli nekaj o cestah. Ceste so namreč

edina vez krajanov hribovskih vasi z dolino.

Če zapišeno, da je v krajevni skupnosti med drugimi 45 km

Predsednik sveta krajevne skupnosti Tabor

c est, ki so speljane po odmaknjenem hribovskem svetu, bomo takoj spoznali, kako hudi problemi tarejo to krajevno samoupravo v Taboru. Če ste vzdržujeta krajevna skupnost s svojimi pičlimi sredstvi in pa GG Celje.

Poleg cest jih tare problem

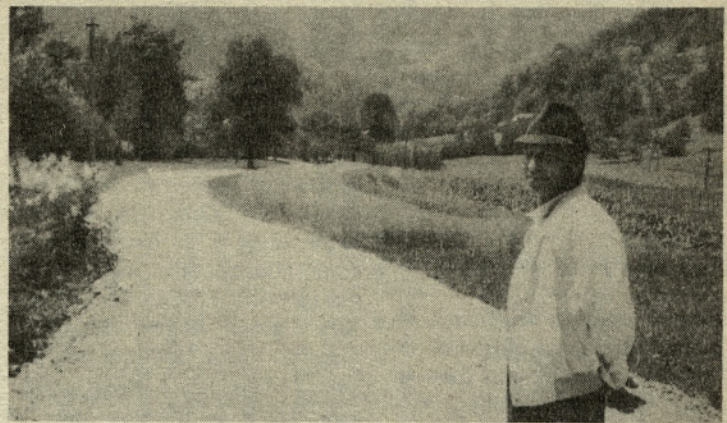
otroškega varstva, preskrba vode, kanalizacije. Radi bi regulirali potoka Konjščico in Bolsko, stara šola v Lokah pa tudi čaka na obnovo.

Nove pridobitve za praznik

Pred praznovanjem so krajanje napovedali naslednje nove pridobitve: razširitev avtobusnega postajališča in rekonstrukcijo ceste v Ojstri. V Taboru bodo odprli javno telefonsko govornico. Za 80-letnico obstoja gasilskega društva v Kapli bo obnovljen gasilski dom, uredili bodo nekatere krajevne odseke cest in opravili druga dela. To je že nekaj.

Na rob naše ga zapisa je treba še pohvaliti razgibanost društev in družbenopolitičnih organizacij v razvejano krajevno samoupravo. V okviru prosvetnega društva Ivan Cankar deluje več sekcij. Zelo prizadevni so tudi gasilci, planinci, Partizan in druga društva.

F. U. L. T.

Med novejšje pridobitve sodi tudi tale cesta Loke — Ojstrica. Vinko Goropevšek sodi med tiste, ki so si močno prizadevali urediti cesto

25 let uspešnega dela šoferjev

Člani združenja šoferjev in avtomehanikov Žalec so svečano proslavili 13. julij, praznik šoferjev in avtomehanikov Slovenije, ki je posvečen spomenu

znamenite bitke prve partizanske motorizirane enote Slovenije, ki je na ta dan leta 1943 v sestavi Šerčerjeve brigade osvobodila Žužemberk. Na proslavi 14. julija na poligonu pri Šempetru, so bili številni predstavniki regijskih združenj, družbenopolitičnih organizacij in Zveze borcev NOV in Zveze združenj šoferjev in avtomehanikov SR Slovenije.

Slavnostni govor je imel predsednik Združenja šoferjev in avtomehanikov Žalec Ivo Serdoner. Opisal je pomen praznika in poudaril, da smo lahko srečni in ponosni, da v naši samoupravni socialistični domovini uživamo svobodo, ustvarjamo in se učimo, za kar se imamo zahvaliti tudi našim padlim tovarišem. Med njimi je tudi Jože Turk — Miklavški Jožek, po katerem so poimenovali poligon, slovesno pa so odkrili njegov doprinski kip.

Ob koncu proslave so za služnim članom in sodelavcem združenja podelili priznanja, zlate in srebne značke, pohvale, diplome in plakete to-

varištva. Predstavnika Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri skupščini občine Žalec, pa sta podelila plakete vzornim voznikom vobčini.

V imenu Socialistične zveze delovnega ljudstva in skupščine občine Žalec je članom združenja čestital za praznik in dosežene uspehe predsednik SZDL Ivo Robič, ki je tudi položil temeljni kamen za pričetek gradnje poslovne zgradbe združenja s tehnično bazo.

Na proslavi sta bila prisotna tudi ing. Rado Lipičar, predsednik Zveze združenja šoferjev in avtomehanikov SR Slovenije ter podpredsednik republiškega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, ki je med drugim poudaril, da je Združenje šoferjev in avtomehanikov iz Žalca eno najaktivnejših v Sloveniji, izredno pa je povezano tudi z družbenopolitičnimi organizacijami v občini. Čestital jim je za dosežene uspehe z željo, da bi bili tako delavni in uspešni tudi v bodoče in vzor ostalim združenjem v Sloveniji.

M. LAZANSKI

PRAZNOVANJE DNEVA BORCEV V ANDRAŽU

Osnovna organizacija ZSMS Andraž si že vrsto let prizadeva, da bi organizirala srečanje borcev NOV in mladine iz krajevne skupnosti Andraž. To jim je uspelo letos, kljub vremenskim nevičnostim.

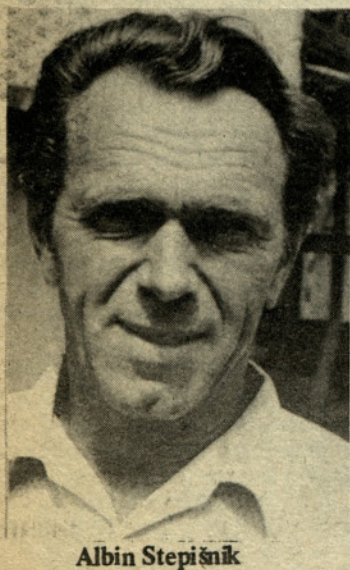
Na dan pred praznikom herojev, borcev NOV so mladinci pripravili grmado. Mladi so na kresovanje povabili vse aktivne udeležence NOV iz krajevne skupnosti Andraž. Ti so se vabilu polnoštevno odzvali. Kresovanje je popestril kratek kulturni program, ob oživiljanju spominov iz narodnoosvobodilne borbe pa je zadonela tudi partizanska pesem.

Tajnik ZB Andraž se je zahvalil mladincem za ves trud in požrtvovalnost, za prijetno srečanje v željo, da bi se takšno srečanje še ponovilo.

S. PIŽORN

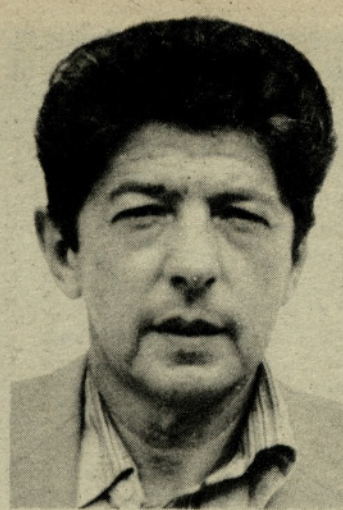
Ivo Robič polaga temeljni kamen za novo poslovno zgradbo

Albin Stepišnik

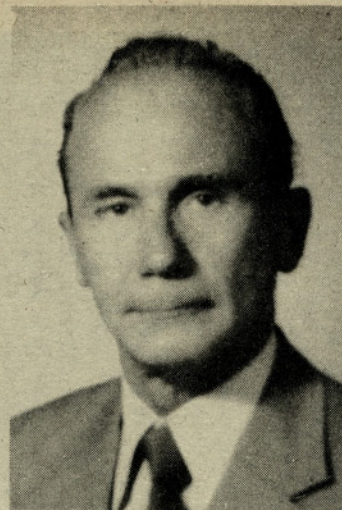
Zlasti grb občine Žalec je v imenu KS Gomilsko prevzel Daniel Brišnik

Henrik Schmidt

Tončka Hazler

Zoran Razboršek

Za akcijo zagreti mladi zadrudniki

Preden predstavim naš aktiv mladih zadrudnikov iz Petrovč, samo dve besedi o Savinjskem občanu. Mislim, da je list izšel s precejšnjo zamudo, da smo ga potrebovali že mnogo prej. List je izredno všeč, kajti v njem je precej zanimivega brnja in informacij za naše občane s področja dela, raznih dejavnosti, kulture itd.

Aktiv mladih zadrudnikov je bil ustanovljen v januarju 1976. leta z namenom, da se združijo in med seboj spoznajo mladi, ki se ukvarjajo s kmetijstvom ali so kako drugače vezani nanj. Aktiv odpira vrata tudi mladim, ki niso neposredno vezani na to dejavnost.

Ob ustanovitvi je aktiv stal petindvajset članov. Postopoma je aktiv širil svoje članstvo, tako da sedaj šteje že 40 članov iz Žalca, Liboj, Levca, Pirešice in Vinske gore. Pri delu in aktivnostih ima aktiv veliko oporo pri ZE Petrovče, sedaj TZO Petrovče.

Vsako leto se udeležujemo občinskega tekovanja traktoristov, kjer smo se zelo dobro uvrstili posamezno, kakor tudi ekipno. Posebno uspešni smo bili na tem tekovanju traktoristov, udeležili smo se kviza, ki so ga organizirali mladi iz Hmežada, sodelovali smo na kmečkih igrah na Vranskem, sodelovali pa smo tudi v tekmovalnem delu ob Dnevu hmeljarjev v Braslovčah.

Uspehi bi lahko bili še večji, če bi bili aktivni vsi člani, kajti le tako bomo lahko uresničili letošnji program dela. Več bomo morali napraviti na družbenopolitičnem področju, tesneje se bomo morali povezati s krajevno skupnostjo prav tako pa tudi z ostalimi aktivni mladimi zadrudniki v naši občini.

TONE ŽAGAR

Priznanja občine Žalec so prejeli

Na svečani seji skupščine občine Žalec, ki je bila v počastitev letošnjega občinskega praznika na Gomilskem, je predsednik skupščine, Vlado Gorišek, podelil letošnja priznanja (zlasti, srebrni in bronasti grb občine Žalec) naslednjim organizacijam in posameznikom:

Zlato grb občine Žalec je prejela Krajevna skupnost Gomilsko. Čeprav sodi med manjše krajevne skupnosti, so organi krajevne samouprave zelo aktivni. V zadnjem času so polno zaposleni z gradnjo kulturnega doma, polne roke dela pa imajo tudi z rekonstrukcijo cest. Krajevna skupnost Gomilsko je bila prva v žalski občini, kjer so začeli na osnovi uspelega krajevnega samopriskpeva združevati sredstva za hitrejši razvoj kraja. Krajevna skupnost si je v lanskem letu veliko prizadevala v organizaciji in pripravi za veliko proslavo pri Smiglovi zidnici.

SIP Še mpeteter: nastal je iz servisne delavnice kmetijskih strojev. Danes je to sodobna organizacija združenega dela in je eden izmed nosilcev napredka v žalski občini. Tovarna je dala velik prispevek k napredku sodobne mehanizacije kmetijstva v Jugoslaviji. Sip-u je bil podeljen ob 25-letnici obstoja Zlato grb občine Žalec.

Dobitnik Zlatega grba je Zoran Razboršek. Z družbenopolitičnim delom je začel leta 1942 kot aktivist OF, vsa povojna leta je sodeloval v organih SZDL, in pri uresničevanju krajevne samouprave v krajevni skupnosti Petrovče. Večkrat je bil tudi predsednik krajevne organizacije ZB NOV, predsednik TVD Partizan in predsednik

kulturnega društva. Zoran Razboršek k aktivno deluje tudi v organih samouprave v samoupravnih interesnih skupnostih, je pa tudi predsednik Kulturne skupnosti Žalec.

Zlato grb občine Žalec so podelili Henriku Schmidtu za njegovo prizadevanje pri razvoju Gradnje Žalec. Ta delovna organizacija je ob njegovem prizadevanju osvojila proizvodnjo Schidel dimnikov in dosegla velike gospodarske rezultate. Gradnja Žalec je danes ena izmed desetih najuspešnejših organizacij združenega dela v Sloveniji.

Srebrni grb občine Žalec je prejela TOZD Osnovna šola Ljube Mikuš Žalec. Učiteljski kolektiv vlaga velike napore in vso skrb, da se njihovi učenci samostojno vključujejo v delo in življenje.

Srebrni grb občine Žalec so podelili industrijskemu gasilskemu društvu Tovarne nogavic Polzela. Društvo obstaja že 30 let in je eno najaktivnejših. V lanskem letu so se udeležili tekovanja v inozemstvu in osvojili Zlato značko.

S srebrnim grbom občine Žalec je bilo odlikovano gasilsko društvo Griže. Društvo letos praznuje 60-letnico ustanovitve. Društvo je bilo večkrat uspešno in prizadevno pri opravljanju svojega poslanstva.

Dobitnik Srebrnega grba občine Žalec je tudi Andrej Zakonjšek. V 20 letih aktivnega dela na področju izgradnje komunalnih objektov v žalski občini je tovariš Zakonjšek s svojo strokovnostjo in prizadevnostjo veliko pripomogel za hitrejši

razvoj infrastrukture (vodovodnega in cestnega omrežja itd.)

Bronasti grb občine Žalec so prejeli: Partizan Griže – rokometni klub Minerva. Klub si je letos priboril vstop v drugo

zvezno ligo. Letos hkrati poteka 20 let od časa, ko so se mladi ljudje iz Griž in okolice pričeli načrtno ukvarjati z rokometom.

— Tončka Hazler iz Gomilskega. Kot dolgoletna učiteljica

na Gomilskem je dosegala odlične vzgojne in učne uspehe, bila je vodja šole, izredno aktivna pa je bila tudi pri organiziranju različnih prireditev. Bila je tudi udeleženka NOV.

— Konrad Brunšek, Andraž. Brunšek že precej časa aktivno sodeluje v organih krajevne skupnosti v Andražu. Aktivno deluje pri uresničevanju delegatskega sistema v skupščini družbenopolitične skupnosti itd. — Stanko Satler iz Brega. Zelo zgodaj se je vključil s samoupravno in družbenopolitično delovanje. Tudi v zadnjem obdobju opravlja pomembne naloge s tega področja.

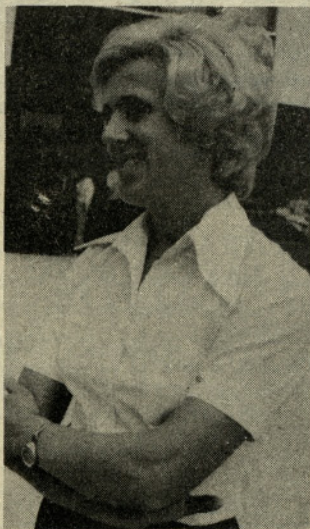
SLIKARJI AMATERJI V LIBOJAH

50-letnica razvejane delovanja DPD Svoboda Liboje je izvenela v znamenju številnih prireditev, med katere sodi tudi razstava del domačih slikarjev amaterjev. Razstavo si je ogledalo nad 250 obiskovalcev, kar je nedvomno uspeh.

SN.

Majdi na Dobrovljah ne bo dolgčas

Med tem, ko so dobroveljska dekleta v kuhinji novega doma borcev pripravljala malico gostom, sva z Majdo Kovačec, oskrbnico doma, ujela čas za kratek klepet o njenem delu.

Dejala je, da je bila poprej zaposlena v gostinstvu v Šmartnem ob Paki. „Zavedam se, da bom imela kot oskrbnica doma precej dela, vendar se odgovornosti ne bojim. Poleg manjše trgovine, bom vodila bife in skrbelo za ostale domače prostore. Dom je lep in prepričana sem, da bo tudi dobro

obiskan, saj krajani potrebujejo tak k otiček.“

Trgovina bo založena z vsakdanjimi potrebščinami. Krajani so bili poprej primorani po vsako reč v dolino, kar je bilo zamudno pa tudi utrudljivo za tiste, ki so morali peš.

„Prepričana sem, da mi v službi ne bo dolgčas,“ je menila Majda. Dobrovlje so ji všeč, prav tako tudi ljudje. Potlej, ko bodo razširili cesto, ki krajane povezuje z dolino, pričakujejo več gostov. Dobrovlje so slikovita hribovska vas in gostje najdejo dovolj zanimivosti, z ato ima pogoje kmečki turizem.

Posamezne kmetije na Dobrovljah so se že posodobile in tako bo gostom na voljo postopoma dovolj postelj, v kolikor se bodo kmetije usmerili v turizem.

Za daljši klepet ni bilo časa in Majdi sem le še zaželel uspešno delo v domu. Na sliki: nova domača oskrbnica na Dobrovljah, Majda Kovačec.

Sn.

Cankarjeva tehnika

V izredno težkih razmerah, v kakršnih se je znašlo slovensko prebivalstvo po 6. aprilu 1941, ko je okupator zasedel spodnjo Štajersko, je partija zastavila komunistom – političnim delavcem nalogo, bodriti in osveščati ljudi ter jih zbirati in povezovati v osvobodilno gibanje, v OF teh hkrati razkrinkavati zločinske namene okupatorja.

Da bi to nalogo lažje in uspešneje opravljali, smo potrebovali tiskano gradivo – literaturo, s katero bi osveščali množice ter jih pozivali v boj.

Pomanjkanje takšne literature smo zlasti občutili prvi dve leti. Partijske tehnike, ki so delovale še leta 1941 v Celju, revirjih in drugod, je okupator že konec tega leta zatrl. Iz Dolenjske so prinašali kurirji poskrivnih poteh Slovenski poročevalec in drug ilegalni tisk, žal pa v prejemnih količinah.

S prihodom II. grupe odredov se je položaj glede literature nekoliko izboljšal. Štab grupe je imel namreč s seboj prenosno tehniko, ki je razmnoževala letake kar na prostem. Te letake so partizanske enote na svojih pohodih delile med prebivalstvom.

Poleti 1942 je začela blizu sedeža okrožnega komiteja Savinjske doline delovati manjša tehnika pod imenom „Robidova tehnika“. V njej sta delovala Anton Kotnik in njegova žena.

Zaradi vse večjih potreb po našem tisku, smo iskali možnost, kako bi zgradili še eno tehniko. Pri tem sta pokazala veliko razumevanje komandant II. grupe odredov, Franc Rozman-Stane in politkomisar Dušan Kveder-Tomaž. Ko sem pro-

ti koncu oktobra 1942 bil v njihovem štabu na Dobrovljah, sta Rozman in Kveder zahtevala, da poskrbimo za več literature, tako za vojsko, kot za ostalo prebivalstvo. Ko smo se pogovarjali o tem, kako razširiti tiskarske zmogljivosti, smo predlagali postavitev ustrezne tehnike na območju takratnega Savinjskega okrožja.

Določili smo tudi dva borca z ustreznim znanjem. Bila sta pripravljena, da se lotita posla. To delo sta prevzela Rado Zakonjšek – Cankar in France Hribar – Savinjšek, oba domačina iz Savinjske doline.

Bil sem še v štabu, ko je Rozman poklical k sebi Cankarja in mu povedal glede tehnike. Cankar se je čez nekaj dni lotil naloge ter v Šmiklavžkih hribih poiskal prostor. Ko je prišel za njim še Savinjšek, sta začela kopati zemljanko. Skopala sta jo še pred snegom in se v drugi polovici decembra že vselila vanjo. Pred novim letom sem ju obiskal ter jima prinesel majhen pisalni stroj in tekst za letak, ki ga je napisal Dušan Kveder. Prve letake sta razmnoževala tako, da sta jih pretipkavala na pisalni stroj. Kmalu pa sta dobila tudi ciklostil in tako-nas je nova tahnika že med zimo zalagala z literaturo.

Nadaljnji razvoj te tehnike in partizanskega tiska na Štajerskem potrjuje, da je bila tahnika Cankar, ob pomoči nabavnege centra (Nestl Žgank), pomemben dejavnik pri razvoju političnega, propagandnega in organizacijskega dela v osvobodilnem boju na celotnem področju severne Slovenije.

ALBIN VIPOTNIK – STRGAR

Borci za severno mejo so zborovali

Žalska organizacija Zveze prostovoljcev – borcev za severno mejo, je na nedavnem občnem zboru ugotavljala, da se njihove vrste vse bolj redčijo. Od zadnjega občnega zbora se je zmanjšalo njihovo število za 19 članov, tako da jih je v občini le še 31. Najstarejši član je Peter Podgoršek iz Prebolde, ki ima 89 let in je tudi solunski borec.

Predsednik, tovariš Širca, je zbrane člane spomnil na dogodke v prvih dneh novembra 1918 v Celju in na vlogo celjske legije na Koroškem. Omenil je narodne straže v Celju in okolici, ki

so veliko prispevale, da skupine vojakov po razsulu soške fronte v naših krajih niso prizadele večjega zla. V teh dneh je prešlo slovensko ozemlje kar pol milijona vojakov.

Med pomembne dogodke sodi tudi odhod odreda prostovoljcev iz Celja na Koroško pod poveljstvom Franja Malgaja. Enajstega novembra 1918 je odpotovala iz Celja tudi skupina 200 prostovoljcev pod vodstvom Viktorja Rodeta na pomoč generalu Maistru v Maribor.

Tovariš Širca je poudaril prizadevnost naših borcev na Ko-

roškem, Štajerskem in v Prekmurju ter o klavmi vlogi takratne slovenske vlade. V celjski legiji za Koroško je sodelovalo tudi znatno število dijakov celjske gimnazije. Omenili bi še, da se je celjska legija v okviru celjskega pešpolka udeležila ofenzive (začela se je koncem maja 1919), v kateri je že nastopila redna vojska. Takrat so se prvič skupaj s Slovenci bojevali tudi Srbi in Hrvati.

Za umik naših čet in za nesrečni plebiscit ter njegove posledice na Koroškem je bila kriva tedanja slovenska vlada v Ljubljani. Glavna zasluga gene-

rala Rudolfa Maistra in slovenskih prostovoljcev pa je, da je naša severna meja takšna, kot je.

Na rob naj zapišemo še to, da je bila pred kratkim v Ljubljani, ob 60-letnici konca bojev, svečana akademija prostovoljcev – borcev za severno mejo v letih 1918 – 1919, na kateri je član predsedstva RK SZDL, Tone Fajfar, izročil red zaslug za narod z zlato zvezdo; s katero je predsednik republike, tovariš Tito, odlikoval Zvezo prostovoljcev. Zveza šteje v Sloveniji 1517 članov.

ŠIRCA

Analiza možnosti razvoja občine Žalec za obdobje 1981-1985

Čeprav smo še v drugi polovici tega srednjeročnega obdobja so se pri vseh nosilcih planiranja in v občini kot celoti že pričele prve razprave in razmišljanja o možnostih, ciljnih in poteh razvoja v naslednjem petletnem obdobju od 1981 do 1985. Poleg analiz in ocen gospodarskega in družbenega razvoja za obdobje od 1976 do 1980 nam v žalski občini koristno služi leta 1973 sprejeti dokument „Dolgoročni program razvoja do leta 2000“, ki določa smelo zastavljene cilje na osnovi katerih, če jih bomo tako kot doslej tudi v bodoče dosegali ali celo presejali, lahko dosežemo takšen gospodarski in družbeni razvoj, ki zagotavlja uvrstitev občine v krog razvitih slovenskih občin.

Naš osnovni cilj je dinamičen razvoj na vseh področjih, ki mora biti grajen na kvalitetnih temeljih. Rezultati sedanjega in prihodnjega razvoja so in bodo predvsem rezultati dela nas samih, vseh občanov in delovnih ljudi žalske občine. V zadnjih letih smo dosegli lep napredek, ki je viden na vseh področjih. To pa je tudi solidna osnova za doseganje novih uspehov v prihodnje. Le dosleden razvoj samoupravnih odnosov, maksimalni napor na področju gospodarstva, ki se morajo odraziti v čim večji produktivnosti dela, razvijanju obstoječih in novih kvalitetnih proizvodnih programov, vnašanju dosežkov znanosti in sodobne

Izhodišče za sestavo analize možnosti razvoja občine Žalec v letih 1981-1985 je bila republiška analiza ter rezultati analize preteklega obdobja s tem, da so se upoštevali tudi splošni razvojni trendi in možnosti razvoja v SRS in SFRJ ter splošni razvojni trendi v svetu.

Tako je analiza vsebinsko razdeljena na sledeča poglavja:

- Globalna ocena izvajanja srednjeročnega plana občine v obdobju 1976-1980
- Omejitve razvoja v SRS in občini
- Možni cilji razvoja
- Razvojne usmeritve in globalni proporci razvoja posameznih panog ter gospodarstva kot celote.

GLOBALNA OCENA IZVAJANJA DRUŽBENEGA PLANA OBČINE ŽALEC V OBDOBJU 1976-1980

Temeljni cilji srednjeročnega plana občine do leta 1980 so se oblikovali v precej drugačnih razmerah kot vladajo sedaj, zlasti pa se niso mogle predvideti številne spremembe zunanjih razmer (energetska kriza, deficit plačilne bilance in visoka stopnja inflacije), ki so bistveno vplivali na pogoje gospodarjenja.

Prav tako pa so delovali številni notranji dejavniki, ki so imeli vpliv na spremenjena gibanja od planiranih, med njimi zlasti še:

- nezadostna samoupravna organiziranost družbe
- dolgoročni strukturni problemi v gospodarstvu in družbenih dejavnostih

- problemi pri zaposlovanju itd.

Zaradi spleta vseh navedenih okoliščin, lahko trdimo, da se nekateri cilji, ki jih je postavil srednjeročni plan, ne bodo v celoti uresničili, čeprav je res, da se posamezni od njih relativno dobro izvajajo, zaradi dolgoročnosti njihove narave pa bo potreben daljši čas za celovito rešitev.

To so v glavnem:

- uveljavljanje samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov na vseh področjih družbene reprodukcije
- stalno izboljševanje življenjskega standarda delavcev in občanov, ob krepitvi družbenega standarda
- stabilnejši gospodarski razvoj na osnovi kvalitetnih dejavnosti razvoja
- skladnejši odnosi med obsegom in strukturo proizvodnje in porabe
- spremembe v strukturi proizvodnje in investicij
- intenzivnejše vključevanje v mednarodno delitev dela

tehnologije ter organizacije dela v proizvodni proces, vzporedno s tem pa krepitev družbenega in osebnega standarda naših delovnih ljudi, so konkretna pota za uveljavitev zastavljenih ciljev. Referendum o samopriskevku za naslednje obdobje do leta 1985 omogoča dokaj hiter razvoj različnih družbenih dejavnosti in reševanje ključnih življenjskih problemov nas vseh v prihodnjih letih. Zato prav gotovo ne bomo pomišljali in se bomo solidarno in enotno opredeljevali za samopriskevke.

Pred vami so prvi planski dokumenti in sicer: „Analiza možnosti razvoja občine Žalec“ in „Smernice za pripravo družbenega plana občine Žalec“ za obdobje 1981-1985. Z analizo možnosti razvoja podajamo informacijo nosilcem planiranja o doseženem razvoju, o omejitvah in možnih ciljnih razvoju v bodoče. S smernicami opredeljujemo skupne cilje, izhodišča, usmeritve in okvirje politike družbenega razvoja za srednjeročno obdobje 1981-1985. O teh dokumentih mora potekati razprava zlasti v sleherni TOZD, krajevni skupnosti in samoupravni interesni skupnosti. Bolj ko bo planiranje samoupravno, strokovno, odgovorno in usklajevalno, manj bo potrebnih administrativnih ukrepov, pa tudi stabilizacijskih, protiinflacijskih in podobnih programov, namesto tega pa več programskega dogovarjanja in dejanske svobodne menjave dela.

- uresničevanje družbeno dogovorjene kadrovske politike
 - ter uresničevanje življenjskih in kulturnih standardov pri zaposlovanju
 - krepitev obrambne sposobnosti
- Vse te naloge naj bi izvajali v okviru naslednjih materialnih možnosti:

- rast realnega DP po stopnji 10,2 %
 - rast produktivnosti dela po stopnji 7-8 %
 - rast zaposlenosti po stopnji 2-3 %
 - 33 % delež DP za vlaganje v osnovna sredstva gospodarstva
- Po posameznih področjih pa smo naloge uresničevali takole:

I. SAMOUPRAVNI IN DELEGATSKI ODNOSI

Tega, da so samoupravni odnosi osnova celotnega razvoja smo se posebno dobro zavedali vsa leta sedanjega srednjeročnega obdobja. Zato so bile vse aktivnosti družbenopolitičnih organizacij in ostalih dejavnikov usmerjene v čim hitrejše izvajanje zakona o združenem delu v našem praktičnem ravnanju. Ob uspehih, ki smo jih v zadnjih letih dosegli ne samo v zvezi z ustreznim samoupravnim organiziranjem in kvalitetnim razvojem samoupravnih odnosov pa so prisotne tudi določene slabosti in sicer:

- ocenjujemo, da smo kljub pomembnim premikom šele na začetku uveljavljanja dohodkovnih odnosov v materialni proizvodnji in na drugih področjih;

- pri razporejanju dohodka še vedno nismo uspeli zagotoviti celovitega odločanja o zadovoljevanju osebnih, skupnih in splošnih družbenih potreb ter o sredstvih za razširitev materialne osnove dela;

- delavec je še vedno premalo ekonomsko motiviran za smotno upravljanje z družbenimi sredstvi, kar povzroča neskladja v razvoju in stalne zahteve za povečanje vseh oblik porabe nad ustvarjenim dohodkom ob hkratnem zmanjševanju dela dohodka za vlaganja v razširitev materialne osnove dela;

- ugotavljamo, da še vedno ni prišlo do preobrazbe samoupravne organiziranosti v določenih manjših organizacijah združenega dela in da marsikje kljub oblikovanju temeljnih organizacij ni prišlo do kvalitetnega razvoja samoupravnih odnosov znotraj njih;

- na področju družbenega planiranja so bili storjeni določeni premiki, pa vendarle ugotavljamo, da so med planskimi dokumenti v organizacijah združenega dela velike razlike;

— čeprav so organizacije združenega dela sicer sprejele določene samoupravne splošne akte, pa vendarle marsikateri akt ni vsebinsko kvalitetno izdelan in ne odraža specifičnih razmer in interesov delavcev;

— določila družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov podpisnice ne izvajajo dosledno in v celoti.

Vsa leta sedanjega srednjeročnega obdobja smo tudi permanentno ugotavljali, kako v delegatskem sistemu potekajo procesi oblikovanja in uveljavljanja delegatskih odločitev in kako se v te procese vključujejo delovni ljudje in občani, delegati in delegacije, družbenopolitične organizacije, izvršilni in upravni organi ter drugi subjekti, ki so odgovorni za učinkovito in kvalitetno funkcioniranje delegatske skupščine.

Kljub iskanju najučinkovitejših rešitev, upoštevajoč pri tem konkretne razmere v občini pa delegacije še vedno ne opravljajo v celoti svojih, z ustavo opredeljenih funkcij, kar velja tako za skupščino družbenopolitične skupnosti kot za skupščino samoupravnih interesnih skupnosti.

Razlogi za to so predvsem naslednji:

— samoupravni odnosi in organiziranost v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih so še vedno nedosledno uveljavljeni, zaradi česar se delegacije še vedno ne smatrajo kot ena izmed oblik odločanja delovnih ljudi in občanov;

— družbenopolitične organizacije se premalo vključujejo v delo delegacij;

— povezanost med delegacijami za skupščino družbenopolitične skupnosti ter za skupščino samoupravnih interesnih skupnosti je premajhna ali sploh nikakršna;

— v samoupravnih splošnih aktih temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti so določbe o delegacijah premalo opredeljene;

— premajhno zanimanje družbenopolitičnih organizacij ter delovnih ljudi in občanov za aktivnost delegatov in delegacij ter neugotavljanje vzrokov za neaktivnost posameznih članov delegacij ter odstranjevanje le-teh;

— nedograjenost sistema informiranja v občini pa tudi v širšem merilu in nenazadnje

— marsikje neurjени organizacijski, tehnični in materialni pogoji za delo delegacij.

V naslednjem srednjeročnem obdobju mora biti dan poudarek na naslednjih MOŽNOSTIH RAZVOJA:

— vsa prizadevanja moramo vložiti v nadaljnji kvalitetni razvoj samoupravnih odnosov na vseh področjih;

— povsod tam, kjer so dane možnosti za preobrazbo samoupravne organiziranosti je potrebno oblikovati TOZD, znotraj TOZD pa čimbolj razviti samoupravne odnose;

— preko razvitih samoupravnih odnosov moramo zagotoviti tudi širše povezave med TOZD in ostalimi organizacijami posebno v smislu združevanja dela in sredstev;

— bolj moramo uveljaviti dohodkovne odnose v materialni proizvodnji in na drugih področjih;

— pri razporejanju dohodka moramo zagotoviti celovito odločanje o zadovoljevanju osebnih, skupnih in splošnih potreb ter o sredstvih za razširitev materialne osnove dela;

— več pozornosti moramo posvetiti kvalitetnemu planiranju v organizacijah združenega dela;

— družbeno dogovarjanje in samoupravno sporazumevanje mora še bolj postati sestavni del naših samoupravnih odločitev.

Dogovore in sporazume je potrebno tudi praktično dosledno izvajati;

— pri delovnih ljudeh in občanih je vzbuditi zavest, da je edino delegatska pot — od temeljne samoupravne organizacije in skupnosti do federacije — tista, ki lahko pripelje do družbenih odločitev, ki bodo temeljili na resničnih interesih delovnih ljudi in občanov;

— bolj učinkovito kot doslej je kljub opaznemu napredku na področju uresničevanja delegatskega sistema, opozarjati in odpravljati slabosti, ki ovirajo hitrejšo uveljavljanje neposrednih interesov delovnih ljudi in občanov;

— družbenopolitične organizacije bodo morale bolj kot doslej reševati probleme idejne in politične narave, ki so bistveni za razvoj delegatskega sistema; reševanje teh vrst problemov bo namreč olajšalo reševanje tudi drugih problemov;

— ker razvitost delegatskih odnosov v samoupravnih interesnih skupnostih zaostaja za razvitostjo teh odnosov v drugih sredinah bo nujno proučiti razloge za takšno stanje ter sprejeti ustrezne politične, strokovne in organizacijske ukrepe v svrhu hitrejšega razvoja v tej smeri.

II. PODROČJE KADROVSKE POLITIKE

K realizaciji srednjeročno opredeljenih nalog na področju kadrovske politike smo pristopili na osnovi akcijskega programa, katerega naloge so bile zastavljene na osnovi družbenega dogovora o osnovah kadrovske politike v občini Žalec iz leta 1976.

Naloge so realizirane takole:

— a naliza kadrovske strukture, primerjana s sistemizacijo, je bila pripravljena pri vseh udeležencih družbenega dogovora o osnovah kadrovske politike v občini Žalec, v večini organizacij združenega dela obravnavajo analize o stanju na kadrovskem področju ob obravnavanju rezultata gospodarjenja;

— pri vseh udeležencih dogovora so na osnovi izdelanih analiz ugotovljena odstopanja, kadrovska struktura v organizacijah združenega dela v letu 1978 je npr. naslednja:

Glede na predvideno število zaposlenih delavcev z visoko in višjo strokovno izobrazbo je ugotovljeno, da od 2,93 %, za katere je zahtevana visoka strokovna izobrazba, kar 1,76 % delavcev te izobrazbe nima, prav tako ima višjo strokovno izobrazbo le 3,73 % zaposlenih delavcev od 6,48 % zahtevane. Manjša so odstopanja za ostale kadrovske strukture npr. od 15,47 % zahtevane srednje strokovne izobrazbe ima 13,79 % dejansko srednjo šolsko izobrazbo.

V teh letih uresničevanja srednjeročnega plana ugotavljamo, da se izobrazbena struktura delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi (individualnih poslovnih organov) počasi dviga, saj so za opravljanje teh del in nalog imenovani le delavci, ki izpolnjujejo zahtevane razpisne pogoje.

— udeleženci dogovora so v samoupravne splošne akte vnesli določila o kadrovski politiki tako, da so bila nekatera določila korigirana na osnovi določil zakona o združenem delu, ki je medtem izšel,

— vsa leta nazaj ugotavljamo, da razvoj in organiziranost kadrovskih služb še vedno zaostaja za razvojem drugih strokovnih služb v organizacijah združenega dela, kot razlogi so še vedno navedeni: premajhna družbena podpora za delo teh služb in pomanjkanje ustreznih strokovnih kadrov za opravljanje del v kadrovskih službah,

— precejšen problem v tem obdobju predstavlja planiranje potreb po kadrih, nerealno planiranje onemogoča, da bi lahko pravočasno vplivali na razvoj izobrazbene strukture oz. prilagodili kadrovsko strukturo potrebam organizacij združenega dela,

— glede izobraževanja ob delu lahko podamo pozitivno oceno, ugotovljeno namreč je, da je tega izobraževanja vedno več, zbrani podatki kažejo, da se je v letu 1976/77 vpisalo v srednje, na višje in visoke šole 512 delavcev, ki združujejo delo v organizacijah združenega dela na območju občine, to je 221 več kot v letu 1975/76. Od 512 delavcev se jih je izobraževalo v skladu s planskimi potrebami 395 delavcev, 117 pa na lastno željo,

— štipendijski politiki kot eni izmed temeljnih oblik uresničevanja kadrovske politike je bilo posvečene precej pozornosti. Vsako leto je bilo več podeljenih kadrovskih štipendij, v letu 1978 npr. 16 % več kot v letu 1977, višji je procent tudi v letu 1979, štipendistov, ki prejemajo štipendijo samo iz združenih sredstev, pa je vsako leto okrog 300.

Z namenom, da bi zagotovili uresničevanje osnov in načel kadrovske politike v vseh delovnih sredinah, smo v letu 1979 sklenili nov družbeni dogovor o osnovah kadrovske politike v občini Žalec, k uresničevanju katerega smo dolžni čimprej pristopiti.

MOŽNOSTI RAZVOJA

Ob spoznanju, da je kadrovska politika kot sestavni del politike družbenoekonomskega razvoja neodtujljiva pravica delovnih ljudi, si bomo pri oblikovanju in uresničevanju kadrovske politike v vseh delovnih sredinah prizadevali za realizacijo dolgoročno zastavljenih nalog iz tega področja in družbenega dogovora o osnovah kadrovske politike v občini Žalec, sklenjenega v letu 1979, predvsem pa za:

— vzgojo, razvoj in uveljavitev človeka kot svobodne socialistične osebnosti, ki v združenem delu skladno z družbenimi potrebami in svojimi sposobnostmi ter pridobljenim znanjem tvorno sodeluje pri ustvarjanju, delitvi in porabi ustvarjenih dobrin socialistične samoupravne družbe,

— pripravo in sprejem letnih in srednjeročnih kadrovskih načrtov in programov,

— pripravo in sprejem programov strokovnega, idjenopolitičnega in družbenoekonomskega izobraževanja kadrov;

– programiranje razvoja družbenega standarda in varnosti zaposlenih;

– vodenje evidence zaposlenih;

– sporazumevanje o ustanavljanju in nadaljnjem razvijanju kadrovskih služb organizacij združenega dela,

– načrtovanje potreb po kadrih, pri katerem bomo upoštevali: razvojni program in letni načrt, organizacijo in delitev dela, tehnologijo in tehnično opremljenost, sestavo kadrov in njihov razvoj, predvidene odhode kadrov (upokojitve, poprečne fluktuacije, vojaške obveznosti . . .), kadrovske vire;

– dosledno izvajanje samoupravnega sporazuma o štipendijski politiki, uveljavili bomo tako obliko štipendiranja (več podelitev kadrovskih štipendij), katere cilj bo možnost črpanja kadrovskih virov;

– v skladu s planskimi potrebami in razvojnimi programi organizacij združenega dela si bomo prizadevali uvajati in kvalitetno nadalje razvijati smeri usmerjenega izobraževanja v okviru centra za usmerjeno izobraževanje v Žalcu;

– dvig izobrazbene strukture tako, da bomo povzeli ukrepe za izobraževanje iz dela ob delu ter funkcionalno izobraževanje delavcev, usposabljanje novih profilov, ki jih zahteva uvedba nove tehnologije.

Pri planiranju potreb po kadrih si je potrebno v vsaki organizaciji združenega dela prizadevati za uporabo sodobnih metod in tehnik planiranja.

III. PODROČJE GOSPODARSTVA

Ocene uresničevanja planskih ciljev na področju gospodarstva kažejo, da v prvih treh letih zelo zadovoljivo uresničujemo nekatere osnovne usmeritve srednjeročnega plana, pri drugih pa od njih odstopamo (rast zaposlenosti, investicije).

Kljub ugodnim kvantitativnim rezultatom pri izvajanju srednjeročnega plana pa so prisotni nekateri problemi, ki vplivajo na slabšo kvaliteto gospodarjenja, kar se kaže v:

– preseganju planskih stopenj zaposlovanja

– slabši realizaciji izvoza

– nizkemu odstotku realiziranih investicij na področju gospodarstva

– neusklajenem gibanju rasti OD s stopnjo rasti produktivnosti

– velike odvisnosti procesa razširjene reprodukcije od zlasti bančnih virov

– padanju deleža industrije v DP celotnega gospodarstva

– premalo usklajenem gibanju skupne, splošne in osebne porabe z rastjo družbenega proizvoda

– neaktivnost na področju združenega dela in sredstev kot osnovi za realizacijo nekaterih prednostnih nalog tega planskega obdobja.

Rezultati gospodarstva po posameznih kategorijah

1. Družbeni proizvod

Leto	znesek v 000 din	verižni indeks	indeks 78/76	stopnja rasti
1975	945.154			
1976	1.072.886	113		
1977	1.523.320	142	187,2	10,2
1978	2.008.520	132		
ocena 1979	2.611.076	130		

X ob predpostavki, da je povprečna inflacija 15–19 % znese stopnja rasti za leto 1976, 1977 in 1978 10,2 %.

2. Zaposleni

Leto	št. zap. uk. ur	verižni indeks	indeks 78/76	stopnja rasti
1975	8.122			
1976	8.132	100		
1977	8.697	107	110	3,3
1978	8.958	103		
ocena 1979	9.316	104		

3. DP/zaposlenega

Leto	verižni indeks	indeks 78/76	stopnja rasti
1975	116.369		
1976	131.933	113	
1977	175.154	133	170
1978	224.215	128	6
ocena 1979	280.278	125	

4. Rentabilnost (AK na 100 din porab. sredst.)

Leto	ind. 78/76
1975	5,7
1976	3,4
1977	3,8
1978	5,2

5. Ekonomičnost (CP na 100 din porab. sredstev)

Leto	ind. 78/76
1975	136
1976	132
1977	134,4
1978	141

6. OD/zaposlenega

Leto	verižni indeks	indeks 78/76
1975	3.223	
1976	3.922	122
1977	4.658	119
1978	5.530	119

Osnovni kazalci razvoja v letu 1978:

1978	planirano	realizirano
družbeni proizvod	10	12
zaposleni	3 - 4	3
DP/zap.	6 - 7	9
OD/zap.	3 - 4	4
inv. v DP	40	17
izvoz	21	30

Izhajajoč iz prikazanih rezultatov lahko trdimo, da bomo planirane cilje dosegli na področju rasti DP in produktivnosti, medtem, ko je zaostajanje pri investicijah že tolikšno, da v preostalem letu in pol do konca planskega obdobja ne bo mogoče nadoknaditi zamujenega. Kot razlog za nizko stopnjo realizacije investicij so bili in ostajajo sledeči dejavniki:

– združevanje dela in sredstev še ni zaživel na vseh področjih našega gospodarstva,

– zaradi pomanjkanja lastnih investicijskih sredstev se je večina programov financirala iz naslova kreditov, kar ob spremenjenih pogojih oz. zvišani lastni udeležbi vnaprej ne bo več v tolikšni meri mogoča;

– znano je dejstvo, da zaradi prevelikih obremenitev gospodarstva pada akumulativna in reproduktivna sposobnost našega gospodarstva. Ta gibanja imajo enako tendenco, kljub sprejetim ukrepom, tudi vnaprej, zato se bo to direktno odražalo na stopnjo rasti v planskem obdobju.

Področje zaposlovanja ostaja prav tako eno izmed področij, kjer srednjeročne naloge ne izpolnjujemo v celoti, vendar pa je do konca planskega obdobja pričakovati, da se bo ekstenzivno zaposlovanje umirilo predvsem zaradi potrebnega zagotavljanja minimalnega standarda življenjskih pogojev novozaposlenih delavcev. Pričakovati je, da se bo povprečna stopnja rasti zaposlenosti gibala v okviru planirane 2–3 % rasti zaposlenih, ne

bo pa izboljšana kadrovska struktura oz. cilj dviga izobrazbene strukture zaposlenih. Razkorak med zahtevano in dejansko izobrazbo ostaja problem že v večini OZD naše občine.

Stanje na področju izpolnjevanja ostalih ciljev planskega obdobja 76–80 pa je sledeče:

– Na področju spremembe strukture našega gospodarstva so bili doseženi sledeči rezultati:

glede na planirano stanje udeležbe v DP

plan 76–80	realizirano do leta 1978	
industrija	70,1	79
kmetijstvo	7,4	8,1
gozdarstvo	0,5	1
gradbeništvo	4,9	2,7
promet	1,1	0,95
trgovina in gostinstvo	6,8	7,5
obrt	8	-
komunala	1,2	0,9
	100	100

Na prvi pogled so doseženi rezultati ugodni, vendar so strukturne spremembe rezultat spremenjene nomenklature razvrščanja posameznih TOZD v določene dejavnosti – t. j. kvantitavnih sprememb in ne kvalitativnih strukturnih sprememb, saj delež industrije (kot nosilca razvoja) v DP v zadnjih letih nenehno pada, stagnacija pa je prav tako v panogi gradbeništva in prometa, kar se odraža tudi v konstantnem pomanjkanju tovrstnih storitev.

– Planirana in dosežena družbena produktivnost po panogah je sledeča:

plan 1980	DP/zap.	rang	realiz. 1978	DP/zap.	rang
industrija	155.684	4	industrija	231.338	2
kmetijstvo	152.216	5	kmetijstvo	201.661	5
gozdarstvo	120.175	7	gozdarstvo	332.322	1
gradbeništvo	158.062	3	gradbeništvo	171.304	7
promet	142.892	6	promet	175.890	6
trgovina in gostinstvo	185.730	2	trgovina in gostinstvo	203.018	4
komunalna dejavnost	218.141	1	komunalna dejavnost	226.104	3

Rezultati, ki so doseženi po posameznih panogah pa so sledeči:

Industrija

Kot osnovni nosilec razvoja gospodarstva naše občine se ne razvija popolnoma v načrtani smeri. Že omenjeno upadanje deleža v DP gospodarstva občine, slaba reproduktivna sposobnost, ekstenzivno zaposlovanje in razdrobljenost so osnovne značilnosti poslovanja v tem planskem obdobju. Če k temu dodamo še nizko stopnjo realizacije investicij se moramo zavedati, da ostaja v preostalem delu planskega obdobja še vrsta problemov, ki jih ne bo mogoče v celoti odpraviti.

Osnovni nosilec še vedno ostaja tekstilna in kovinska industrija, planirani vzpon kmečke industrije pa ni bil v celoti mogoč zaradi pomanjkanja surovin in prepočasne realizacije proizvodnih programov. Odprte ostajajo naloge na področjih posodobljenja proizvodnje oz. tehnologije, povezovanja posameznih OZD v predelovalne komplekse, itd.

Če ocenjujemo dosežene rezultate na tem področju, potem je dodati, da so bili pomembnejši rezultati doseženi na področju kovinsko-predelovalne industrije (SIP, Ferralit) in pričakovati je, da bo ta panoga v naslednjem planskem obdobju dominantna, saj trenutno tečejo intenzivne priprave na nove naložbe, ki bodo samo v SIP-u Šempeter znašale cca 14 % družbenega proizvoda iz leta 1978.

Realizirane investicije v tej panogi znašajo cca 30 % in bo ta kategorija močno pod planom, kar se bo vsekakor direktno odražalo na pogoje in rezultate poslovanja v naslednjem planskem obdobju.

Kmetijstvo

predstavlja trenutno v strukturi DP občine 8,1 % ustvarjenega DP v letu 1978. Zaradi velike odvisnosti od vremenskih razmer, kar je prišlo do izraza prav v tem srednjeročnem obdobju, so rezultati te panoge močno pod planiranimi.

Vse OZD te panoge poslujejo na meji rentabilnosti, kar pa ni le posledica organizacije dela oz. načina proizvodnje temveč predvsem razkoraka oz. neustaljenih cen kmetijskih proizvodov. To zmanjšuje tudi akumulativno sposobnost panoge ter se direktno odraža na investicijah. Kot v ostalih investicij. Še vedno pa se nista pričela realizirati dva projekta, ki bosta sedanje stanje na področju investicij bistveno popravila, in to Mlekama ter farma bekonov, katerih predračunska vrednost znaša cca 46 starih milijard din ali 23 % DP občine iz leta 1978.

Gozdarstvo

Podobno kot panoga kmetijstva so tudi v gozdarstvu prepočasni naraščale cene končnih proizvodov, kar se je ob stalno naraščajočih stroških proizvodnje direktno odražalo na uspešnost poslovanja te panoge. Stopnja rasti DP v letih 1976 in 1977 je bila 50 % pod planom, vendar je bil v letu 1978 dosežen bistven kvaliteten premik na področju doseganja družbenega proizvoda, saj je le ta narasel za 63 %, prav tako pa se je produktivnost v primerjavi z letom 1977 povečala za 88 %. Če se bo tolikšna dinamika obdržala do konca planskega obdobja, potem bo gozdarstvo osnovne srednjeročne cilje v celoti doseglo. Investicije, ki se realizirajo pretežno z lastnimi sredstvi, se nanašajo predvsem na izgradnjo in obnovo gozdnih cest ter nabavo mehanizacije in bodo v srednjeročnem obdobju 100 % realizirane.

Gradbeništvo

Zaradi vključitve posameznih TOZD, ki so bile v začetku srednjeročnega obdobja zajete še pod panogo gradbeništva, izkazuje panoga gradbeništva navidezno ugodne rezultate. Dejstvo je, da ta panoga stagnira, čeprav se je zaradi že omenjenih sprememb povečala udeležba v DP gospodarstvu od 1,9 % leta 1977 na 2,7 % leta 1978. Tako smo sicer dosegli s planom predvideno strukturo, ki bi jo naj doseglo gradbeništvo do leta 1980. Plan je sicer zajemal postopen upad te dejavnosti, vendar so nekateri notranji vzroki proces še pospešili.

Promet

Pod panogo prometa je v občini zajeta le OZD Avtoprevoz Šempeter, ki je v letih 1976 in 1977 povečala DP po povprečni letni stopnji 17,3 % kar ni zadostovalo za doseganje planiranih ciljev. Stanje se je v letu 1978 in polovici leta 1979 bistveno popravilo in ob stopnji rasti, ki je bila dosežena leta 1978 bo mogoče do konca planskega obdobja večino postavljenih nalog v celoti realizirati.

Trgovina in gostinstvo

je edina izmed naštetih panog, kjer bodo cilji srednjeročnega razvoja v celoti doseženi. Taka stopnja rasti DP kot rast produktivnosti ter realizirane investicije v celoti izpolnjujejo postavljene cilje, vendar pa je omeniti, da so ugodni rezultati in predvsem visok odstotek realiziranih investicij rezultat združevanja sredstev celotnega gospodarstva, kajti kot ena izmed nalog v tem srednjeročnem obdobju je bila tudi orientacija v pospešen razvoj trgovinske in gostinske dejavnosti.

Trenutno zavzemata trgovina in gostinstvo 7,5 % DP gospodarstva in je do konca planskega obdobja pričakovati, da se bo ta panoga v strukturi še okrepila.

Komunalna dejavnost

Rezultati, ki jih dosega ta panoga so sicer pod planom, kar pa je tudi posledica prenapetega plana. Že zaradi omenjenih institucionalnih sprememb je dejavnost te panoge glede na strukturo PD malo upadla, prav tako so rezultati glede stopnje rasti DP in produktivnosti slabši in zaradi že omenjenih sprememb tudi ni pričakovati dobrih rezultatov do konca planskega obdobja.

Povzetek:

planirana stopnja rasti DP (10,2 %) bo v tem srednjeročnem obdobju dosežena

– 7–8 % rast produktivnosti bo prav tako izpolnjena

– do konca tega obdobja je pozornost nameniti usklajenemu gibanju ravni OD s produktivnostjo in omejevanju vseh oblik porabe, da se bodo gibale pod stopnjo rasti DP

– investicije bodo kategorija, kjer bo izpad plana največji in je do konca planskega obdobja pričakovati le 50 – 60 % realizacijo te kategorije

– problem ostaja poslovanje na meji rentabilnosti in slaba akumulativna sposobnost gospodarstva

– strukturne spremembe med panogami ne bodo v celoti dosežene, zaostanek bo največji pri industriji

– zaposlovanje se je umirilo, vendar ostaja problem neustrezne kadrovske strukture

– ob nespremenjeni dinamiki uvoza in izvoza bo mogoče do konca srednjeročnega obdobja doseči 100 % pokrivanja uvoza z izvozom.

BANKE

Na podlagi zakona o združenem delu ter predpisov, ki urejajo področje denarnega, kreditnega in bančnega poslovanja je bil v preteklem srednjeročnem razdobju zaokrožen ciklus preobrazbe družbenoekonomskih odnosov v bančnem sistemu. Prilaganje in usklajevanje poslovanja bank novemu sistemu, je zaradi kratkega časa, ki je bil na razpolago za preobrazbo, potekalo v iskanju poti in ustreznih rešitev za dejansko uveljavitev določil zakonodaje na področju poslovnih bank. Izveden je bil celotni institucionalni del preobrazbe bank ter vpeljan delegatski sistem, ki predstavlja prvi korak v upravljanju neposrednega proizvajalca v bankah. Vzporedno s konstituiranjem so banke svojo organiziranost prilagodile zahtevam zakona o združenem delu. Sprejeti so bili vsi samoupravni akti in opravljene druge aktivnosti v samoupravnem organiziranju delovne skupnosti.

Določene poslovne banke pa so še vedno preveč odtujene združenemu delu in zato nudijo tudi premalo konkretne pomoči pri reševanju zahtevnejših programov.

Združevanja dela in sredstev so banke opredelile kot prioritarno vez z združenim delom, ki naj postopoma nadomesti kreditne odnose s kvalitetnejšo obliko medsebojnih povezav.

OMEJITVE RAZVOJA V SRS IN OBČINI

A. Omejitve razvoja SFRJ in SRS

1. Spontani razvoj

Obstoječe srednjeročno obdobje kaže, da spontana tendenca razvoja teži k nadaljnjemu upadanju produktivnosti dela in učinkovitosti investicij ter akumulacijske sposobnosti gospodarstva, hkrati pa hitra rast realnih OD, ki mnogokje presega stopnjo rasti produktivnosti, daje slabo osnovo za ohranitev še zmerne rasti cen. V takšnih razmerah se bo še okrepila inflacija kar otežkoča intenziven in dinamičen razvoj v obdobju 1981–1985.

2. Pogoji v svetu

Vsi podatki kažejo, da je treba računati z nizkimi stopnjami rasti družbenega proizvoda v razvitih deželah, hkrati pa računamo s hitrejšo rastjo zunanje trgovine od družbenega proizvoda, ker se vedno bolj uveljavlja spoznanje, da zapiranje poraja negativne učinke za rast svetovnega gospodarstva. Stopnje rasti družbenega proizvoda naj bi bile naslednje:

	gibanja DP		1960–1985
	1960–70	1970–75	1975–85
dežele v razvoju	5,5	5,9	5,7
dežele OECD	4,9	2,8	4,2
dežele SEV	6,8	6,4	5,1

Svetovna trgovina naj bi rasla po stopnji 7 % letno.

Pogoji za uveljavljanje SFRJ in SRS v svetu bodo tudi še naprej težki. V zadnjem obdobju smo izgubljali pozicije na svetovnih trgih in zmanjševali svoj delež v svetovni zunanji trgovini. Možnosti za večjo ekspanzijo in dejstva, da smo majhna ekonomija, ki lahko prodre na tuje trge (teorija kapilarnosti), poleg tega pa načela konference v Colombu dajejo določene možnosti v širjenju ekonomskih odnosov s tujino.

3. Pogoji v SFRJ

Kot omejitve se kažejo predvsem naslednje značilnosti:

– proizvodni količnik pada, učinkovitost gospodarjenja in družbena organizacija gospodarstva nista zadovoljivi, izgube in poslovanje na meji rentabilnosti so postale vsakdanji in razširjen pojav;

– disparitete v cenah vplivajo na šibko akumulativnost;

– zadolženost v tujini;

– slab o povezovanje gospodarstva SFRJ;

– odsotnost strategije tehnološkega razvoja, kar je posledica ne dovolj precizno opredeljenih smeri;

– manj razvite republike in SAP Kosovo se razvijajo pod planskimi stopnjami;

Kot vzpodbujevalni dejavniki pa se kažejo naslednji:

– predvideno izboljšanje institucionalnih pogojev,

– večja samooskrba z električno energijo in nekaterimi surovinami;

– hitra rast zaposlenosti in kupne moči prebivalstva;

– prenos velikega obsega neaktiviranih investicij in njihovo aktiviranje v naslednjem srednjeročnem obdobju.

4. Demografski in kadrovske pogoji v SRS

– naravni prirastek bo 0,6 – 0,65 % letno, nadaljevalo se bo staranje prebivalstva;

– možnosti za polno zaposlenost tudi zunaj razvitih območij;

– zaradi doslednega izvajanja predpisov o minimalnih standardih življenjskih pogojev novozaposlenih delavcev so možnosti za manj ekstenzivno zaposlovanje;

– možni so tehnološki viški delavcev zaradi prestrukturiranja;

– še vedno bo problem neuskklajenosti vertikalne (nivo izobrazbe) in horizontalne (smer izobrazbe) strukture kadrov s potrebami razvoja;

– nadaljuje se problem pogoste neustrezne izkoriščenosti kadrov in njihove slabe motiviranosti za ustvarjalno delo.

5. Tehnološke omejitve

– premalo so zastopani sektorji, ki imajo ob sedanji ravni tehnologije v svetu največje možnosti za tehnični napredek, prevelik delež pa imajo sektorji, ki zaradi nizke opremljenosti dela ne morejo doseči bistvenih premikov pri opredmetenem tehnološkem napredku v smeri avtomatizacije;

– razbitost raziskovalnih kapacitet,

– nezadovoljivo stanje na področju inovacij;

– selektivni uvoz kvalitetnih tehnoloških rešitev.

6. Prostorske značilnosti

Osnovne značilnosti slovenskega prostora, ki bodo vplivale na nadaljnji razvoj so:

– težišče poselitve je v dolinah, kar je v konfliktu s težnjo čuvanja kmetijskih površin in z ukrepi za zaščito podtalnice;

– majhna in v prostoru razpršena naselja zahtevajo višjo stopnjo komunikacij. Razpršenost prebivalstva povečuje težave pri oskrbi z zahtevnejšimi dobrinami in uslugami, vpliva na visoko dnevno delovno migracijo, zvišuje stroške opremljanja s komunalnimi napravami itd.;

– podedovana posestna struktura otežuje moderno kmetijsko proizvodnjo;

– neuspešnost vnaprejšnjega opredeljevanja in opremljanja zemljišč za poselitev poraja deloma stihijsko pozidavo ali razkosovanje primernih kmetijskih zemljišč, nenačrtno črpanje nekovinskih rudnin in velik delež neusmerjene stanovanjske gradnje;

– v nekaterih naseljih se razvija pretežno stanovanjska gradnja, kar poraja nevarnost, da bo v bodočnosti na optimalnih lokacijah znotraj poseljenih površin primanjkovalo zemljišč za proizvodnjo, oskrbo, družbene dejavnosti, rekreacijo itd.

B. Omejitve razvoja občine Žalec

Izhajajoč iz značilnosti in možnosti razvoja v SFRJ in SRS lahko opredelimo možnosti oz. omejitve razvoja, ki bodo veljale tudi za našo občino in sicer:

– zaostajanje v razvoju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov;

– upadanje akumulativne in reproduktivne sposobnosti gospodarstva bo imelo za posledico nižjo stopnjo rasti družbenega proizvoda;

– nerešeni problemi na področju politike cen nekaterih proizvodov (predvsem kmetijskih) bodo rezultirali poslovanje na meji rentabilnosti TOZD s področja kmetijstva oz. primarne proizvodnje;

– hitra rast cen in dvig življenjskih stroškov bodo povzročali probleme pri usklajevanju gibanja oz. rasti OD v skladu s stopnjo rasti produktivnosti;

– načrtovano prestrukturiranje gospodarstva v smeri hitrejšega razvoja panoge industrije in v okviru omenjene panoge tehnološko zahtevne in intenzivne proizvodnje, bo odvisno od reproduktivne sposobnosti gospodarstva, ki pa ima še vnaprej tendenco upadanja;

– prepočasno spreminjanje izobrazbene strukture zaposlenih oz. zaostanek, ki je na tem področju občuten že sedaj, bo direktno vplival na razvoj v sledečem obdobju;

– še vedno marsikje prisotna neugodna struktura vodstvenih kadrov, ki se ne kaže le v izobrazbenih in ostalih formalnih pogojih, temveč predvsem v pripravljenosti vložiti vse napore za to, da se doseže maksimalni možni razvoj;

– premalo poudarjena funkcija raziskave in razvoja ter razbite raziskovalno–razvojne kapacitete so problem, ki je prisoten tudi v naši občini;

– stopnja rasti izvoza ostaja še naprej močno pogojena z uvozom repromaterialov, saj nadomestitev v celoti ni možna, kar se tiče kemične in tekstilne industrije;

– samoupravni odnosi;

MOŽNI CILJI RAZVOJA

A. Skupni možni cilji

Nadaljnji razvoj občine je nedvomno tesno povezan z razvojem SRS in celotne države tako, da je vrsta ciljev, ki so skupni vsem družbenopolitičnim skupnostim, oz. so pogoj za še kvalitetnejši razvoj SFRJ. Med njimi so pomembni zlasti:

1. Razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov in v tem okviru:

– stabilen in nemoten družbeni in gospodarski razvoj;

– reševanje problemov v zvezi z ustvarjanjem pogojev za pridobivanje čimvečjega dohodka;

– združevanje dela in sredstev;

– izpopolnjevanje družbenega sistema informiranja;

– razvoj sodobne menjave dela;

– s sistemom samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja ustvariti takšna razmerja v delitvi dohodka, ki bodo zagotovila hitrejši razvoj proizvodjalnih sil.

2. Nadaljevanje strukturnih sprememb v gospodarstvu celotne države s poudarkom na energetiki, proizvodnji surovin in hrane, posameznih sektorjev strojegradnje, izgradnji in modernizaciji cestne in železniške infrastrukture, inozemskemu turizmu.

3. Povečevanje izvoza najmanj v skladu z rastjo družbenega proizvoda in uvoza za eno tretjino izpod rasti izvoza.

4. Rast življenjskega standarda v okvirih, ki jih daje ustvarjeni dohodek, upoštevajoč potrebo po večjem deležu akumulacije v delitvi dohodka.

5. Rast realnih osebnih dohodkov, ki bo počasnejša od produktivnosti dela.

6. Rast osebne, skupne in splošne porabe počasneje od rasti družbenega proizvoda.

7. Učinkovitejši regionalni razvoj.

8. Krepitev družbene samozaščite in ljudske obrambe.

B. Možni cilji občine

Pri opredeljevanju ciljev občine v srednjeročnem obdobju 1981–1985 moramo v globalu upoštevati tudi cilje republike. V tem okviru se kot možni cilji razvoja do leta 1985 kažejo naslednji:

1. Prestrukturiranje gospodarstva ter preusmeritev proizvodnje v tiste proizvode, ki imajo dolgoročne pogoje za ustvarjanje višjega dohodka na zaposlenega in na vložena sredstva kot kriteriji za takšno preusmeritev so:

– tehnološko intenzivna proizvodnja z visoko stopnjo avtomatizacije in z visokokvalificiranim delom

– usmeritev v izvoz

– proizvodnja z racionalnejšo porabo surovin in energije

– proizvodnja, ki ne onesnažuje okolja.

2. Kvalitetnejša poraba in porazdelitev energije v prostoru in izgradnja manjših central

3. Več pozornosti bo potrebno posvetiti razvoju in organizaciji

raziskovalne dejavnosti v združenem delu in aplikaciji znanstvenih dosežkov v praksi.

4. Intenzivnejši razvoj vseh oblik usposabljanja kadrov, kot nosilcev kvalitetnih sprememb in intenzivnega družbenega razvoja.

5. Hitrejši razvoj informatike.

6. Smotna uporaba in gospodarjenje s prostorom in sanacija virov onesnaženja.

7. Zagotoviti gibanje OD v skladu z obsegom, kvaliteto in ustvarjalnostjo pri delu ter v skladu z učinkovitostjo pri gospodarjenju s sredstvi.

8. Zagotovitev pogojev za produktivnejše delo.

(izboljšati: – organizacijo dela

– vodenje

– pogoje dela)

Tako bi bilo mogoče do konca naslednjega srednjeročnega obdobja doseči pri planirani 8 – 9 % realni rasti 12.125.355 tisoč din družbenega proizvoda ali 5.359 USA dolarjev na prebivalca oz. bi bile stopnje rasti posameznih kategorij sledeče:

kategorija	občina	SRS
1. družbeni proizvod	8 - 9	5
2. število zaposlenih	3	2,5
3. produktivnost	5 - 6	2,5
4. delež investicij v DP gospodarstva	33	27,6
- v osnovna sredstva	22	20,1
5. izvoz	9 - 10	5 - 7
6. uvoz	5 - 7	2 - 4
7. realni OD	3	1,9

RAZVOJNE USMERITVE IN GLOBALNI PROPORCI RAZVOJA POSAMEZNIH PANOG TER GOSPODARSTVA KOT CELOTE

V srednjeročnem planu 1976–1980 je precejšnja pozornost namenjena investicijam, vendar bodo le-te:

– zaradi različnih vzrokov nizko realizirane

– niso vedno v skladu z globalnimi načeli prestrukturiranja gospodarstva.

Investicijske odločitve ne smejo sloneti le na podjetniških in sektorskih vidikih, temveč morajo upoštevati tudi narodno gospodarske kriterije, ki vrednotijo ekonomske, socialne, tehnično-tehnološke, prostorske, ekološke in druge vidike v daljšem časovnem obdobju in hkrati omogočajo tudi racionalno uporabo družbenih sredstev. Vključevanje investicij v družbeno racionalno uporabo sredstev zahteva zlasti:

– da načrtovana proizvodnja izboljšuje obstoječe reprodukcijske tokove v smeri naraščanja razvojno intenzivne in tehnološko zahtevne proizvodnje ter da zmanjšuje delovno intenzivno in tehnološko manj zahtevno proizvodnjo

– da proizvodnja na osnovi nove investicije izkorišča kar v največji meri domače proizvodne dejavnike in s tem prispeva k zniževanju deficita plačilne bilance

– da investicija vključuje dosežke domačega znanja

– da temelji na racionalni porabi surovin in energije ter upošteva varstvo okolja.

Dejstvo je, da smo vrsto pomembnih gospodarskih objektov pričeli graditi z zamudo oz. še sploh nismo pričeli ter zato ne moremo računati z učinki investicij v pričetku novega srednjeročnega obdobja. Le ti objekti bodo do leta 1981 ali v izgradnji ali v poskusni proizvodnji kot npr.:

– investicija SIP–a

– mlekarna

– farma bekonov

– razširitev proizvodnje Aera

– prestavitev proizvodnje Juteksa

– izgradnja tovarne za predelavo in finalizacijo nekovin Montane v Zaloški gorici.

Na osnovi omenjenih dejstev in okvirnih stopenj rasti DP, ki so predvidene za SFRJ in SRS ne moremo v naslednjem srednjeročnem obdobju računati na 10,2 % realno stopnjo rasti DP temveč na rast okrog 8 – 9 % Taka usmeritev – nižja stopnja rasti je nujna tudi zaradi pogojev doma in v svetu pa tudi akumulativna in reproduktivna sposobnost še naprej upada.

Upoštevajoč 10,2 % stopnjo rasti DP do konca tega planskega obdobja in predvidene stopnje rasti te kategorije v naslednjem obdobju (81–85) bo mogoče do konca leta 1985 doseči:

a) družbeni proizvod

v 000 din

v 000 din

	varianta I. 8 %	varianta II. 9 %
1981	4.344.704	4.378.647
1982	5.561.216	5.648.454
1983	7.118.336	7.286.505
1984	9.111.424	9.399.585
1985	11.662.592	12.125.355

Skupaj bi torej morali v letih 1981 – 1985 doseči sledeče nominalne vrednosti družbenega proizvoda:

 $V_1 = 37.798.272.000 \text{ din}$
 $V_2 = 38.838.546.000 \text{ din}$

Upoštevajoč planiran odstotek investicij v družbenem proizvodu bi se ta kategorija po posameznih letih gibala takole:

V_1	1981	1982	1983	1984	1985
inv. v DP (33 %)	1.433.752	1.835.201	2.349.050	3.006.769	3.848.655
od tega v OS (22 %)	955.834	1.223.467	1.566.033	2.004.513	2.565.770

V_2	1981	1982	1983	1984	1985
inv. v DP (33 %)	1.444.953	1.863.989	2.404.546	3.101.863	4.001.367
od tega v OS (22 %)	963.302	1.242.659	2.603.031	2.067.908	2.667.578

Razpoložljiva sredstva za investicije bi morala znašati v naslednjem srednjeročnem obdobju:

 $V_1: 12.473.427.000 \text{ din}$
 $V_2: 12.816.720.000 \text{ din}$

od tega bi bilo za osnovna sredstva v gospodarstvu

 $V_1: 8.315.619.000 \text{ din}$
 $V_2: 8.544.480.000 \text{ din}$

Ostale kategorije bi se naj gibale takole:

1. Število zaposlenih

1981	1982	1983	1984	1985
9.562	9.848	10.143	10.447	10.760

2. Produktivnost (DP/zaposl.)

Leto	V_1	I 85/81	V_2	I 85/81
1981	454.371		457.921	
1982	564.705		573.563	
1983	701.797	238	718.377	246
1984	872.156		899.740	
1985	1.083.884		1.026.891	

Povprečna stopnja rasti produktivnosti je

 $po V_1 = 5,2 \%$
 $po V_2 = 6,2 \%$

3. Čisti dohodek

Leto	V_1	I 85/81	V_2	I 85/81
1981	2.392.250		2.411.405	
1982	2.990.250		3.038.370	
1983	3.737.750	244	3.828.346	252
1984	4.672.125		4.823.715	
1985	5.840.125		6.077.880	

4. Izvoz

Glede na planirano stopnjo rasti te kategorije (9–10 % realno) in udeležbo v DP gospodarstvu, ki naj bi znašala okrog 16–18 % DP bi v naslednjem srednjeročnem obdobju morali doseči sledeče:

Leto	izvoz	% v DP
1981	752.343	17,3
1982	978.045	17,5
1983	1.271.458	17,8
1984	1.652.895	18,1
1985	2.148.763	18,4

5. Uvoz

Leto	uvoz	% pokrivanja uvoza z izvozom
1981	710.737	106
1982	902.635	108
1983	1.146.346	111
1984	1.455.859	113
1985	1.848.940	116

Iz vsega navedenega lahko sklepamo, da bomo v naslednjem srednjeročnem obdobju glede na stopnjo rasti dohodka in družbenega proizvoda ter na gibanje oz. rast prebivalstva dosegli sledeče rezultate:

a)	1981	1982	1983	1984	1985
DP	4.344.704	5.561.216	7.118.336	9.111.424	11.662.592
V_1 št. preb.	38.181	39.517	40.900	42.331	43.812
DP/preb. v din	113.792	140.729	174.042	215.242	255.196
v \$	4.271	4.477	4.692	4.917	5.154
	1981	1982	1983	1984	1985
DP	4.378.647	5.648.454	7.286.505	9.399.585	12.125.355
V_2 št. preb.	38.181	39.517	40.900	42.331	43.912
DP/preb. v din	114.681	142.937	178.154	222.049	276.758
v \$	4.305	4.547	4.803	5.073	5.359

Izračun DP na prebivalca je dobljen na osnovi preračuna vrednosti USA dolarja, ki je letno zvišan za poprečno stopnjo inflacije v SFRJ in bi po tej korekciji znašal leta 1985 din 51,65.

b) Na področju ekonomskih odnosov s tujino bi morali doseči do leta 1985 cca 16 % presežanje uvoza z izvozom upoštevajoč predvidene stopnje rasti obeh kategorij.

c) Globalna delitev mase družbenega proizvoda, ki bo ustvarjen v srednjeročnem obdobju 1981–1985 bi bila naslednja:

v 000 din

	V ₁	V ₂	strukt.
DP 81-85	37.798.272	38.838.546	100
Am. minim.	3.666.432	3.767.338	9,7
dohodek	34.131.839	35.071.207	90,3
čisti dohodek	22.561.145	23.182.067	66,1
- del ČD za OD bruto	16.519.810	16.974.464	48,4
- del ČD za skup. por.	3.413.183	3.507.120	10
- del ČD za mat. osnovo	1.877.251	1.928.916	5,5
- del ČD za rez. sklad	750.901	771.567	2,2

6. Razvojne možnosti in usmeritve posameznih panog

6.1. Industrija

Panoga industrije bo tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju ostala osnovni nosilec razvoja gospodarstva v naši občini. Glede na postavljene republiške usmeritve ter možnosti in pogoje, ki bodo vladali na domačem trgu je v naslednjem srednjeročnem obdobju razvijati predvsem kapitalno intenzivno proizvodnjo s tendenco upadanja delovno intenzivne in tehnološko manj zahtevne proizvodnje. V tej smeri mora priti do prestrukturiranja proizvodnje s ciljem intenzivnega razvoja kovinsko predelovalnega kompleksa, ki bi se naj v naslednjem obdobju skupaj s kemično industrijo najhitreje razvijal. Po drugi strani pa se predvideva bolj umirjena rast tekstilne industrije s tem, da le ta nadaljuje s posodabljanjem svojih kapacitet oz. uvajanjem sodobne tehnologije, kar bo imelo za posledico počasnejšo rast oz. nespremenjeno število zaposlenih v tej veji industrije, morebitni viški delovne sile pa bi se zaposlili v kovinsko predelovalni industriji. Skupni cilji, ki se morajo zasledovati so predvsem sledeči:

- rast industrijske proizvodnje mora biti višja od povprečne stopnje rasti gospodarstva občine in bi morala industrija povečevati DP oz. dohodek cca 9 - 10 %;

- procesi združevanja dela in sredstev se morajo v celoti uveljaviti v tem in naslednjem srednjeročnem obdobju, saj bo le na ta način zagotovljena možnost financiranja projekta intenzifikacije, poleg tega pa je relativno visoka stopnja rasti industrije pogojena z visokim odstotkom investicij v DP, sredstva za investiranje pa bo možno zagotoviti le na tej osnovi;

- nadaljevati je z racionalno porabo materiala in energije, saj je pričakovati, da se bo energetska kriza še zaostрила;

- za uresničevanje postavljenega cilja t. j. pokrivanje uvoza z izvozom je potrebno razvijati takšne proizvode, ki bodo konjunktumi tudi na tujih tržiščih in se je pri tem treba orientirati ne samo na zahod, ampak tudi na vzhod ter razvijati odnose z deželami v razvoju;

- večji poudarek je dati inovacijam in inovacijski dejavnosti, ki do sedaj še ni zaživel v naših OZD;

- povsod, kjer je mogoče bo potrebno iskati možnosti nadomestitve uvoženih surovin in opremo z domačimi.

Kot končni cilj zgoraj navedenih nalog naj bi bila povečana udeležba industrije v družbenem proizvodu gospodarstva naše občine tako, da bi se od sedanjih 79 % dvignil delež industrije na preko 82 % DP v letu 1985.

Po posameznih področjih pa bodo okvirne naloge sledeče:

a) področje kovinsko-predelovalne industrije

- glavni nosilec razvoja na tem področju bo SIP Šempeter, ki bo močno povečal proizvodne kapacitete z izgradnjo tovarne kmetijskih strojev

- Ferralit, Strojna in Sigma bodo realizirale kapitalno manj zahtevne investicije z osnovno usmeritvijo v dopolnitev in zaokrožitev kovinsko predelovalnega kompleksa

- ena od osnovnih nalog, ki se prenaša v naslednje obdobje je združitev kovinsko-predelovalne industrije oz. preraščanje sedanjih poslovnih odnosov v oblike združevanja dela in sredstev na enega izmed možnih načinov (SOZD, skupni prihodek in odhodek).

b) področje kemične industrije

Osnovni nosilec razvoja sta Aero z izgradnjo (oz. razširitvijo) II. faze obstoječe proizvodnje ter Minerva, ki bo morala iskati možnost realizacije začrtanih programov v okviru močnejše OZD (vključitvi v SOZD) ali dohodkovni povezanosti s končnim namenom lažje in hitreje širitve proizvodnje ter lažje preskrbe s surovinami.

c) tekstilna industrija

- osnovna nosilca ostajata Tovarna nogavic Polzela in TT Prebold, ki morata intenzificirati obstoječo proizvodnjo z vlaganji v programe, ki jih bo moč uspešno plasirati na domačem in tujem trgu in se v osnovi odkikajo od klasičnih tekstilnih oz. tkalskih proizvodov

- Juteks Žalec mora realizirati planirano prestavitev proizvodnje na novo lokacijo

- ostale OZD tekstilne industrije (Zarja, MIK, INDE) morajo svoje možnosti iskati prav tako v kapitalno intenzivni proizvodnji, katere osnovna značilnost mora izkoristiti prednosti, ki izhajajo iz same velikosti omenjenih OZD - namreč možnost hitrega prilagajanja trgu. Ena izmed usmeritev bi naj bila tudi v proizvodnjo artiklov v manjših količinah, vendar izvirnih modelov „butična orientacija“.

d) industrija nekovin

Nosilca sta KIL Liboje in Montana Žalec, ki bosta v srednjeročnem obdobju morali realizirati:

- postavitev nove tovarne v okviru KIL-a

- izgradnja tovarne za predelavo nemetalov s področja Zaloške gorice (Montana)

V okviru te industrije se predvideva tudi posodobitev in razširitev poslovanja CPC - TOZD Asphalt kamnolom Velika Pirešica.

e) industrija gradbenega materiala

V okviru industrije gradbenega materiala se predvideva razširitev kapacitet osnovne in dopolnilne proizvodnje Gradnje, Sigmte ter postavitev tovarne gradbenih elementov NIVO-ja Celje.

f) lesna industrija

Osnovna naloga je dokončanje pričtetih investicij in dvig tehnološke opremljenosti OZD lesne industrije, večja delitev dela in zaokrožitev proizvodnih programov.

6.2. Kmetijstvo

Primarna kmetijska proizvodnja

Osnovni limitni faktor nadaljnega razvoja in večanja obsega primarne kmetijske proizvodnje tako v lasti kot v kooperacijski proizvodnji je pomanjkanje kvalitetnih zemljišč. Da bi kljub gornjemu dejstvu zagotovili nadaljnje večanje obsega kmetijske proizvodnje v naslednjem planskem obdobju, je potrebno izvesti naslednje:

- spreminjati je potrebno relativna gozdna tla v kmetijske površine;

- z melioracijami je potrebno izboljševati rodovitnost tal;

- z rajonizacijo usmerjanja posameznih vrst kmetijske proizvodnje bomo dosegli boljše izkoriščanje kmetijskih zemljišč;

- ustvarjanje novih velikih kompleksov v lastni proizvodnji;

- z nakupi zemlje je potrebno večati strukturi odnos družbene kmetijske proizvodnje;

- intenzivno je potrebno pristopiti h komasaciji zemljiš v kooperaciji in tako povečati proizvodnjo in izboljšati racionalno izkoriščanje kmetijskih zemljišč v privatnem sektorju;

- iskati je potrebno nove boljše tehnološko proizvodne rešitve v hmeljarstvu in v vseh ostalih kmetijskih panogah in njihovo aplikacijo v neposredno prakso. To je prevenstvena naloga Instituta za hmeljarstvo in pivovarstvo.

Z realizacijo zgoraj zastavljenih nalog bodo ustvarjeni pogoji za povečanje obsega primarne kmetijske proizvodnje v naslednjem srednjeročnem planskem obdobju za 20-25 %.

V rastlinski proizvodnji bomo še nadalje pospeševali proizvodnjo hmelja. Od ostalih poljščin pa bo imela prednost proizvodnja krme za prehrano živine.

Živinorejska proizvodnja daje poleg hmelja glavne tržne proizvode. V tej panogi bo v lastni proizvodnji zgrajena farma prašičev s kapaciteto 30.000 prašičev v I. fazi, v II. fazi pa bo povečana kapaciteta na 60.000 prašičev letno.

V proizvodnji mleka v lastni proizvodnji ne predvidevamo bistvenega povečanja staleža krav, z izboljšanjem tehnologije

proizvodnje pa predvidevamo povečanje proizvodnje mleka za 15 %.

V lastni proizvodnji predvidevamo v naslednjem srednjeročnem obdobju uvedbo nove proizvodnje brojlerjev.

V naslednjem obdobju predvidevamo tudi razširitev sadnih plantaž in to predvsem na kompleksih, ki so za ostalo kmetijsko proizvodnjo manj primerni. Poleg tega se predvideva obnova starih nasadov jabolk, katerih rodnost je v upadanju. Vsa obnova sadnih plantaž bo z gosto saditvijo. Poleg proizvodnje jabolk predvidevamo uvedbo tudi drugih vrst sadja, za kar so velike tržne možnosti. Vzporedno s tem se bo povečala tudi proizvodnja sadnih sadik.

Obseg proizvodnje zelenjave, ki je sedaj na območju Medloga, se zaradi zidave vedno bolj oži. Da bi zagotovili nadaljnji razvoj te dejavnosti, predvidevamo ureditev vrtnarske proizvodnje na novi lokaciji. S tem bo Hmezad lahko postal tudi pomemben oskrbovalec z zelenjavo na širšem regijskem območju.

V kooperaciji bo z izvedbo nalog racionalne rabe zemljišč omogočeno, poleg povečanja obsega proizvodnje hmelja, tudi povečanje proizvodnje mleka in mesa. V kooperaciji predvidevamo izgradnjo skupnih večjih hlevov v lasti kmetov, kjer bo uvedena moderna tehnologija proizvodnje in organizacija dela. Poleg tega se v kooperaciji predvideva tudi nadaljnja razširitev obsega brojlerske proizvodnje.

Predelava kmetijskih proizvodov

— Za zagotovitev potreb kreme pri povečanju živinorejske proizvodnje se v novem srednjeročnem obdobju predvideva izgradnja nove mešalnice krmil s kapaciteto 70.000 ton. S tem bodo v celoti pokrite potrebe po krmilih za Hmezad kot celoto in za oskrbo ostalih kupcev.

— Visoka proizvodnja piščancev, ki se bo v naslednjem srednjeročnem planskem obdobju še znatno povečala, narekuje potrebo po izgradnji valilnice in klavnice piščancev. S predvideno izgradnjo valilnice in klavnice piščancev bomo zaključili krog v tej panogi kmetijske dejavnosti.

— V začetku naslednjega srednjeročnega obdobja bo zgrajena nova mlekarna z dnevno kapaciteto predelave 180.000 l mleka. Nova mlekarna bo po eni strani omogočila, po drugi strani pa zahtevala, da v novem srednjeročnem obdobju zagotovimo znatno povečanje proizvodnje mleka.

— Z ureditvijo in razširitvijo mesno in mlečno predelovalnega kompleksa ter sadnega dela v okviru hladilnice in z vključevanjem maloprodaje, predvidevamo, da bo Hmezad postal nosilec kompletne oskrbe tudi z živilskimi proizvodi na širšem regijskem območju. Iz tega izhaja naloga, da je potrebno najti ustrezne povezave s trgovsko-živilskimi delovnimi organizacijami na tem območju.

6. 3. Gozdarstvo

V tej dejavnosti bodo tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju izvršene predvsem naloge s področja obnove gozdov, vzdrževanja in izgradnje gozdnih cest ter razvijanja kooperantskih odnosov. Izvoz okroglega lesa je potrebno omejiti s tem, da se v povezavi z lesno industrijo doseže višja stopnja predelave.

6. 4. Gradbeništvo

Kot panoga je doslej stagniralo. V bodoče ga je potrebno vsekakor okrepiti, ker to zahtevajo naraščajoče potrebe po tovrstnih storitvah v naši občini. V primeru, da Ingrad ne bo razvil oz. razširil obstoječega TOZD-a v Žalcu je načrtovati ustanovitev manjše OZD s tega področja.

6. 5. Promet in zveze

Z ozirom, da to področje pokriva OZD Avtoprevoz Šempeter, je potrebno v razvojnem načrtu predvideti okrepitev kapacitet omenjene OZD s tem, da se poveča število vozil oz. opremi vozni park ter usposobi servisna delavnica. Vse to je potrebno razviti na novi lokaciji.

6. 6. Trgovina in gostinstvo

Naloga, ki so že začrtane v sprejetih razvojnih programih te panoge je potrebno realizirati in to: izgradnja trgovskih in gostinskih lokalov v Preboldu, Žalcu in Levcu (veleblagovnica, specializirana prodajalna in servis za avtomobile, moteli) ter realizacija v prostorskem planu sprejetih nalog o izgradnji kapacitet v obrobni predelih občine.

Kot ostale naloge se postavljajo še:

- ureditev družbene prehrane v občini
- kompleksna sanacija in ureditev zasebnih gostišč v občini
- vzporedno z realizacijo nalog s področja trgovine in

gostinstva in razvojem komunikacijskega omrežja, bo potrebno v srednjeročnem obdobju 1981–1985 pristopiti k realizaciji sprejetega programa s področja turizma, za kar bodo dani sledeči pogoji:

hoteli Žalec, Prebold
moteli Le vec, Vransko
antični park Jama Pekel

Obstoječe in predvidene kapacitete bo potrebno bolje povezati ter izkoristiti tudi turistične točke na obrobju občine (zimski turizem).

6. 7. Stanovanjsko komunalna dejavnost

Osnovna naloga s tega področja je temeljita reorganizacija in razširitev dejavnosti in uslug komunalnega podjetja Žalec, ki mora teči vzporedno z zahtevami in potrebami družbenoekonomskega razvoja občine (izgradnja oz. ureditev stanovanjskih naselij, industrijskih con, sistematičen odvoz odpadkov, preskrba z vodo, izgradnja kanalizacije itd.).

MALO GOSPODARSTVO

Na področju malega gospodarstva t. j. tako družbene kot zasebne obrti je tudi v prihodnjem obdobju strmeti za ohranitev položaja malega gospodarstva, kot dopolnilne dejavnosti velikoserijske proizvodnje ter servisa občanom s tem, da morajo biti osnovni poudarki na sledečem:

- odpraviti deficitarnost posameznih strok
- kadrovati oz. na osnovi usmerjenega izobraževanja zagotoviti takšne profile, kjer je kadrovski deficit največji
- z davčno in kreditno politiko še naprej pospeševati razvoj posameznih dejavnosti in to predvsem tistih, ki zagotavljajo daljši servis občanom
- izboljšati organiziranost zasebnega sektorja malega gospodarstva (ustanoviti obrtno zadrugo, center za vodenje knjigovodstva)
- razširiti mrežo kooperantskih odnosov tudi na industrijo izven občine
- sistematično lociranje malega gospodarstva v strnjjenih naseljih (servis, usluge) in na novih lokacijah (proizvodna obrt).

BANKE

V srednjeročnem razdobju 1981–1985 bo težišče aktivnosti bank usmerjeno:

- na nadaljnje dograjevanje samoupravne organiziranosti
- v krepitev položaja delavca v upravljanju bank in v dograjevanju delegatskega sistema
- v združevanju dela in sredstev med članicami bank, ki so medsebojno povezane v reprodukcijskem procesu
- v postopno preraščanje kreditnih odnosov v dohodkovne odnose na osnovi samoupravnih dohodkovnih povezav
- v aktivnejše povezovanje združenega dela na enotnem jugoslovanskem trgu.

IV. PODROČJE UPORABE IN GOSPODARJENJA S PROSTOROM

Skladno s srednjeročnim načrtom razvoja občine Žalec za obdobje 1976–1980 je bil konec leta 1977 po izvedeni široki javni razpravi in po predhodnem intenzivnem samoupravnem dogovarjanju sprejet urbanistični program občine. Ta program temelji na smernicah za izdelavo prostorskega plana – urbanističnega programa, ki so bile sprejete na seji vseh treh zborov občinske skupščine v maju 1977. V mesecu septembru 1977 je bil opravljen podpis dogovora o temeljih prostorskega plana – urbanističnega programa, ki se nanaša na obdobje od leta 1977 do leta 2000. Izhodišče zanj so bile predhodno sprejete smernice za izdelavo prostorskega plana – urbanističnega programa. Urbanistični program vsebuje poleg specifičnih urbanističnih elementov tudi študijo o kategorizaciji kmetijskih zemljišč s pedosekvencami in elaborat mej zazidljivosti za 63 naselij v občini, katera se urejajo po urbanističnem redu. Sprejeti urbanistični program obravnava vse rezervate za avtocesto Celje – Ljubljana z obvozno in priključno cesto Žalec, trase elektrovodov visokih napetosti ter trase plinovodov, določa pa tudi način urejanja posameznih vodilnih naselij, naselij nosilcev razvoja svojega območja kot tudi ostalih naselij ter vrsto urbanistične dokumentacije, ki jo je potrebno izdelati in po kateri se bodo posamezna naselja urejala. V urbanističnem programu je jasno izražena tendenca, da se maksimalno očitajo kmetijska zemljišča,

da se koridorji združujejo in zaščiti izgled doline ter posameznih krajev. Opredeljeni so rezervati za gradnjo industrijskih objektov, bodoča stanovanjska gradnja pa naj bi se razvijala na obrobni predelih doline, na manj kvalitetnih kmetijskih zemljiščih. Naselja v dolini naj ostanejo v sedanjih mejah zazidljiva s težnjo po zgostitvi in pozidavi še prostih lokacij.

Po sprejetju urbanističnega programa se je že pristopilo k prilagajanju obstoječe urbanistične dokumentacije urbanističnemu programu ter izdelavi nove za območja, ki te dokumentacije do sedaj še niso imela (Žalec, Petrovče, Polzela, Vransko, Prebold, Griže, Rakovlje). V zvezi z izvajanjem nalog, ki jih določa urbanistični program je čutili tendence, da se mimo določil programa pozidajo določena zemljišča in s tem obide samoupravno sprejete cilje. Naloge s področja urbanističnega načrtovanja opravlja skladno s srednjeročnim programom Zavod za načrtovanje Žalec, ki poleg te dejavnosti opravlja še gradbeni nadzor nad družbeno gradnjo stanovanj in objektov splošnega pomena, svetuje pri gradbenih investicijah ter skrbi za komunalno opremljanje stavbnih zemljišč. V zvezi s tem je bilo opravljeno izredno obširno in pomembno delo pri urejanju stavbnih zemljišč. V letu 1978 je bila ustanovljena stavbna zemljiška skupnost z namenom, da skrbi za pravočasno urejanje stavbnih zemljišč s komunalnimi objekti in napravami ter da se ta zemljišča smotrno uporabljajo glede namembnosti, upoštevajoč sprejeto urbanistično dokumentacijo.

Glede na smotno izvajanje prostorske politike v občini, kakor tudi v republiki, je bil v letu 1976 sprejet tudi srednjeročni program geodetskih del za območje SR Slovenije. Del tega programa je tudi zajet v srednjeročnem programu občine. Program geodetskih del zajema dela s področja geodetske službe v občini in republiki. Izvajanje in financiranje se vrši glede na sestavljen vsakoletni program geodetskih del, ki pa je predhodno usklajen s programom republiške geodetske uprave. Srednjeročni program geodetskih del 1976–1980 zajema:

– dela, ki so v pristojnosti republike in jih tudi republika financira;

- dela, ki se sofinancirajo s strani republike in občine in
- dela, ki so v pristojnosti občine.

Poleg rednega vzdrževanja zemljiškega katastra se izvajajo dela pri izdelavi katastra komunalnih naprav za posamezna naselja v občini. Dosedaj je izdelan kataster vodovoda in kanalizacije za mesto Žalec in naselje Šempeter ter osnovni načrt in dopolnitve obstoječega stanja. Področje zbiranja prostorske informacije se nadaljuje. Dosedanje karte in načrti so nam služili kot osnova za izdelavo urbanističnega – prostorskega plana. V izdelavi so nekatere predvidene tematske karte, ki bodo ob koncu srednjeročnega obdobja tvorile celotni pregled prostorskih informacij občine. Avtomatska obdelava prostorskih podatkov je v raziskovalni fazi. V razpravi so osnovni kazalci o vodenju in registraciji osnovnih teritorialnih enot oziroma statističnih enot, kar bo tudi služilo pripravam za popis prebivalstva v letu 1981. Uvaja se vrsta novih prostorskih evidenc, ki jih bodo uporabljale službe, ki se kakorkoli ukvarjajo s prostorskim načrtovanjem, koristile pa bodo tudi kot sumarni pregled ob valorizaciji prostorskega urejanja.

Stanovanjsko gospodarstvo

Izhodišča za realizacijo 900 novozgrajenih družbenih stanovanj, ki jih predvideva srednjeročni načrt razvoja občine Žalec v obdobju 1976–1980 so bila naslednja:

– najmanj 8 % stopnja (po možnosti 9 %) stanovanjskega prispevka;

– od prispevka, ki ostane v delovnih organizacijah in delovnih skupnostih naj bi se 70 % združevalo pri Samoupravni stanovanjski skupnosti;

– za realizacijo srednjeročnega načrta ni bila izdelana podrobnejša analiza dotoka sredstev in na podlagi tega tudi ne gradnja stanovanj.

Izhodišča za realizacijo 670 novozgrajenih družbenih stanovanj, ki jih predvideva srednjeročni plan gradnje Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Žalec za obdobje 1976–1980 so bila:

– podpisan samoupravni sporazum o izločanju sredstev za stanovanjsko izgradnjo v skladu skupne porabe in namenskem združevanju sredstev za obdobje 1977–1980, ki določa 7 % stopnjo združevanja sredstev od bruto OD za stanovanjsko izgradnjo in sicer:

a) najmanj 3,69 % za reševanje stanovanjskih potreb delavcev, ki združujejo delo pi udeležencih sporazuma

b) 1,665 % za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu

c) 1 % za kreditiranje graditve in nakup stanovanj

d) 0,345 % za gradnjo dijaških in študentskih domov

e) 0,30 % za kreditiranje nakupa kadrovskega stanovanj

– sredstva, ki so s samoupravnim sporazumom namenjena za nakup stanovanj ali dajanje posojil so ostala na razpolaganju delovnim organizacijam in delovnim skupnostim in Samoupravna stanovanjska skupnost nima neposrednega vpliva na koriščenje teh sredstev;

– plan je bil izdelan na podlagi predhodno izdelanih planov delovnih organizacij oziroma delovnih skupnosti občine Žalec;

– plan je bil s podobnimi izračuni predvidenih virov za družbeno stanovanjsko gradnjo, predvidenim izračunom cen m² stanovanjske površine in predvidene strukture stanovanj dan v javno razpravo vsem podpisnicam sporazuma in sprejet na skupščini Samoupravne stanovanjske skupnosti in potrjen na Skupščini občine Žalec.

Iz teh dejstev lahko ugotovimo, da je občinski plan stanovanjske gradnje predviden s srednjeročnim načrtom razvoja občine Žalec postavljen na na izhodiščih, ki niso bila realizirana, medtem ko srednjeročni plan gradnje stanovanj stanovanjske skupnosti občine Žalec, ki je bil v okviru stanovanjske skupnosti sprejet že v fazi izvajanja srednjeročnega plana, izhaja iz dejansko razpoložljivih virov, planov TOZD in delovnih skupnosti ter ostalih ustvarjenih pogojev.

Srednjeročni plan stanovanjske izgradnje Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Žalec predvideva:

kupci	1976	1977	1978	1979	1980	skupaj
delovne organ.	84	84	85	84	83	420
solidar. sklad	45	47	47	46	45	230
upok. krediti	-	-	-	20	-	20
skupaj	129	131	132	150	128	670

Realizacija srednjeročnega programa v obdobju 1976–1980

Glede na potek gradnje in časovni nakup stanovanj so bila v obdobju 1976–1980 odkupljena in vseljena naslednja stanovanja:

kraj	štev. stan.	m ²	cena m ²	skupna vrednost
Žalec, Soseska V. bloki 7, 8, 9, 10	101	5.012,37	6.793,32	33.564.683,00
Vransko B II.	12	521,70	6.558,33	3.421.480,00
Prebold stol. B4, B5	41	1.935,54	8.202,37	15.876.015,00
Žalec, Soseska V. stol. A40, B41, C42	126	5.938,24	8.800,00	52.256.512,00
Liboje B II.	16	708,16	(8.800,00)	6.231.808,00
Braslovče	7	376,61	(9.000,00)	3.389.490,00
Dom upok. Polzela	4	141,32	(8.771,93)	1.239.654,00
skupaj	307	14.633,94	7.925,89	115.979.642,00

Če upoštevamo zgrajena in vseljiva stanovanja je srednjeročni plan v prvem triletnem obdobju realiziran 46 %. Vzrok, da plan ni realiziran je v tem, da se ni pričela pravočasno gradnja v Šempetru zaradi neurejenega odvajanja odplak, kar še sedaj ni urejeno, medtem ko je potekala na Polzeli več kot leto dni razprava o vrsti gradnje zaradi težnje, da se gradi trgovsko – stanovanjski objekt.

Znano nam je, da imajo kupci stanovanj na tem področju vezana sredstva pri banki, kar bo omogočilo v naslednjih letih hitrejšo in večjo gradnjo.

V tem obdobju se je že pričelo z gradnjo novih 230 stanovanj, ki bodo zgrajena in vseljena v letu 1979.

Pri realizaciji gradnje nastopajo stalne težave z izvajalci – investitorji, to sta predvsem GIP „Ingrad“ Celje, TOZD Žalec in GIP „Gradis“, TOZD GE Celje, ker sta preobremenjena in ne upoštevata dogovorjenih in z natečajem sprejetih rokov, to povzroča tudi večmesečno zamudo pri vselitvi stanovanj. Stalne težave se pojavljajo tudi, ker ni sprejetih zazidalnih načrtov v posameznih soseskah in s tem tudi ne odkupljenih in pripravljenih zemljišč za gradnjo, tako da tudi zaradi teh vzrokov pretežno zamujamo gradnjo na vseh soseskah. Te težave so bile posebno prisotne pri realizaciji programa gradnje 1979–1980 in to posebno na območju Griž, Prebolda in Liboj. Problemi izvirajo tudi iz tega,

ker ni pripravljeno regionalno in primarno kanalizacijsko omrežje, kamor naj bi se priključila kanalizacija iz novozgrajenih stanovanjskih objektov.

Predvidevamo, da bo do 1/7-1979 sprejet aneks k samoupravnemu sporazumu o izločanju 7% stanovanjskega prispevka, s katerim se predlaga nova delitev in sicer tako, da bi se od celotno zbranih sredstev odvajalo 15% za primarno in sekundarno urejanje stavbnih zemljišč za družbeno usmerjeno stanovanjsko gradnjo. Takšna delitev bo dosti ugodnejša od dosedanje višine komunalnega prispevka za komunalno opremljanje stavbnih zemljišč.

Realizacija dosedanje družbene stanovanjske gradnje in predvidevanja za naslednji dve leti, ki bazirajo na dosedanjih osnovah zbiranja sredstev nam, če te ne bodo bistveno spremenjene, dajejo garancijo, da bo srednjeročni plan z manjšimi odstopanji po krajih realiziran. Ta odstopanja pa so posledica večjega ali manjšega odkupa stanovanj od kupcev v posameznih krajih. S srednjeročnim načrtom razvoja občine Žalec določene zazidalne stanovanjske soseske in naročila za odkup stanovanj so osnova gradnje po posameznih krajih.

Vzporedno z družbeno usmerjeno stanovanjsko izgradnjo predstavlja individualna stanovanjska izgradnja dokaj pomembno mesto pri pridobivanju stanovanjskih površin, saj je letno izdanih okoli 300 lokacij oz. gradbenih dovoljenj, vsako leto pa je zgrajenih nekaj preko 100 individualnih stanovanjskih hiš.

Na področju vodnega gospodarstva je srednjeročni načrt območje vodne skupnosti Savinja - Sctla in Temeljne vodne skupnosti Žalec za obdobje 1976-1980 predvideval vlaganje v vodno gospodarstvo na območju občine Žalec v znesku 46.801,00 din.

V skladu s programi potekajo vzdrževalna dela na vodnogospodarskih objektih in regulacijah vodotokov. Pri tem je večji poudarek na vodotoku Savinja, kjer se vzdržuje močno dotrajana, skoraj 100 let stara avstroogrska regulacija z izgradnjo prve drče nad izlivom Bolske, fiksne zgradbe v Letušu, popravilo polzelskega, obeh letuških in podvinskega jezua, obrežnimi tlaki in kamnometi v Grobljah in še drugih odsekih. Do izgradnje druge trajne stopnje na Savinji ni prišlo, ker se je Temeljna vodna skupnost Žalec opredelila na izvedbo regulacije Bolske, ki je bila pričeta v letu 1979, kakor tudi izgradnja inondacije v Petrovčah.

Na vodotokih Bolska, Ložnica, Pirešica, Artišnica, Reka, Bistrica, Konjščica na Podvinsko-žalskem kanalu, letuški strugi in Hotunjščici so bila izvedena programirana dela vzdrževanja in obnove jezov ter obrežnih zgradb. Večja vzdrževanja na Bolški: stopnja v Kapli, obrežno zavarovanje v Brodeh, Čeplah, Kapli, Gomilskem, Preboldu, Dolenji vasi, Ločici pri Vranskem in nazadnje izgradnja drče v Grajski vasi ter prva faza ureditve Bolske gorvodno od republiške ceste. Obrežna zavarovanja na kritičnih odsekih so bila izvedena na vseh prej navedenih potokih. Izvršena so bila tudi dela na obnovi jezov in stopenj. Hidromelioracije kmetijskih zemljišč se izvajajo po sprejetem programu, izvedel pa jih je HMEZAD Žalec na lastnih in kooperacijskih površinah. Investicijski objekt akumulacije Trnavce časovno nekoliko zaostaja, v izvedbi pa so že iztočni objekti s pregrado. Začeta dela na izgradnji ribnika v Vrbju so dosegla čiščenje in poglobljanje opuščeni gramoznic na površini okoli 6 ha ribnika ter je že izdelan odvodni kanal in deloma tudi dovodni.

Na področju telefonskih investicij je izvršitev srednjeročnega plana v dosedanem obdobju potekala v skladu z načrtovanjem izgradnje objektov, pri čemer pa je vrednostna izvršitev plana presežena. Objekti, ki so bili za to obdobje načrtovani in tudi zgrajeni so:

Izgradnja in aktiviranje VATC Šempeter s kapaciteto 600 lokalnih priključkov in možnostjo 151 spojnih vodov z medkrajevno povezavo na GATC Celje.

Za popolnejše delovanje telegrafskih zvez je bil na relaciji Celje - Šempeter montiran povsem nov sistem telegrafskih kanalov.

V Petrovčah je bila zmontirana kontejnerska končna ATC za 160 naročniških priključkov in kupljena je bila oprema za R-2 signalizacijo v VARC Šempeter.

Dodati je še 8 km medkrajevnih kablov, ki so bili zgrajeni za povezavo ATC Prebold in Polzela v VATC Šempeter.

V tem srednjeročnem obdobju ni prišlo do izgradnje nove pošte v Žalcu, ATC Griže, razširitve ATP Polzela in Prebold niti niso bile ustanovljene enote poštnega omrežja v Veliki Pirešici in Vinski gori.

Dejavnost komunalne interesne skupnosti

Področje delovanja komunalne interesne skupnosti je bilo v obdobju izvajanja srednjeročnega programa usmerjeno predvsem v modernizacijo in novogradnjo cestnega omrežja, manj pa v izgradnjo vodovodov.

a) Cestno omrežje

Srednjeročni načrt poudarja pomen cestnega omrežja za hitrejši razvoj občine na vseh področjih in za življenje in delo občanov. Z ozirom na to je predvidena urejanju cest potrebna pozornost.

Stanje v programu navedenih nalog.

Magistrale in regionalne ceste:

- izgradnja obvoznice Žalec in priključne ceste na AC v Rušah poteka v glavnem po programu

- modernizacija ceste Polzela - Velenje je izvedena do odcepa v Andražu, makadamskega vozišča je na območju skupščine občine Žalec še 2,0 km ki bo rekonstruirano še tekom leta 1979,

- modernizacija ceste Črnova - Dobrna je končana

- rekonstrukcija ceste Velenje - Črnova je v izvajanju

- obnavljanje ceste Šempeter - Soteska (Logarska dolina) se

postopoma izvaja in so že ojačeni posamezni odseki kot S3Šentrupert - Topovlje, Preserje - Letuš in odsek skozi Sotesko

- rekonstrukcija ceste Ločica - Motnik je končana

- urejanje ceste na odseku Prebold - Marija Reka je v izvajanju

- avtobusna postaja Žalec je zgrajena

- semaforizirano križišče v Petrovčah je urejeno

- križišče cest na Gomilskem (Rezana) je v izvajanju

- križišče cest v Drešnji vasi še ni rekonstruirano. Odstranjen je objekt, ki je zmanjševal preglednost. Ostala predvidena dela so v izvajanju.

- ukrepi za večjo prometno varnost v Šempetru naj bi se izvedli hkrati z gradnjo obvoznice Žalec, izdelan je osnutek prometne ureditve, ki je dan v javno razgrnitev.

Do konca planskega obdobja naj bi se vlagali napori za realizacijo neizvedenih nalog in sicer:

- dokončana modernizacija ceste Polzela - Velenje

- zaključila modernizacija ceste Ločica - Motnik

- modernizacija ceste Prebold - Marija Reka - Trbovlje

- modernizacija ceste Žalec - Zabukovica in Petrovče -

Liboje

- izvajali ukrepi za povečanje varnosti prometa (križišče Gomilsko, odcepi Vransko itd.)

- obnavljali prizadeti in poškodovani odseki na magistralnih in regionalnih cestah.

V srednjeročnem obdobju 1976-1980 se nadaljuje intenzivno urejanje občinskih cest. Pristopilo se je k modernizaciji ceste Žalec - Zabukovica in Petrovče - Liboje, kar se bo nadaljevalo še v naslednjem srednjeročnem obdobju. Delovanje samoupravne komunalne interesne skupnosti, ki je bila formirana v letu 1976, zagotavlja na tem področju odločujoč vpliv delovnih ljudi in občanov, kot porabnikov komunalnih storitev. Postopoma se oblikuje odgovarjajoč sistem skupnega planiranja s krajevnimi skupnostmi in organizacijami združenega dela ter združevanja dela in storitev. Sredstva za financiranje cestne dejavnosti se oblikujejo iz:

- dela sredstev od pogonskega goriva in taks za motorna vozila

- dela sredstev občinskega samoprispevka

- dela sredstev posojila za ceste v SRS

- družbenega dogovora za financiranje organizacije občinskih praznikov in komunale

- prispevkov za prekomerno porabo cest

- dela sredstev po samoupravnem sporazumu odnosno odloku o financiranju splošne komunalne porabe

- solidarnostne akcije za zbiranje sredstev za povezavo hribovskih območij z dolino

- združevanje sredstev OZD, KS, občanov in dela občanov.

Sredstva ne zadoščajo za pokritje vseh predlogov in potreb po širjenju mreže asfaltnih cest, poleg tega pa se je pričelo intenzivno razpadanje pred leti urejenih cestišč, ki tudi sicer zaradi preozkih vozišč ne nudijo primerne varnosti prometa in so že ovira nadaljnjemu gospodarskemu razvoju.

Poleg tekočega vzdrževanja cest, mostov, prometne signalizacije in železniških prehodov so se izvajala tudi večja popravila in asfaltiranje posameznih cestnih odsekov.

V okviru razpoložljivih sredstev se realizira tudi program povezovanja domačij v hribovskih predelih z dolino. Ker solidarnostna akcija zbiranja sredstev za to ne teče po

predvidevanjih, tudi izvajanje del zaostaja glede na sprejeti program.

Cestno omrežje je podvrženo raznim vplivom predvsem pa dinamičnemu razvoju gospodarstva, rasti in spremembam prometnih tokov, urbanizaciji in željam po višanju družbenega standarda. Vse to je potrebno upoštevati pri vlaganjih v to področje v naslednjih letih, ob čemer pa ne gre prezreti dejstva, da bo potrebno vračati kredite, najete za soudeležbo pri financiranju gradnje obvoznice v Žalcu in da obstajajo akutne potrebe tudi na drugih komunalnih področjih.

b) Izgradnja vodovodov se je v tem obdobju izvajala na osnovi sprejetih programov in sklepov samoupravnih organov. Cilj je bil predvsem zagotoviti vodo krajem, ki nimajo urejene vodne oskrbe, jačanju obstoječih vodovodnih sistemov ter pričeti z izgradnjo vodovodov v obrobni, hriboviti predeli občine, kjer je občutno pomanjkanje vode.

Osnovna naloga pri izgradnji vodovodov je bila zaježitev dveh izvirov v dolini Kolje, ter izgradnja cevododa od zajetij do obstoječega rezervoarja nad Šeščami. Izvršena so bila skoraj vsa dela tako, da je v letu 1977 voda iz teh zajetij pritekla v vodovodni sistem Žalec. Vzporedno z izgradnjo vodovoda Kolja, sta bila zgrajena vodovodna odcepa v Bezovnik iz vodovoda Griže ter odcep v Gorco iz vodovoda Pirešice. Oba odcepa vodovoda sta oskrbela z vodo področja, kjer je bila oskrba s pitno vodo kritična. V tem letu so se izvršili še manjši odcepi vodovoda v Letušu, Grižah (odcep pod Lord), ter delno dograjeno vodovodno omrežje v Ločico pri Polzeli.

Izvajala so se tudi dela pri izgradnji razdelilnega vodovodnega omrežja v Parižljah, kar bo predstavljalo možnost priključitve na javni vodovod Tabor. Vodovodu Letuš je bila dograjena trafopostaja in električni dovod do črpališča. Zgrajeni so bili krajši odseki cevododov (odcep v Kasaze, Gorico, Arjo vas), ki so ali še bodo nadomestili obstoječe cevodode preskromnih dimenzij. S temi zamenjavami, oziroma ojačitvami cevododov omogočamo boljše oskrbo naselij s pitno vodo. Za ojačitev cevododa Tabor je bil zgrajen cevodod od Lok do rezervoarja nad Taborom. V letu 1977 je bil sprejet načrt izgradnje vodovoda Kale - Studence. Nabavljen je bil material za izgradnjo cevododov v I. fazi. Žal razpoložljiva sredstva niso dopuščala izgradnje I. faze.

Za reševanje kritičnih razmer pri oskrbi prebivalcev Polzele s pitno vodo je bila izvršena delna zamenjava dovodnega cevododa do Polzele (profil ϕ 100 se poveča za profil ϕ 125), dočim bo obnova cevododa v soseski CENTER Polzela možna takoj po sprejemu novega zazidalnega načrta. Izgradnja novega rezervoarja na Polzeli je v pripravi. V prvi polovici leta 1978 se je pričela izgradnja I. faze vodovoda Jedert. Izvršena so bila vsa dela na cevododih, pričelo pa se je z izgradnjo rezervoarja in črpališča. Ostala manjša dela, kot so obnova krajšega odcepa vodovoda v Kasaze in delna rekonstrukcija cevododa Dobriša vas - Arja vas se bodo lahko izvajala v jesenskem času, ko bodo to dopuščale razmere na zemljišču, kajti gradnja teh cevododov poteka preko polj in travnikov. V prvi polovici leta 1978 je bila izvršena uskladitev cene vodarine s povišanimi stroški obratovanja ter regulirane cene za priključitev na vodovod.

c) Izgradnja dolinskega zbiralnika

Izgradnja glavnega dolinskega zbiralnika za odpadne vode in centralne čistilne naprave za območje občine ni bila realizirana zaradi pomanjkanja finančnih sredstev.

Izvršena je revizija študije odvodnjavanja odplak v občini v svrhu prilagoditve urbanističnemu programu. Skladno s to študijo je zgrajen zbiralnik z začasno čistilno napravo v Žalcu, izdelan je glavni projekt za zbiralnik od Žalca do skupne čistilne naprave Kasaze, zgrajen pa je tudi zbiralnik v Levcu, z začasnim izpustom v Savinjo, ki bo kasneje priključen na celjsko kanalizacijo. V izdelavi so glavni projekt do Pirešice (po urbanističnem programu rezervat za industrijo) ter centralne čistilne naprave in idejni načrt zbiralnika Polzele - Šempeter. Za čistilno napravo in zbiralnik Vransko je izdelan glavni projekt ter investicijski program, gradnja pa zaradi pomanjkanja finančnih sredstev še ni realizirana.

d) Omrežje javne razsvetljave se je dograjevalo in urejalo v okviru možnosti krajevnih skupnosti vodilnih naselij, poleg tega pa se je javna razsvetljava urejala tudi v okviru opremljanja stavbnih zemljišč.

e) Sanitarne deponije

Sanitarna deponija je bila zgrajena in usposobljena v opuščenem glinokopu na Ložnici.

V zvezi z izboljšanjem in varstvom človekovega okolja je bilo v obdobju poročanja o izvajanju srednjeročnega plana realiziranih vrsta pomembnih nalog:

- obravnavano in zavzeto je bilo stališče do novega prostorskega plana občine

- pri vseh OZD in TOZD se je vztrajalo, da se pri planiranju upošteva tudi varstvo okolja, kot faktor pri nadaljnjem razvoju, ter za to zagotovijo potrebna finančna sredstva

- na predlog komisije IS za varstvo okolja so vse krajevne skupnosti v občini formirale komisije za varstvo okolja

- z vsemi predsedniki krajevnih skupnosti v občini so bili obravnavani programi v zvezi z varstvom okolja

- v vseh krajevnih skupnostih so bile vsaj dvakrat letno organizirane in izvedene akcije v zvezi s čiščenjem okolja

- v zvezi z realizacijo nalog s področja varstva okolja navajamo kot primer nekaj delovnih organizacij, kot je tovarna JUTEKS v Žalcu (namestitve filternih naprav), MONTANA Žalec (ureditev dveh ciklov za odpraševanje v Libojah), tekstilna tovarna Prebold (zgraditev novega dimnika, s čimer bodo zmanjšane dimne emisije, izvajanje poizkusov razbarvanja industrijskih odplak, sofinanciranje študije z območno vodno skupnostjo za izgradnjo skupne čistilne naprave za območje Prebolda), AERO Šempeter (ukinitve izdelave elektrolitskega papirja, s čimer je odpravljeno zastrupljanje vode z živim srebrom in cinkom) in še vrsto drugih ukrepov.

V letu 1979 je bila ustanovljena samoupravna interesna skupnost za varstvo okolja v občini.

Na področju elektroenergetike so bili zgrajeni naslednji objekti:

1. Po investicijskem planu iz sredstev amortizacije ter sovlaganj v elektroenergetski in distribucijske naprave:

- transformatorske postaje 20/0,4 kV, daljnovodi 20 kV in niskonapetostno omrežje - 16

- niskonapetostno omrežje - 3

- daljnovod in RTP - 1

- daljnovod 1

- kablovod 20 kV in TP - 4

- transformatorska postaja - 6

- podvojitve transformacije 110/20 kV v RTP Podlog in prestavitve TP 8 MVA v RTP Liboje

- dobava in montaža transformatorja 110/20 kV, 20 MVA v RTP Podlog.

Navedeni elektroenergetski objekti in naprave so bili zgrajeni zaradi povečanja porabe električne energije ter izboljšanja kvalitete električne energije pri obstoječih in novih odjemalcih.

2. Po planu obnove iz amortizacije:

- niskonapetostno omrežje - 21

- daljnovod 20 kV - 9

- trafopostaje 20/0,4 kV - 2 in

- razdelilne trafo postaje - 2

3. Po naročilu tujih investitorjev:

- daljnovod in kablovod - 1

- daljnovod 20 kV - 1

- daljnovod in trafo postaja ter niskonapetostno kabliranje -

1

- daljnovod 20 kV in trafo postaja 20/0,4 kV in niskonapetostno omrežje - 2

- kabliranje daljnovoda - 3

- daljnovod in trafo postaja - 2

Razen naštetih objektov je TOZD Elektro Celje izvajalo niskonapetostno kabelsko in prostovodno mrežo za priključitev objektov v sklopu zazidalnih sosesk: Vransko, center Polzela, center Žalec, Soseska V. Žalec, zahodni del VRT Petrovče, center Prebold, severno od Garanta na Polzeli in vikend območje v Letušu ter izvajalo dela za križanje daljnovodov z niskonapetostnim omrežjem z avtocesto in daljnovodom 380 kV.

Na območju občine je bilo v letu 1979 zgrajeno glavno plinovodno omrežje z odcepom za Velenje - Šoštanj in lokalnim odcepom Tovame nogavic Polzela.

MOŽNOSTI RAZVOJA

Področje urejanja in gospodarjenja s prostorom

Vrednotenje celotnega prostora v občini temelji na predlaganih izhodiščih, ki služijo nosilcem planiranja kot načela in osnove pri oblikovanju in sprejemanju planskih dokumentov. Namen prostorskega plana naj bo začrtati temeljne usmeritve srednjeročnega prostorskega razvoja občine skladno s sprejetim dogovorom o temeljih prostorskega plana občine za obdobje do leta 2000, ob upoštevanju sprejetega urbanističnega programa občine.

V prihodnjem petletnem obdobju bo potrebno pristopiti k načrtnejšemu urejanju in rabi prostora in varstvu človekovega

okolja. Ovrednotenje prostora izhaja iz naslednjih izhodišč: prirodnih danostih, ekonomskega razvoja, razvoja, ki temelji na izkoriščanju domačih materialnih in kadrovskih možnosti, usmeritev na področju upravljanja in gospodarjenja s prostorom, varstvo naravnih dobrin in vrednot ter človekovega okolja, spremljanje naraščanja življenjske ravni delovnih ljudi.

Naloge skupnega pomena za razvoj družbenopolitičnih skupnosti, ki obvezujejo udeležence planiranja zaradi uresničevanja skupnih ciljev, dolgoročnih temeljnih usmeritev in dogovorjenih prioritetenih nalog se nanašajo zlasti na:

1. varovanje kmetijskih zemljišč in okolja, ki omogoča večjo proizvodnjo hrane

– opredeliti prednostna območja za kmetijstvo in gospodarstvo

– preurejanje načina uporabe zemljišč: osuševanje, melioracije, komasacije, pogozdovanje itd.

2. ohranjanje naravnih dobrin in okolja ter zavarovanje območij, ki so pomembna naravna in kulturna dediščina

– opredelitev varstvenih območij in načinov varstva oziroma pogojev za uporabo prostora za varovanje podzemnih in nadzemnih vodnih virov ter za varovanje naravne in kulturne dediščine

– zaščitni posegi v območjih škodljivega delovanja naravnih sil: zaščita poplavnih območij, zaščita pred erozijo, plazovi, vetrom itd.

– sanacija degradiranih območij ali posameznih elementov naravnega okolja: sanacija območij prizadetih zaradi onesnaženja zraka, vode itd.

– določitev varstvenih območij in zagotavljanje načinov varstva oziroma pogojev za uporabo prostora v območjih, ogroženih zaradi hrupa in onesnaženja zraka.

3. zagotavljanje socialne varnosti in enakosti

– usmerjanje razvoja omrežja naselij in skrb za pospeševanje ter razmeščanje glavnih oskrbnih funkcij.

4. smotno koriščenje zemljišč znotraj urbanih območij in sicer:

– zagotoviti zadostne in ustrezne površine za družbeno usmerjeno stanovanjsko izgradnjo

– zasebno gradnjo usmeriti na obrobna, manj rodovitna zemljišča

– dosledno upoštevati policentrični razvoj urbanizacije: pozidava obrobja, kot jo predvideva sprejeti urbanistični program občine

– nadaljevati z racionalno rabo prostora v območjih urbanih naselij (vodilna naselja in naselja – nosilci razvoja svojega območja)

– zagotoviti prostor za pospeševanje in razmeščanje industrijske in rudarske dejavnosti

– zagotoviti prostorske možnosti za razvoj komunalne infrastrukture ter prometnega in energetskega omrežja

– določiti prednostna območja za rekreacijo na prostem ter zagotoviti možnosti in način uporabe teh območij

– opredelitev območij in osnovnih načinov njihovega urejanja, za katera je treba izdelati potrebne planske dokumente ter v zvezi s tem sprejeti ustrezne normative akte

– izdelava kartografskih osnov in geodetskih evidenc prostorskih enot za potrebe prostorskih planskih dokumentov.

5. upoštevanje načel družbene samozaščite in splošnega ljudskega odpora.

6. poglobljanje medobčinskega povezovanja glede na dogovorjene skupne interese.

Prostorski dokumenti, ki bodo izdelani za planirano obdobje in za dolgoročno obdobje morajo upoštevati tudi vse druge znane usmeritve in opredelitve dolgoročnega razvoja in se opirati na razpoložljiva strokovna spoznanja, na sprejete dolgoročne prostorske dokumente, zlasti pa še na sprejete družbenopolitične cilje in dogovorjene usmeritve, ob upoštevanju realnih finančnih možnosti ter zagotovitvi kadrovskih okrepitev.

Stanovanjsko gospodarstvo

Preobrazba stanovanjskega gospodarstva bo v prihodnjem srednjeročnem obdobju pomembno vplivala na razvoj tega področja. Predvideva se boljša samoupravna organiziranost, boljše uresničevanje svobodne menjave dela z vključevanjem pričakovalcev, izvajalcev in drugih kategorij udeležencev v stanovanjski graditvi. Dopolniti bo potrebno samoupravno organiziranost tega področja in vzpostaviti takšne družbenoekonomske odnose med stanovalci in delovnimi ljudmi, da bodo v odnosih vzajemnosti in solidarnosti samoupravno sprejemali odločitve, ki zadevajo položaj stanovalca in delovnega človeka v stanovanjskem gospodarstvu. V dosedanji delegatski sistem je potrebno vključiti še pričakovalce stanovanj, varčevalce

in zbere stanovalcev v krajevnih skupnostih, ki v sedaj oblikovanem delegatskem sistemu še niso vključeni. Potrebna je uspešnejša vključitev zbora izvajalcev v samoupravno odločanje ter s tem zagotoviti, da bo usmerjena stanovanjska gradnja omogočila kontinuirano in racionalno vključevanje vseh proizvajalcev v proces gradnje, hitrejšo vnašanje sodobne tehnologije, boljšo organizacijo graditve, odpravo tržnega sistema gradnje in uvajanje dohodkovnih odnosov med udeleženci gradnje.

Zagotoviti je v obsegu tako stanovanjsko gradnjo, ki bo zagotavljala ne samo odpravo obstoječega kvantitativnega primanjkljaja, ampak bo zagotavljala tudi uspešno reševanje stanovanjskega primanjkljaja, ki se nanaša na kakovost in površino stanovanj. Zagotoviti moramo povečanje kvadrature povprečnega stanovanja, hitreje iskati ustreznejše rešitve, hitrejši pa mora biti tudi prehod na novo tehnologijo gradnje. V mestnih naseljih bo potrebno kombinirati stanovanjske in druge dejavnosti, ki se funkcionalno dopolnjujejo.

Združevanje sredstev bo moralo potekati na podlagi dogovorjenih programov, ki bodo zagotavljali razreševanje stanovanjskih potreb ob medsebojni vzajemnosti in solidarnosti med organizacijami združenega dela. Nov sistem financiranja stanovanjske gradnje bo moral temeljiti na načelu, da se izdvajajo sredstva za širjeno reprodukcijo iz čistega dohodka, dela dohodka za družbeno pomoč ter na osnovi lastne udeležbe po posebnem programu varčevanja.

Opredeliti bo potrebno skupne planske naloge med samoupravnimi interesnimi skupnostmi na področju stavbno zemljiške in komunalne dejavnosti zaradi pravočasne priprave in opremljanja stavbnih zemljišč.

Opredeliti bo potrebno razmerje med družbeno stanovanjsko gradnjo in individualno stanovanjsko gradnjo. Vzporedno z družbeno in individualno gradnjo je v večjih, zlasti pa mestnih soseskah potrebno zagotoviti prostore za uslužnostno in ostalo dejavnost, ki je pomembna za dnevno preskrbo.

Prehod in oblikovanje ekonomskih stanarin je izpeljati do konca bodočega srednjeročnega obdobja. Ob prehodu na ekonomske stanarine je potrebno večjo skrb posvetiti obstoječemu stanovanjskemu fondu. Stanarine bodo določene s samoupravnim sporazumom tako, da bodo zagotavljale sredstva za normalno vzdrževanje hiš po predpisanih minimalnih normativih. S prehodom na ekonomske stanarine bo potrebno v planskem obdobju zagotoviti: zadostna sredstva za vzdrževanje obstoječega stanovanjskega sklada, zadostna sredstva za funkcionalne stroške upravljanja in uvesti tako višino amortizacije, ki bo omogočila enostavno reprodukcijo.

Zagotoviti bo potrebno celotno prenovo obstoječega stanovanjskega fonda, ki je v takšnem stanju, da upravičuje ekonomsko vlaganje ustreznih sredstev. S prenovo naj se zagotovi, da bodo vse zgradbe in stanovanja opremljena z elektriko, vodo, lastnimi sanitarnimi in kopalnicami.

Z vidika ekološke zaščite okolja in racionalnejše uporabe energetskih virov bo pristopiti k združevanju oziroma izgradnji večjih toplotnih objektov, s čimer bi zmanjšali število kurišč.

Dograjevati bo potrebno sistem solidarnosti. Omogočiti bomo morali subvencioniranje stanarin in gradnjo oziroma dodeljevanje stanovanj določenim kategorijam občanov.

Vodno gospodarstvo

Nadaljevati je z urejanjem vodotokov po usklajenem programu območne vodne skupnosti Savinja–Sotla in Temeljne vodne skupnosti Žalec. Prednost urejanja naj imajo tisti vodotoki, ki povzročajo prebivalstvu in skupnosti največ škode. Pozornost je zagotoviti vzdrževalnim delom na vodnogospodarskih objektih in regulaciji vodotokov. Vodnogospodarska dela bodo potekala tudi koordinirano z modernizacijo cest na posameznih odsekih.

Trajna naloga je zaščita vodnih virov in podtalnice. Z urejanjem vodotoka Savinje in Bolske je izboljšati zalogo podtalne vode.

Komunalno gospodarstvo

a) Dejavnost komunalne interesne skupnosti

Dejavnost komunalne interesne skupnosti bo predvsem usmerjena v modernizacijo in novogradnjo cestnega omrežja, izgradnjo vodovodnega omrežja ter skupno z ostalimi faktorji na izgradnjo primarne kanalizacije in čistilnih naprav občini.

b) Cestno omrežje

Razvito cestno omrežje na območju občine predstavlja osnovni pogoj za hitrejši gospodarski razvoj doline ter celotnega družbenega napredka in življenja občanov. Nadaljevati bo potrebno

z urejanjem in modernizacijo magistralnih in regionalnih cest in z izvajanjem ukrepov za povečanje vamosti prometa. Urejanje magistralnih in regionalnih cest bo potekalo po usklajenem programu republiške skupnosti za ceste.

Gradnja in modernizacija lokalnih in nekategoriziranih cest na območju občine bo potekala po vsklajenih programih samoupravne komunalne interesne skupnosti Žalec in krajevnih skupnosti. Pri tem je potrebno zagotoviti nujno tekoče vzdrževanje cest, cestnih objektov in železniških prehodov, modernizacijo najpomembnejših cest zlasti tistih, ki povezujejo več krajev med seboj, urejanju signalizacije in obnovi dotrajanih že moderniziranih cest.

Nadaljevati je z urejanjem cestnih povezav višinskih domačij z dolino, kar ima poseben pomen tudi za SLO. V ta namen se bodo združevala sredstva posebne solidarnostne akcije v občini, gozdna gospodarstva, kmetijstva in druga namembna sredstva.

Financiranje cestnih del se bo zagotavljalo z združevanjem dela in sredstev občanov, krajevnih skupnosti, organizacij združenega dela in namenskih sredstev.

c) Izgradnja vodovodov

V srednjeročnem obdobju bo potrebno zagotoviti razširitev obstoječega vodovodnega omrežja na naselja, ki še nimajo vodovoda, dograjevali obstoječi vodovodni sistem s ciljem zagotavljanja dovoljnih količin pitne vode.

Posebno pozornost bo posvetiti izgradnji zajetij malih vodnih virov in malih akumulacij na odročnih in obrobni predelih občine z namenom zagotoviti dovoljne količine pitne vode. Izdelati bo potrebno kataster vodnih virov, zajetij in vodnjakov.

d) Izgradnja primarne kanalizacije in čistilnih naprav

Pričeti je z etapno in prednostno izgradnjo primarne kanalizacije in čistilnih naprav v občini na podlagi študije odvodnjavanja in čiščenja odpadkov v občini. Do konca srednjeročnega obdobja je dokončati prvo etapo izgradnje primarne kanalizacije in čistilnih naprav. Ta predvideva skupno čistilno napravo na levem bregu Savinje pri Kasazah, od tu pa kolektor do Polzele z začasno čistilno napravo v Šempetru, ki bo pozneje služila kot razbremenilnik. Poleg tega pa se bo zgradil še kolektor od Prebolda do Šešča in Griž s priključkom na čistilno napravo pri Kasazah in kolektor do Ruš ter kolektor na Vranskem z lokalno čistilno napravo.

Vzporedno z izgradnjo primarne kanalizacije bo potrebno zagotoviti izgradnjo sekundarnega kanalizacijskega omrežja. Poleg navedenega bo potrebno razrešiti vprašanje kanalizacije v Levcu.

e) Ravnanje z odpadki

Odstranjevanje odpadkov bo potrebno organizirati iz naselij tudi na obrobni predelih občine.

Na odlagališču odpadkov je zgraditi obrat za predelavo vsaj dela odpadkov. Zagotoviti je potrebno ponovno uporabo oziroma predelavo vseh uporabnih odpadkov.

f) Javna razsvetljava

V srednjeročnem obdobju je urediti javno razsvetljava v mestu Žalec in vseh ostalih vodilnih naseljih.

g) Skupna komunalna raba

Za zadovoljevanje skupnih komunalnih potreb občanov je potrebno zagotoviti v mestu Žalec in naseljih v občini vzdrževanje in obnovo javnih prometnih površin, prometne signalizacije, javne razsvetljave, javne snage, zelenih površin in železniških prehodov.

h) Dejavnost stavbne zemljiške skupnosti

Dejavnost stavbne zemljiške skupnosti Žalec bo na območju občine v srednjeročnem obdobju naravnana predvsem na kompleksno urejanje sosesk, zavarovanje okolja in pripravljanje novih urbanih površin.

i) Urejanje stavbnih zemljišč

Smotno bo potrebno gospodariti s prostorom, zato morajo biti stavbna zemljišča v urbanističnih dokumentih konkretno opredeljena.

Dosedanji obseg komunalnega urejanja stavbnih zemljišč ni zadovoljiv, saj smo zagotavljali le minimalne pogoje izgradnje sekundarnega omrežja komunalnih objektov in naprav.

Z načrtno in sistematično izgradnjo je potrebno zagotoviti izgradnjo magistralnega in primarnega omrežja komunalnih objektov in naprav, da si zagotovimo možnosti kompleksnega urejanja sosesk in stavbnih zemljišč.

Skladno z urbanističnim programom bo potrebno komunalno urediti stavbna zemljišča v mestnem jedru in komunalno urediti stavbna zemljišča, ki jih bomo v srednjeročnem obdobju potrebovali za stanovanjsko in drugo gradnjo.

Posebej dogovorjena zemljiška politika naj bi zagotovila toliko in takih stavbnih zemljišč, da bo družbena akcija in intervencija onemogočila spekulacije in da bo z ustrezno ponudbo družba vplivala na prostorsko politiko.

Opredeliti je potrebno obveznosti do planskih nalog na skupnih področjih: zemljiška in komunalna politika ter izgradnja stanovanj in bivalnih enot.

Prioritetna naloga na tem področju je zagotovitev: komunalne priprave in opremljanja zemljišč za stanovanjsko in industrijsko gradnjo in razvijanje ustreznega sistema združevanja sredstev v ta namen.

PTT promet

Izhajajoč iz dosežene stopnje razvitosti PTT prometa, predvidene dinamike bodočih potreb uporabnikov po PTT storitvah ter nujnosti kompleksnejše uskladitve naložb v razvoj PTT prometa z drugimi naložbami v gospodarstvu in s potrebami uporabnikov PTT storitev, bi morali v naslednjem srednjeročnem obdobju doseči predvsem naslednje cilje:

1. Povečati dostopnost vseh vrst PTT omrežja in bistveno zmanjšati razkorak med potrebami in možnostmi zadovoljevanja uporabnikov PTT storitev in zato doseči:

– eno PTT enoto na 3.600 prebivalcev na podeželju

– v vsakodnevno dostavo vključiti najmanj 97 % vseh prebivalcev

– v vsakem naselju zgraditi vsaj en telefonski priključek ali medkrajevno telefonsko govorilnico

– na 100 prebivalcev 16 telefonskih naročnikov.

2. Z ureditvijo sodobnih delovnih priprav in organizacijo dela izboljšati produktivnost in kvaliteto PTT storitev.

3. Pospešeno razvijati zmogljivosti za uvedbo novih PTT storitev, ki jih narekuje se bolj zahtevne oblike in nujnost medsebojnega komuniciranja.

4. Graditi PTT zmogljivosti tako, da bodo zagotovljene potrebe SLO in družbene samozaščite.

5. Zagotoviti skladnejši razvoj PTT zmogljivosti na celotnem območju občine.

6. Na osnovi usmerjenega izobraževanja zagotoviti potrebno število in strukturo delavcev PTT prometa.

7. Skladno z navedenimi cilji bi morali dodatno zagotoviti povečanje površine poslovnih prostorov PTT prometa v občini, prioriteto pa zgraditi sodobno poštno poslopje v mestnem jedru v Žalcu kot osrednji objekt na območju občine Za lec.

8. V obdobju 1981 – 1985 bo potrebno zgraditi zlasti naslednje objekte:

– povečati zmogljivost ATC

– zgraditi več novih krajevnih telefonskih omrežij in razširiti obstoječe tam, kjer se bodo povečale telefonske centrale

– povečati medkrajevne in omrežnoskupinske povezave.

9. Območna samoupravna skupnost za PTT promet mora odigrati aktivnejšo vlogo pri izvajanju sprejetih nalog in obvez.

10. PTT dejavnost je nujno vskladiti z urbanistično dokumentacijo in vključiti v izgradnjo ostalih komunalnih objektov pri urejanju stanovanjskih in gospodarskih kompleksov.

11. Združevanje investicijskih sredstev za izgradnjo krajevnih telefonskih omrežij mora postati obvezno pri vseh novogradnjah v občini na območjih, za katere se sprejema urbanistična dokumentacija. Poleg lastnih sredstev PTT organizacije za realizacijo programa bo nujno potrebno združevanje sredstev uporabnikov PTT storitev, ki jih je bolj kot v dosedanem srednjeročnem obdobju vključiti v večjem obsegu, upoštevajoč pri tem vse uporabnike PTT storitev pa tudi nove telefonske naročnike.

12. Zagotoviti je boljši ekonomski položaj PTT dejavnosti v občini in republiki in zagotoviti družbeni standard in socialno vamost delavcev PTT prometa.

Elektroenergetika

Po večletnem uspešnem izvajanju investicijskih nalog in vlaganj v elektroenergetske in distribucijske objekte in naprave, bo v naslednjem srednjeročnem obdobju potrebno še zlasti:

– dokončati osnovno elektrifikacijo

– sanirati nezadovoljiva napetostna razmerja zlasti na podeželju

– spremljati povečano porabo električne energije in zagotoviti odjem električne energije novim porabnikom ter zagotoviti povečanje in izboljšanje kvalitete električne energije pri obstoječih porabnikih

– izvajanju ukrepov za racionalizacijo v energetiki dati prioriteten pomen.

Skladno z dinamiko razvoja v občini mora izgradnja elektroenergetskega objekta in distribucijskih naprav potekati po taki dinamiki, da bo zagotovljena kvaliteta in zanesljivost pri preskrbi z električno energijo.

IZOBRAŽEVANJE

V letu 1978 je bila formirana delovna organizacija „VIO“ (vzgojno izobraževalna organizacija), ki združuje 11 TOZD in sicer 9 osnovnih šol z 11 podružničnimi šolami, glasbeno šolo in vzgojno varstveni zavod z 12 enotami. Ustanovljena je bila tudi delovna skupnost skupnih služb VIO, ki vključuje v svoj sestav tudi svetovalno službo, katera vključuje 3 socialne delavce, enega psihologa in enega pedagoga. Osnovni cilji združitve v enotno delovno organizacijo so bili v enotnem urejanju vseh zadev s področja vzgoje in izobraževanja v občini, razvoj in planiranje dejavnosti, vodenje kadrovske in stanovanjske politike, enotno delovanje svetovalnih služb, modernizacijo učnovzgojnega procesa, skupne osnove in merila pri razporejanju dohodka in osebnih dohodkov, enotno urejanje pravnih in računovodskih zadev. Delovanje svetovalnih služb pa se usmerja tudi v strokovno izpopolnjevanje prosvetnih delavcev.

SVOBODNA MENJAVA DELA se za delovno organizacijo VIO in njene TOZD odvija preko delegatov, skupščinskih teles in skupščin v okviru občinske Izobraževalne samoupravne interesne skupnosti in občinske skupnosti otroškega varstva. V okviru teh dveh skupnosti poteka tudi financiranje upravne dejavnosti in delno tudi investicij.

V tabeli, ki sledi prikazujemo nekatere podatke za osnovne šole ob koncu tega srednjeročnega obdobja:

	štev. šol	štev. odd.	štev. učenc.	štev. učit.	štev. učenc. na 1 učitelja
osnovne šole	19	173	4277	230	19
OŠ "Ljube Mikuš"	1	12	110	10	6
odd. podalj. bivanja	5	14	315	14	23
glasbena šola	1	24	285	14	20

Pri osnovnem šolstvu je bil v tem srednjeročnem obdobju podan poseben poudarek uvedbi celodnevne šole, izboljšanju materialnega položaja šol ter delovnih pogojev v šolah. V celodnevno šolo bosta koncem planskega obdobja t. j. v šolskem letu 1979/80 v 36 oddelkih zajetih 902 otroka ali 21 %. V 14 oddelkih podaljšanega bivanja pa bo v letu 1980 zajetih 315 otrok.

Z intenzivno investicijsko politiko smo dosegli, da bo koncem tega srednjeročnega obdobja na šolah v občini 1,2 izmenski pouk, kar je v skladu s planskimi predvidevanji. V občini bodo ostale 3 šole, ki bodo imele več kot enoizmenski pouk.

Osnovna šola s prilagojenim programom „Ljuba Mikuš“, je v letu 1978 dobila skupaj z osnovno šolo „Peter Šprajc-Jur“ nove prostore, kar ji je omogočilo enoizmenski pouk, ki je za to šolo zelo pomemben, ker ta šola izobražuje otroke iz cele občine. Načrtovano število otrok v tej šoli ne bo doseženo, ker njihovo število iz leta v leto upada ter se približuje proporcu učencev, zajetih v šolah s prilagojenim programom v Sloveniji, kar znaša 2 % glede na število učencev v osnovnih šolah. V letu 1979 bo ta šola prešla na celodnevno šolo ter bo v 12 oddelkih vključevala 110 učencev.

Glasbena šola ima poleg oddelkov v matični šoli še dislocirane oddelke na Vranskem, Polzeli in Preboldu, v katerih se skupaj izobražuje 285 učencev, kar je že precej nad planskimi predvidevanji.

V letu 1978 je pričel z delom tudi Center za usmerjeno izobraževanje v Žalcu, v okviru katerega delujeta 2 oddelka administrativne poklicne šole, vpisana v šolskem letu 1978/79, v šolskem letu 1979/80 bosta na novo vpisana še 2 oddelka te šole, nadaljuje se izobraževanje v enem oddelku tekstilne poklicne šole, 2 dislociranih oddelkih kovinarske šole Štore, v letu 1979/80 bosta vpisana nova dva oddelka te šole. V letu 1979 pa bomo pričeli z delom dislociranega oddelka srednje kmetijske šole.

Delavska univerza v Žalcu je usmerila svoje delo v najrazličnejše vrste izobraževanja odraslih ob delu. V šolskem letu 1978/79 izobražuje 594 ljudi v naslednjih oblikah: peti, šesti, sedmi in osmi razred osnovne šole, poklicna administrativna šola, poklicna kovinarska šola ŠKIMC Štore, tehnična tekstilna šola Kranj, tehnična strojna šola (RŠC) Velenje, ekonomska tehnična šola, univerzum, strojna delovodska šola tehnične šole Ljubljana, višja upravna šola Ljubljana, višja agronomska šola Maribor. Poleg strokovnega izobraževanja se v okviru delavske univerze odvija tudi družbenopolitično izobraževanje v obliki šol, tečajev in seminarjev.

V šolskem letu 1978/79 je zajetih v predšolsko vzgojnovarstveno dejavnost, ki jo izvaja Vzgojnovarstveni zavod „Janko Herman“ v svojih 12 delovnih enotah, 968 otrok, kar predstavlja 33 % vse predšolske populacije. Z dokončanjem izgradnje vrtca v Levcu, Preboldu, Zabukovici in Šempetru bo vključno v vzgojnovarstveno dejavnost 345 predšolskih otrok. V 80 umi program, ki je organiziran za tiste predšolske otroke, ki niso deležni redne vzgojnovarstvene dejavnosti bo do konca leta 1980 vključenih 1500 otrok. Vzgojno varstveni zavod pa izvaja tudi celoletni program priprave na šolo za tiste otroke, ki redno obiskujejo vrtec, ker je to sestavni del programa. Za otroke, ki niso vključeni v vrtec pa se izvaja 120 umi program priprave na šolo. Občinska skupnost otroškega varstva organizira letovanja predšolskih otrok, financira prehrano socialno ogroženim otrokom, dodeljuje otroški dodatek kmečkim otrokom, kakor tudi posebni dodatek za prizadetost in samohranilstvo, izvaja naloge v zvezi z dodelitvijo materialne pomoči za opremo novorojenih otrok, na občinski nivo pa bodo do leta 1980 prenesene tudi vse zadeve v zvezi z otroškimi dodatki tudi za otroke delavcev.

Na področju investicijske izgradnje v otroškem varstvu, kljub prizadevanjem ne bo realiziranih kar 10 objektov, ki jih je vključeval srednjeročni plan 1976/80.

ZDRAVSTVENO VARSTVO

Na področju samoupravne organiziranosti zdravstvenega varstva beležimo lepe uspehe tako v samostojnosti občinske zdravstvene skupnosti, kot tudi pri formiranju temeljne organizacije združenega dela osnovne zdravstvene službe v Žalcu, ki je organizacijsko povezana z drugimi zdravstvenimi delovnimi organizacijami v okviru zdravstvenega centra Celje. Prav tako so bili izvedeni premiki v organizaciji lekarniške službe, kar vse skupaj daje ugodne pogoje za nadaljnji razvoj zdravstvenega varstva na nivoju občine. V okviru TOZD osnovno zdravstveno varstvo Žalec, delujejo delovne enote še v Preboldu, Vranskem, Polzeli in Libojah. Kvaliteten premik v nujenju osnovnega zdravstvenega varstva je dosežen s formiranjem dispanzerjev za medicino dela, ambulantno za borbe in ostale oblike dispanzerskega zdravljenja. Bolnišnično zdravstveno varstvo se je odvijalo v okviru posameznih TOZD zdravstvenega centra Celje. Stalež bolnih presega zastavljene okvire in povzročča kadrovske težave in izpad na proizvodnji v OZD, na ravni interesne skupnosti pa izpad dotoka sredstev. Na področju investicijske izgradnje v osnovnem zdravstvenem varstvu beležimo lepe uspehe. Izgrajena je zdravstvena postaja Prebold z lekarniško enoto, adaptirana in nadgrajena je stavba zdravstvenega doma Žalec, do konca leta 1979 bo izgrajena še zdravstvena postaja Liboje, v letu 1980 bo izgrajena nova stavba zdravstvene postaje Vrnsko z lekarniško postajo. Investicije za bolnišnične potrebe se izvajajo v skladu z družbenim dogovorom v okviru zdravstvenega centra Celje. Dočim ostaja problem kadrov za potrebe osnovne zdravstvene službe še vedno pereč, ne samo v naši občini. V letu 1979 je pričel z delom logoped, ki je sicer lociran v osnovnošolskem centru Žalec, dela pa za potrebe celotne občine.

SOCIALNO SKRBTSTVO

Socialno skrbstvo se izvaja na osnovi svobodne menjave dela v okviru občinske skupnosti socialnega skrbstva in otroškega varstva preko občinskih socialnih služb, ki se lokacijsko ne razmejujejo od občinske skupnosti socialnega skrbstva in skupnih služb interesnih skupnosti. Socialno delo se izvaja tudi v okviru socialnega zavoda „Doma upokojencev Polzela“. Mnogo skrbi pa tej vrsti dejavnosti posevčajo tudi krajevne skupnosti ter društva in humanitarne organizacije kot RK. Dejavnosti socialnih služb usmerjajo svoje aktivnosti v različne oblike socialnega skrbstva. Na področju varstva otrok se ugotavlja v 80 – 90 primerih letno očetovstvo ob nezakonskih rojstvih, letno je približno 60 razvez zakonskih zvez, kjer je potrebno izdati mnenje za nadaljnjo oskrbo in vzgojo otrok, izvajajo se posvojitve otrok, preživninske odločbe in valorizacija preživnin. Število otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju upada.

Iz 5 % v preteklem obdobju je število otrok z motnjami padlo na 2 – 3 %. Letno se razvrsti 20 – 30 teh otrok, ki so napoteni na usposabljanje. V raznih socialnih zavodih je na usposabljanju 45 otrok naše občine. Na področju rejništva je stanje obratno in zaskrbljujoče. Število rejencev namreč hitro narašča, s tem pa tudi problem usposabljanja in izbire rejnikov. Sedaj je v rejništvu 45 otrok. Narašča tudi število drugih mladoletnikov obravnavanih pri sodniku za prekrške, kakor tudi število drugih mladoletnih prestopnikov, ki jih mora služba obravnavati. Na področju varstva

odraslih prejema družbeno denarno pomoč 255 upravičencev, v socialnih zavodih pa se nahaja 136 oseb.

KULTURNE DEJAVNOSTI

Na področju kulturnih dejavnosti se le te v okviru svobodne menjave del, dogovarjajo med izvajalci in porabniki v kulturni skupnosti občine. Kot posebnost na tem področju je prav gotovo ta, da se večina nalog odvija na nivoju občine v amaterskih dejavnostih in so zato izvajalci kulturnih programov ob enem delavci v združenem delu. Na nivoju občine so se kulturne dejavnosti izvajale v okviru programa kulturne skupnosti, ki je obsegal več dejavnosti.

Ohranjanje kulturne dediščine v okviru katere se izvaja vrsta različnih dejavnosti. Na področju spomeniškega varstva je bila obnovljena Šmiglova zidanica in spominska obeležja v Veliki Pirešici, Galiciji in Matkah. S področja muzealstva je bila obnovljena Savinova hiša, v kateri se nahaja že vrsta različnih zbirk, redno se obnavlja in tudi širi antični park v Šempetru.

Na likovnem področju je bilo letno organizirano 8 - 9 razstav, pripravljenih več likovnih srečanj s pobrateno občino Kruševac, likovniki amaterji so v tem obdobju pripravili 6 razstav. Na področju tiska in založništva je kulturna skupnost sofinancirala več del ter izdaje šolskih glasil. V kinematografiji deluje v okviru kulturnih društev osem kinematografov. Na področju knjižničarstva je usmerjevalka in načrtovalka knjižne politike v občini občinska matična knjižnica. Knjižnice delujejo tudi pri vseh osnovnih in podružničnih šolah. Zveza kulturnih organizacij v občini je usmerjevalka amaterskih kulturnih dejavnosti v občini. Delo na tem področju je zaživelo v vseh 19 kulturnih društvih krajevnih skupnosti. Ustanovljeno je bilo tudi 10 šolskih kulturnih društev, nadalje je bilo ustanovljenih sedem pevskih zborov za odrasle, en oktet in dekliški pevski zbor. Ustanovljena sta bila tamburaška zbor v Libojah. Na tem področju se vsako leto organizirajo revije, ki dokazujejo velik napredek amaterskih dejavnosti. V okviru različnih kulturnih akcij so bila organizirana srečanja gledaliških glasbenih in ostalih kulturnih skupin.

Tudi sodelovanje z zamejskimi Slovenci in pobratenimi občinami je v preteklem obdobju beležilo napredek in se je odvijalo po programu.

Na področju investicijske dejavnosti pa sta bila obnovljena kulturni dom Letuš in dvorana v Trnavi, zgrajen je bil kulturni dom na Vranskem, pričela pa se je izgradnja večnamenske dvorane na Gomilskem.

TELESNA KULTURA

V tej vrsti dejavnosti beležimo v preteklem obdobju izredne napredke. Dosežena je planirana množičnost in izgrajenih je vrsta objektov. Od 19 krajevnih skupnosti jih je 10 dobilo 22 športnih objektov - igrišča za roket, odbojko 2, košarko 5, nogomet 3, smučišče - vlečnica 1, smučarska skakalnica 3, trim steze 2, kegljišče 1. Nove telovadnice so bile zgrajene v Braslovčah in Žalcu, igrišče pa v Letušu, Andražu, Taboru, Šempetru, Braslovčah, Trnavi, Gomilskem, Libojah, Grižah in Gotovljah. Do konca tega srednjeročnega obdobja bo zgrajen pokrit bazen v Žalcu. Povečalo se je članstvo v društvih od 8000 na 9000, izredno se je povečala rekreacijska aktivnost, organiziran je program rekreacije predšolskih otrok - športna značka. Na področju strokovnih kadrov smo od planiranih 100 vaditeljev pridobili 87, ostalih strokovnih delavcev je bilo planiranih 46, pridobili pa smo jih 38. V tekmovalnem vrhunskem športu nastopa 6 ekip v I. slovenski ligi ter ena v II. zvezni ligi, kar presega planska predvidevanja. Bistven razmah beležimo v občini tudi na področju rekreacije, saj je posegla skoro v vse organizacije združenega dela, krajevne skupnosti in telesno kulturne organizacije, kolikor je pač bilo možno finančno pokriti.

MOŽNOSTI RAZVOJA NA PODROČJU DRUŽBENIH DEJAVNOSTI

IZOBRAŽEVANJE

Ob upoštevanju glavnih značilnosti dosedanjega razvoja vzgojno izobraževalne dejavnosti, materialnih možnosti, kjer je intenzivna stanovanjska izgradnja, so temeljna izhodišča za razvoj vzgojno izobraževalne dejavnosti naslednja:

- preiti na enoizmenski pouk, za kar bi morali zagotoviti dodatnih 5.100 m² površin v šolskih prostorih;
- postopoma zgraditi manjše telovadnice pri podružničnih šolah;

- dolgoročno skladno s prostorskim planom občine posamezne podružnične šole preusmeriti v popolne osnovne šole. V srednjeročnem obdobju 1981 - 1985 bi se predvidoma naj razvila v popolno osnovno šolo sedanja podružnična šola Gotovlje. V ta namen bi k obstoječi zgradbi morali dograditi približno 1.250 m² uporabnih površin.

- spremeniti šolske okolišče skladno s potrebami populacijskih gibanj v občini ter temu prilagajati tudi mrežo šol,

- postopno prehajati na celodnevno šolo. V obdobju 1981/85 zajeti 55 % vseh šoloobveznih otrok.

Za vse navedene nadaljnje oblike izobraževanja zagotavljati materialne, kadrovske, stanovanjske in druge pogoje delovanja, kakor tudi modernizacijo učno vzgojnega procesa.

VZGOJNO VARSTVENA DEJAVNOST

Po predvidenem programu in investicijski izgradnji bomo do leta 1985 v otroške vrtce vključili okrog 1700 otrok. S tem pa se bo zmanjšal 80-urni program. Poudarek bo v okviru te interesne skupnosti usmerjen v dodeljevanje denarnih pomoči, letovanja predšolskih otrok in prehrani socialno ogroženih otrok. Posebno pozornost bo terjalo izvajanje programov za pripravo otrok za šolo. Ker je v obdobju do 3 let starosti odklonjenih največ otrok bomo organizirali varstvo v varstvenih družinah. V obdobju do leta 1985 bodo pričeli z delom nekateri oddelki za razvojno motene otroke.

ZDRAVSTVENO VARSTVO

Samoupravno organiziranost občinske zdravstvene skupnosti bo potrebno še okrepiti zlasti s prenosom zadev na nivo občine, ki so trenutno še v pristojnosti regije. V procesu svobodne menjave dela bo potrebno sprotno usklajevanje želja in potreb z materialnimi možnostmi združenega dela. Glede na dosežen nivo zdravstvenega varstva ni več možno bistveno širiti pravic. Potrebno pa bo iskati poti za zmanjšanje razlike v pravicah do zdravstvenega varstva med posameznimi populacijskimi kategorijami. Nadaljevati dejavnosti na že dogovorjenih prioritetah kot so otroško zdravstveno varstvo, zobozdravstveno varstvo za otroke v okviru zobozdravstvenih ordinacij na šolah, za izvajanje zdravstvenega varstva borcev NOV formirati ustrezen dispanzer in zdravljenje bolnika na domu. Več prizadevanja usmeriti hitrejši specialistični negi bolnika in iskati možnosti zdravljenja na domu ter intenzivneje izvajati zdravstveno prosveto.

Na Polzeli je nujno adaptirati sedanje prostore zdravstvene postaje in nadgraditi eno nadstropje. V okviru tako urejene stavbe bodo pridobljeni še prostori za lekarniško postajo.

Za potrebe modernizacije bolnišnice Celje se bodo sredstva zbirala tudi v občini Žalec.

Za zagotavljanje nujno potrebnih zdravstvenih delavcev v osnovni zdravstveni službi mora priti do sistemskih sprememb na nivoju republike, kar bo poleg prostorskih, stanovanjskih in študentskih pogojev zagotovilo prepotrebne kadre.

SOCIALNO SKRIBSTVO

Zaradi večjega števila prebivalcev in daljšanja življenjske dobe ter predvsem potreb po namestitvi nepomičnih občanov v domsko oskrbo bomo na tem področju morali zagotoviti okrog 185 mest v zavodih. To število bomo dosegli s predvideno sanacijo doma upokojevcem na Polzeli, odkupom 16 postelj na Grmovlju in izgradnjo depandanse za nepomične na Polzeli. Za letovanje otrok z zdravstveno in socialno indikacijo se bomo vključili v izgradnjo medobčinskega pionirskega letovišča v Izoli.

Zagotoviti bomo morali prostorske pogoje za delovanje občinskih socialnih služb in dejavnost zakonske svetovalnice, za kar so kadri že usposobljeni, nimamo pa prostorskih pogojev, posebno za različne svetovalne dejavnosti, kjer naj bi svetovalci obravnavali po 30 oseb hkrati.

KULTURNA DEJAVNOST

Nadaljnja usmeritev bo v občini na področju kulture naravnana predvsem v tiste oblike kulturnega, umetniškega in prosvetnega delovanja, ki najbolj neposredno približujejo kulturne dobrine delovnemu človeku. Pomembnejše oblike delovanja bodo izvajane preko odborov in komisij občinske kulturne skupnosti, zveze kulturnih organizacij, občinske matične knjižnice in zlasti večjih kulturnih centrov. Središče kulturnega delovanja za območje celotne občine bo predstavljal nov kulturni dom v Žalcu.

Naložbe v objekte za področje kulture bodo potekale po programu samopriskpeva, sredstva za te naložbe pa bo prispevala tudi republiška kulturna skupnost, delovne organizacije in krajevne

skupnosti na območju katerih se posamezni objekti načrtujejo. Za ohranitev kulturne dediščine in čuvanje spomenikov NOB bo namenjena posebna skrb spomeniškem varstvu.

TELESNA KULTURA

Poudarek za nadaljnji razvoj telesno kulturne dejavnosti je na množičnosti. Zato bi morali v vseh krajevnih skupnostih občine zagotoviti osnovne pogoje — manjše rekreacijske parke. Izgradnja večjih športno rekreacijskih objektov pa bi morala biti izvedena v večjih krajih. V mestu Žalcu je potrebno zagotoviti sredstva za redno dejavnost športno rekreacijskega kompleksa. Za dosego množičnosti v telesno kulturni dejavnosti je potrebno povečati aktivno udeležbo v rednih oblikah telesne kulture za 8 — 12 %, v občasnih oblikah pa za 15 %, povezati telesno kulturne dejavnosti z vzgojo in izobraževanjem ter izboljšati kvaliteto rednih programov za celotno mlado populacijo. Usmerjati telesno kulturne dejavnosti v uresničevanje nalog na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite. Nuditi podporo tistim, ki imajo realne možnosti za visoke dosežke v vrhunskem športu ter se dogovoriti za prioritete športne panoge.

Na področju investicij je potrebna izgradnja in vzdrževanje telesno kulturnih objektov v vseh krajevnih skupnostih ter izgradnja rekreacijskega centra, sanacije in dograditve obstoječih športnih objektov. Zagotoviti redne zdravniške preglede aktivnih udeležencev (vrhunski šport), vskladiti programe osnovnošolskih športnih društev in telesno kulturne skupnosti, izobraziti čimveč strokovnih kadrov za vsa področja in zagotavljati sredstva za nadaljnji razvoj telesne kulture.

VI. SPLOŠNA PORABA

Pri oblikovanju splošne porabe v razdobju 1976—1979 nas je vodilo osnovno načelo, da je splošna poraba v občini del celotne porabe, ki je odvisna od rezultatov poslovanja in gospodarjenja z družbenimi sredstvi in da mora od tega biti odvisna tudi njena raven in rast ter njen nadaljnji razvoj.

V tem razdobju smo iz splošne porabe postopoma izločili vse tiste dejavnosti, ki nimajo značaja splošne porabe, tako, da v proračunu odslej zagotavljamo sredstva le za tiste namene, ki so po ustavi in zakonih opredeljeni kot splošna poraba.

V času od 1976—1979 so se sredstva proračuna uporabljala predvsem za povečane obveznosti zaradi postopne uveljavitve družbenega dogovora o občinskih priznavalnih borcev NOV, za financiranje potreb ljudske obrambe, za izboljšanje materialnih in prostorskih pogojev upravnih in drugih organov ter za nove naloge v zvezi z reorganizacijo pravosodnega sistema.

V poprečju je bilo iz sredstev proračuna v tem razdobju uporabljenih za dejavnost organov družbenopolitične skupnosti 69 %, za socialno skrbstvo 8 %, za financiranje ljudske obrambe 6 %, za dejavnost družbenopolitičnih organizacij in za negospodarske investicije pa 5 %, za intervencije v gospodarstvu 2 % ter za druge izdatke, ki imajo značaj splošne porabe 5 % sredstev.

Poprečni indeks rasti splošne porabe v času od 1976—1979 znaša 128 upoštevajoč porabljene presežke iz preteklih let pa 130.

Če upoštevamo, da bo znašal poprečni indeks rasti družbenega proizvoda za razdobje 1976—1979 okrog 135 lahko ugotovimo, da je rast splošne porabe v skladu s predvidevanji v srednjeročnem programu naše občine za to razdobje.

MOŽNOSTI RAZVOJA

V srednjeročnem razdobju 1981—1985 bo splošna poraba rasla počasneje od nominalne rasti dohodka t. j. poprečno letno z indeksom okrog 130.

Glede na to, da so iz proračuna že izločeni vsi indeksi, ki nimajo značaja splošne porabe, bo struktura splošne porabe v glavnem ostala enaka, kot v preteklem srednjeročnem razdobju t. j., da se bodo proračunska sredstva uporabljala predvsem za financiranje dela organov občine in za medobčinske službe, za priznavalnine borcem NOV, za financiranje ljudske obrambe, za dejavnost družbenopolitičnih organizacij, za negospodarske investicije, za intervencije v gospodarstvu ter za nekatere druge izdatke, ki so opredeljeni kot splošna poraba.

VII. PODROČJE LJUDSKE OBRAMBE IN DRUŽBENE SAMOZAŠČITE

LJUDSKA OBRAMBA IN CIVILNA ZAŠČITA

Naloga, ki izhajajo iz srednjeročnega načrta razvoja na področju priprav družbenogospodarskega sistema bodo v glavnem realizirane, razen na nekaterih področjih. Ugotovimo lahko, da je bil storjen pri načrtovanju obrambnih priprav velik korak naprej, čeprav so določene naloge še v izvajanju ali pa k njihovi izvedbi še pristopamo.

Srednjeročni razvojni načrt na področju civilne zaščite bo do konca tega obdobja dosežen pri številu vključenih obveznikov, ne bo pa v celoti realiziran pri usposabljanju in opremljanju enot in štabov CZ. Pomemben vzrok za zaostajanje pri strokovnem usposabljanju in opremljanju enot in štabov so tudi premajhna sredstva, ki jih OZD in KS namenijo za civilno zaščito.

Pri organizaciji službe opazovanja, javljanja, obveščanja in alarmiranja bo srednjeročni razvojni načrt realiziran predvsem pri vključevanju obveznikov in njihovem usposabljanju, ne bo pa v celoti realiziran pri zagotovitvi materialno-tehničnih sredstev in pri izgradnji sistema alarmiranja v občini.

Pri obrambnem in družbenosamozaščitnem usposabljanju ne bo v celoti realizirano usposabljanje nerazporejenega prebivalstva, kar se bo preneslo v naslednje obdobje.

DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

Pri analiziranju in ocenjevanju uresničevanja nalog družbene samozaščite v srednjeročnem načrtu razvoja občine Žalec 1976—1980 izhajamo iz ugotovitve, da je to področje prvič opredeljeno v tako pomembnem aktu, kot je srednjeročni razvojni načrt. V čas, ko smo sprejemali načrt sovpada tudi sprejetje zakona o družbeni samozaščiti, vamosti in notranjih zadevah, ki je prvi splošni akt, ki je konkretnije opredelil naloge in organiziranost družbene samozaščite v občini, krajevni skupnosti in združenem delu. Zato je bila v tem obdobju aktivnost družbene samozaščite usmerjena predvsem na organizacijsko — pravno področje t. j. organiziranje ustreznih organov, vgrajevanje družbene samozaščite v samoupravne akte ter na priprave in sprejem določenih načrtov. Mnogo več bo v prihodnje potrebno storiti pri samih nosilcih obrambnih priprav v TOZD, krajevnih skupnostih in SIS.

Z ozirom na zahtevnost teh nalog, se je zanemarljivo delo na področju družbene samozaščite t. j. vzgoje vamostne kulture pri občanih in delovnih ljudeh, kot osnovnih nosilcev družbene samozaščite. Z oceno opravljenih nalog ugotavljamo, da so v vseh krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela imenovani organi za družbeno samozaščito. V večini krajevnih skupnosti in organizacijah združenega dela je družbena samozaščita vgrajena v samoupravne akte. Slabše je stanje v vamostnih načrtih, oziroma načrtih samozaščitnih vamostnih ukrepov in načrtih delovanja narodne zaščite. Te naloge se prenašajo kot prioritete naloge v srednjeročni načrt razvoja 1981—85. Vendar lahko ugotovimo, kljub nekaterim neuresničnim nalogam, da je v planskem obdobju, ki ga zaključujemo, napravljen na področju družbene samozaščite velik kvaliteten premik. Pomembno je zlasti, da se je pri delovnih ljudeh dvignila samozaščitna zavest in da se zavedajo, da so soodgovorni za stanje varnosti.

NALOGE V NASLEDNJEM SREDNJEROČNEM OBDOBJU

LJUDSKA OBRAMBA

Tako kot se predvidevajo potrebe in možnosti družbenega razvoja in načrtujejo naloge za srednjeročni družbeni plan, se proučujejo potrebe in možnosti tudi za področje ljudske obrambe na območju občine in sicer:

- pospešiti in konkretizirati je vse obrambne priprave na nivoju občine, čim hitreje pa tudi pri osnovnih nosilcih obrambnih priprav v TOZD, KS in SIS;

- v sledečem srednjeročnem obdobju je potrebno oblikovati občinske rezerve prehranbenih proizvodov za 30 dni, v trgovini na drobno pa za 10 dni;

- razvoj višje ležečih območij in območij, ki so pomembna s stališča SLO (zaustavitev izseljevanja, obnova kmetij, izgradnja infrastrukture);

- razvoj tistih storitvenih dejavnosti, ki so pomembne za SLO (remont mehanizacije, sredstev za zveze, podkovska služba);

- povezava čimveč naselij z PTT omrežjem, zlasti obrobni predelov;

— gradnja pomembnih cest in cestnih povezav, zlasti na baznih območjih;

— razvijanje in pospeševanje kmetijske proizvodnje s poudarkom na čim večjo samooskrbo v vojni in zagotavljanjem potrebne konjske črede;

— ustvarjanje potrebnih rezerv živil in drugega blaga, zlasti naftnih derivatov;

— ustvarjanje potrebnih rezerv zdravil in sanitetnega materiala, opremljanje zdravstvenih ustanov z medicinsko opremo za delo v vojnih razmerah in usposabljanje zdravstvenih delavcev za delo v vojni;

— organizacijsko, materialno in kadrovske usposabljanje socialne službe za delo v vojni;

— ustvarjanje materialne in kadrovske baze za delo šolstva v vojni, vzdrževanje in obnavljanje opuščenih podružničnih šol za vojne potrebe;

— obrambna vzgoja mladine z ustreznim vgrajevanjem obrambne vsebine v učne programe;

— materialna in kadrovska zagotovitev delovanja kulturno prosvetne dejavnosti ter zaščita kulturnih dobrin v vojni;

— pri obrambnih pripravah mora oddelek za ljudsko obrambo nuditi vsoto potrebno pomoč.

Na področju civilne zaščite morajo biti naporji vseh družbenih subjektov v naslednjem srednjeročnem obdobju usmerjeni v doseg naslednjih ciljev in nalog:

— delovne ljudi in občane je treba ustrezno usposobiti za samozaščito in zagotoviti, da bodo oskrbljeni s predpisanimi sredstvi za osebno zaščito pred RBK borbenimi sredstvi;

— v naslednjem planskem obdobju je treba dvigniti število razporejenih v enote in štabe CZ na 16 % v sega prebivalstva;

— pri opremljanju in izobraževanju je dati poseben poudarek, zlasti na tiste specializirane enote, ki v primeru vojne ali naravnih nesreč lahko nudijo najbolj učinkovito zaščito in reševanje;

— zagotoviti, da bo v naslednjem srednjeročnem obdobju število usposobljenih obveznikov razporejenih v enote dvignjeno vsako leto najmanj za 8 % ter da bodo enote in štabi do leta 1985 opremljeni najmanj 80 % z ustreznimi materialnotehničnimi sredstvi;

— na področju zvez je treba dograditi in opremiti center zvez ter uvesti stalno dežurno službo;

— zagotoviti zveze z vsemi OZD na območju občine katere so pomembne z vidika SLO;

— usposobiti ustrezno število obveznikov, da bodo znali ravnati s sredstvi za zveze;

— nadalje razvijati teritorialno obrambo in narodno zaščito zlasti v oborožitvi, opremljanju in urjenju;

— zgraditi enoten sistem alarmiranja v občini.

DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

Pri načrtovanju aktivnosti na področju družbene samozaščite za prihodnje obdobje 1981–1985 je potrebno izhajati iz ugotovitve, da je družbena samozaščita neločljiv del samoupravnih socialističnih odnosov in da je njen nosilec delovni človek — občan.

Samoupravljanje in družbena samozaščita sta si v medsebojni odvisnosti. Razviti samoupravni odnosi zahtevajo organiziran in aktiven odnos do varnostnih vprašanj oziroma družbene samozaščite vseh organiziranih socialističnih sil. Prizadevati si bomo morali, da bo samozaščitna miselnost prisotna pri vseh odločanjih, načrtovanjih in ocenah in jo moramo upoštevati kot enakopraven faktor.

Na osnovi teh izhodišč in ob upoštevanju neuresničenih nalog iz planskega obdobja 1976–1980, naj bi bila v prihodnjem srednjeročnem načrtu na področju družbene samozaščite naslednja usmeritev:

— neuresničene naloge imajo v prihodnjem srednjeročnem načrtu prioriteto. Pri tem moramo upoštevati, da samozaščita ni nekaj statičnega, temveč, da se spreminja vzporedno z razvojem družbenih odnosov. Zato je potrebno ocene, načrte, programe in samoupravne akte stalno dopoljevati, spreminjati in vsklajevati z novimi razmerami;

— pri vseh načrtovanih gradnje objektov, reorganizacije proizvodnega procesa, kadrovske potrebe itd. upoštevati varnostni faktor. V naprej moramo načrtovati, kako se bo objekte in proizvodnjo zavarovalo zlasti pred poškodovanjem, uničenjem, odtujevanjem in podobno. Pri varnostnih ukrepih je potrebno uveljaviti modernejša tehnična sredstva kot avtomatske javljalce požara, alarmne naprave za zavarovanje in podobno;

— svoje mesto v prihodnjem srednjeročnem načrtu mora imeti varnost ljudi in premoženja v cestnem prometu. Pričakovati je, da bo tudi v prihodnje gostota prometa na cestah naraščala. Število žrtev in materialna škoda pa je že sedaj tolikšna, da do tega vprašanja ne moremo biti ravnodušni in nam ne sme biti vseno ali bo delavec — občan prišel zdrav na delo ali domov. Pri zagotavljanju večje varnosti v cestnem prometu si moramo predvsem prizadevati za:

— boljše prometno varnostno vzgojo, zlasti mladih. Zato so odgovorne predvsem vzgojnoizobraževalne organizacije in organizacije združenega dela za svoje delavce;

— izboljšanje cestnih razmer, za preglednost križišč in ovinkov in boljše cestno prometno signalizacijo;

— prilagoditev delovnega časa prometnim razmeram;

— organiziran prevoz delavcev na delo in z dela;

— materializacijo potreb družbene samozaščite (varnostne naprave, signalizacija, oprema narodne zaščite, vzgoja itd.) je potrebno upoštevati v načrtih in za nje predvideti finančna sredstva;

— izhajati moramo iz ugotovitve, da uresničevanje družbene samozaščite predstavlja določeno raven samozaščitne zavesti in varnostne kulture delovnih ljudi in občanov zato je potrebno v bodoče posvetiti veliko več pozornosti njihovi osveščenosti in obveščenosti. Le občan in delavec z visoko stopnjo varnostne kulture in seznanjen z aktualnimi varnostnimi vprašanji, lahko uspešno uresničuje koncept družbene samozaščite.

Na področju družbene samozaščite bo posebno aktivno vlogo v smislu nudenja strokovne pomoči imel upravni organ za notranje zadeve in postaja milice.

VIII. NADALJNI POSTOPKI PRI PRIPRAVI DRUŽBENEGA PLANA

Ker morajo vse samoupravne organizacije in skupnosti končati svoje delo na analizah možnosti razvoja, ki traja že več mesecev v skladu s programi dela v septembru letos, je nujno, da se pospeši zaenkrat zaostajajoče delo na analizah v samoupravnih interesnih skupnostih, saj so ena najpomembnejših osnov za oblikovane skupne politike združenega dela na raznih področjih in morajo biti zato na razpolago temeljnim organizacijam združenega dela in krajevnim skupnostim še pred dokončanjem njihovih analiz možnosti razvoja. Ker bodo analize možnosti razvoja samoupravnih interesnih skupnosti obravnavale predvsem vprašanja in zadeve s področja delovanja samoupravnih interesnih skupnosti oziroma naloge, ki so predmet samoupravnega sporazumevanja o temeljnih planov samoupravnih interesnih skupnosti, in bodo te naloge podane v obliki in način elementov za samoupravno sporazumevanje o temeljnih planov posameznih samoupravnih interesnih skupnosti, bodo olajšale pripravo in odločanje o elementih v temeljnih organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih, ki morajo biti skupaj s smernicami za pripravo planov pripravljene v septembru in prvi polovici oktobra 1979.

Organi za planiranje v delovnih organizacijah, sestavljenih organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih skupnostih, bankah in drugih asociacijah združenega dela bodo po tem postopku zbrali elemente, jih analizirali in jih uredili v inačice samoupravnih sporazumov in dogovorov o temeljnih planov tako, da bo možno učinkovito usklajevanje, ki mora biti v obliki predlogov samoupravnih sporazumov in dogovorov o temeljnih planov zaključeno v prvih mesecih leta 1980.

Žalec, 19/7–1979

IZVRŠNI SVET
SKUPŠČINE OBČINE ŽALEC

Osnutek

smernic za pripravo družbenega plana občine Žalec za obdobje 1981-1985

Izhajajoč iz analize možnosti razvoja občine Žalec za obdobje 1981-1985 ter načelno opredeljenih izhodišč razvoja v SFRJ lahko, upoštevajoč objektivne pogoje v katerih posluje naše gospodarstvo, osnovne smeri razvoja opredelimo takole:

I. SPLOŠNI CILJI RAZVOJA

Tako kot v SRS in SFRJ bo tudi v naši občini eden izmed osnovnih ciljev naslednjega srednjeročnega obdobja nadaljnji razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, intenzivnejše povezovanje in združevanje dela in sredstev, poglobljanje delegatskega sistema kot osnove demokratičnega odločanja delovnih ljudi in občanov o bistvenih vprašanih družbenega življenja ter širše vključevanje našega gospodarstva v ekonomske odnose s tujino.

Nadaljnji razvoj mora temeljiti na kvalitetnih dejavnikih razvoja, t. j. intenzivnejšemu razvoju industrije, povečani proizvodnji sektorjev zasebnega in družbenega kmetijstva, pospešenemu posodobljanju proizvodnje oziroma uvajanju novih tehnologij in opreme ter zmanjšanju ekstenzivnega zaposlovanja.

Ob vsem tem moramo na področju delitve dohodka zagotoviti takšna delitvena razmerja, ki bodo krepila akumulativno in reproduktivno sposobnost našega gospodarstva ter na ta način krepiti tudi materialno osnovo samoupravljanja.

Ob ciljih, ki so postavljeni v SR Sloveniji smo si v občini Žalec za posamezna področja življenja in dela postavili konkretnije usmeritve razvoja, ki ob uveljavljanju kvalitetnih dejavnikov razvoja upoštevajo tudi cilje politike ekonomske stabilizacije, ki naj prispeva k večji materialni in socialni varnosti delovnih ljudi.

Uresničevanje zastavljenih ciljev je vezano na predvideno rast družbenega proizvoda po stopnji 8 - 9 % ter rasti produktivnosti po stopnji 5 - 6 % letno.

V primerjavi z usmeritvijo republike, ki planira 5 % realno rast družbenega proizvoda je naša usmeritev oz. načrtovan porast družbenega proizvoda zelo visok, ter bo zahteval 33 % udeležbo investicij v DP ob 3 % povečanju števila zaposlenih.

Iz zgoraj navedenih globalnih usmeritev občine so smernice po posameznih področjih konkretnije opredeljene in sicer po naslednjih področjih:

- samoupravni in delegatski odnosi;
- kadrovska politika;
- področje gospodarstva,
- uporaba in gospodarjenje s prostorom;
- družbene dejavnosti in krajevne skupnosti;
- splošna poraba;
- ljudska obramba in družbena samozaščita.

II. SAMOUPRAVNI IN DELEGATSKI ODNOSI

V naslednjem srednjeročnem obdobju mora biti dan poudarek na naslednjih MOŽNOSTIH RAZVOJA:

- vsa prizadevanja moramo vložiti v nadaljnji kvalitetni razvoj samoupravnih odnosov na vseh področjih;
- povsod tam, kjer so dane možnosti za preobrazbo samoupravne organiziranosti je potrebno oblikovati TOZD, znotraj TOZD pa čimbolj razviti samoupravne odnose;
- preko razvitih samoupravnih odnosov moramo zagotoviti tudi širše povezave med TOZD in ostalimi organizacijami posebno v smislu združevanja dela in sredstev;
- bolj moramo uveljaviti dohodkovne odnose v materialni proizvodnji in na drugih področjih;
- pri razporejanju dohodka moramo zagotoviti celovito odločanje o zadovoljevanju osebnih, skupnih in splošnih potreb ter o sredstvih za razširitev materialne osnove dela;
- več pozornosti moramo posvetiti kvalitetnemu planiranju v organizacijah združenega dela;

- družbeno dogovarjanje in samoupravno sporazumevanje mora še bolj postati sestavni del naših samoupravnih odločitev. Dogovore in sporazume je potrebno tudi praktično dosledno izvajati;

- pri delovnih ljudeh in občanih je vzbuditi zavest, da je edino delegatska pot - od temeljne samoupravne organizacije in skupnosti do federacije - tista, ki lahko pripelje do družbenih odločitev, ki bodo temeljili na resničnih interesih delovnih ljudi in občanov;

- bolj učinkovito kot doslej je kljub opaznemu napredku na področju uresničevanja delegatskega sistema, opozarjati in odpravljati slabosti, ki ovirajo hitrejše uveljavljanje neposrednih interesov delovnih ljudi in občanov;

- družbenopolitične organizacije bodo morale bolj kot doslej reševati probleme idejne in politične narave, ki so bistveni za razvoj delegatskega sistema, reševanje teh vrst problemov bo namreč olajšalo reševanje tudi drugih problemov;

- ker razvitost delegatskih odnosov v samoupravnih interesnih skupnostih zaostaja za razvitostjo teh odnosov v drugih sredinah bo nujno proučiti razloge za takšno stanje ter sprejeti ustrezno politične, strokovne in organizacijske ukrepe v svrhu hitrejšega razvoja v tej smeri.

III. KADROVSKA POLITIKA

Ob spoznanju, da je kadrovska politika sestavni del politike družbenoekonomskega razvoja neodtujljiva pravica delovnih ljudi, si bomo pri oblikovanju in uresničevanju kadrovske politike v vseh delovnih sredinah prizadevali za realizacijo dolgoročno zastavljenih nalog iz tega področja in družbenega dogovora o osnovah kadrovske politike v občini Žalec, sklenjenega v letu 1979, predvsem pa za:

- vzgojo, razvoj in uveljavitev človeka kot svobodne socialistične osebnosti, ki v združenem delu skladno z družbenimi potrebami in svojimi sposobnostmi ter pridobljenim znanjem tvorno sodeluje pri ustvarjanju, delitvi in porabi ustvarjenih dobrin socialistične samoupravne družbe;

- pripravo in sprejem letnih in srednjeročnih kadrovskih načrtov in programov;

- pripravo in sprejem programov strokovnega, idejnopolitičnega in družbenoekonomskega izobraževanja kadrov;

- programiranje razvoja družbenega standarda in vamosti zaposlenih;

- vodenje evidence zaposlenih;

- sporazumevanje o ustanavljanju in nadaljnjem razvijanju kadrovskih služb organizacij združenega dela;

- načrtovanje potreb po kadrih, pri katerem bomo upoštevali: razvojni program in letni načrt, organizacijo in delitev dela, tehnologijo in tehnično opremljenost, sestavo kadrov in njihov razvoj, predvidene odhode kadrov (upokojitve, poprečne fluktuacije, vojaške obveznosti . . .), kadrovske vire;

- dosledno izvajanje samoupravnega sporazuma o štipendijski politiki, uveljavili bomo tako obliko štipendiranja (več podelitev kadrovskih štipendij), katere cilj bo možnost črpanja kadrovskih virov;

- v skladu s planskimi potrebami in razvojnimi programi organizacij združenega dela si bomo prizadevali uvajati smeri srednješolskega izobraževanja v okviru centra za usmerjeno izobraževanje v Žalcu;

- dvig izobrazbene strukture tako, da bomo povzeli ukrepe za izobraževanje iz dela, ob delu ter funkcionalno izobraževanje delavcev, usposabljanje novih profilov, ki jih zahteva uvedba nove tehnologije.

Pri planiranju potreb po kadrih si je potrebno v vsaki organizaciji združenega dela prizadevati za uporabo sodobnih metod in tehnik planiranja.

Osnovna naloga je prestrukturiranje gospodarstva ter preusmeritev proizvodnje v izdelavo tistih proizvodov, ki imajo dolgoročne pogoje za ustvarjanje višjega dohodka na zaposlenega in na vložena sredstva.

Upoštevač možnosti, ki so podane v študiji o dolgoročnem razvoju občine Žalec in izhajajoč iz globalnih usmeritev v SRS in SFRJ, je v naslednjem srednjeročnem obdobju mogoče doseči naslednje stopnje rasti posameznih kategorij:

kategorija	občina	SRS
1. družbeni proizvod	8 - 9	5
2. število zaposlenih	3	2,5
3. produktivnost	5 - 6	2,5
4. delež investicij v DP gospodarstva	33	27,6
- v osnovna sredstva	22	20,1
5. izvoz	9 - 10	5 - 7
6. uvoz	5 - 7	2 - 4
7. realni OD	3	1,9

Visoka rast družbenega proizvoda mora biti predvsem rezultat izboljšanja produktivnosti dela in gospodarjenja s sredstvi, zato bo potrebno zagotoviti, da zaposlovanje ne bo več ekstenzivno, temveč bo naraščalo v skladu s potrebami in možnostmi in to tako, da bo z novimi zaposlitvami dosežena takšna produktivnost oziroma ustvarjen takšen dohodek, da bo mogoče pokriti tudi dodatne stroške družbene in gospodarske strukture v zvezi z novo zaposlenimi.

Hitra rast družbenega proizvoda bo pogojena tudi z visokim odstotkom investicij v družbenem proizvodu in to kar 33 % DP ter od tega 22 % kot vlaganja v osnovna sredstva.

Zaradi tako visoke udeležbe investicij v DP bodo morala hitreje kot v tem srednjeročnem obdobju naraščati tudi sredstva za akumulacijo s ciljem, da se poveča delež lastnih in združenih sredstev organizacij združenega dela pri financiranju naložb. Na ta način bo dosežena tudi večja učinkovitost ter racionalnost porabe sredstev za investicije prav tako pa bo nujno širše razviti proces združevanja dela in sredstev.

V okviru splošnih usmeritev so cilji oziroma smeri razvoja po posameznih panogah naslednje:

1. Industrija

Panoga industrije bo tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju ostala osnovni nosilec razvoja gospodarstva v naši občini.

Glede na postavljene republiške usmeritve ter možnosti in pogoje, ki bodo vladali na domačem trgu je v naslednjem srednjeročnem obdobju razvijati predvsem kapitalno intenzivno proizvodnjo s tendenco upadanja delovne intenzivne in tehnološko manj zahtevne proizvodnje. V tej smeri mora priti do prestrukturiranja proizvodnje s ciljem intenzivnega razvoja kovinsko predelovalnega kompleksa, ki bi se naj v naslednjem obdobju skupaj s kemično industrijo najhitreje razvijal. Po drugi strani pa se predvideva bolj umerjena rast tekstilne industrije s tem, da ta nadaljuje s posodabljanjem svojih kapacitet oziroma urejanjem sodobne tehnologije, kar bo imelo za posledico počasnejšo rast oziroma nespremenjeno število zaposlenih v tej veji industrije, morebitni viški delovne sile pa bi se zaposlili v kovinsko predelovalni industriji.

Po posameznih področjih pa bodo okvirne naloge sledeče:

a) področje kovinsko-predelovalne industrije

- glavni nosilec razvoja na tem področju bo SIP Šempeter, ki bo močno povečal proizvodne kapacitete z izgradnjo tovare kmetijskih strojev;

- Ferralit, Strojna in Sigma bodo realizirale kapitalno manj zahtevne investicije z osnovno usmeritvijo v dopolnitev in zaokrožitev kovinsko predelovalnega kompleksa,

- ena od osnovnih nalog, ki se prenaša v naslednje obdobje je združitev kovinsko-predelovalne industrije oz. preraščanje sedanjih poslovnih odnosov v oblike združevanja dela in sredstev na enega izmed možnih načinov (SOZD, skupni prihodek in odhodek).

b) področje kemične industrije

Osnovni nosilec razvoja sta Aero z izgradnjo (oz. razširitvijo) II. faze obstoječe proizvodnje ter Minerva, ki bo morala iskati možnosti realizacije začrtanih programov v okviru močnejše OZD

(vključivi v SOZD) ali dohodkovni povezanosti s končnim namenom lažje in hitreje širitve proizvodnje ter lažje preskrbe s surovinami.

c) tekstilna industrija

- osnovna nosilca ostajata Tovarna nogavic Polzela in TT Prebold, ki morata intenzificirati obstoječo proizvodnjo z vlaganji v programe, ki jih bo moč uspešno plasirati na domačem in tujem trgu in se v osnovi odklikajo od klasičnih tekstilnih oz. tkalskih proizvodov;

- Juteks Žalec mora realizirati planirano predstavitev proizvodnje na novo lokacijo;

- ostale OZD tekstilne industrije (Zarja, MIK, INDE) morajo svoje možnosti iskati prav tako v kapitalno intenzivni proizvodnji, katere osnovna značilnost mora izkoristiti prednosti, ki izhajajo iz same velikosti omenjenih OZD - namreč možnost hitrega prilagajanja trgu. Ena izmed usmeritev bi naj bila tudi v proizvodnjo artiklov v manjših količinah, vendar izvirnih modelov „butična orientacija“.

d) industrija nekovin

Nosilca sta KIL Liboje in Montana Žalec, ki bosta v srednjeročnem obdobju morali realizirati:

- postavitev nove tovare v okviru KIL-a;

- izgradnja tovare za predelavo nemetalov s področja Za loške gorice (Montana).

V okviru te industrije se predvideva tudi posodobitev in razširitev poslovanja CPC - TOZD Asphalt kamnolom Velika Pirešica.

e) industrija gradbenega materiala

V okviru industrije gradbenega materiala se predvideva razširitev kapacitet osnovne in dopolnilne proizvodnje Gradnje, Sige ter postavitev tovare gradbenih elementov NIVO-ja Celje.

f) lesna industrija

Osnovna naloga je dokončanje pričeti investicij in dvig tehnološke opremljenosti OZD lesne industrije, večja delitev dela in zaokrožitev proizvodnih programov.

2. Kmetijstvo

Primarna kmetijska proizvodnja

Da bi lahko zagotovili nadaljnje večaje obsega kmetijske proizvodnje v naslednjem planskem obdobju, je potrebno izvesti naslednje:

- spreminjati je potrebno relativna gozdna tla v kmetijske površine;

- z melioracijami je potrebno izboljševati rodovitnost tal;

- z rajonizacijo usmerjanja posameznih vrst kmetijske proizvodnje bomo dosegli boljše izkoriščanje kmetijskih zemljišč;

- ustvarjanje novih velikih kompleksov v lastni proizvodnji;

- z nakupi zemlje je potrebno večati strukturi odnos družbene kmetijske proizvodnje;

- intenzivno je potrebno pristopiti h komasaciji zemljišč v kooperaciji in tako povečati proizvodnjo in izboljšati racionalno izkoriščanje kmetijskih zemljišč v privatnem sektorju;

- iskati je potrebno nove boljše tehnološko proizvodne rešitve v hmeljarstvu in v vseh ostalih kmetijskih panogah in njihova aplikacija v neposredno prakso. To je prvenstvena naloga Instituta za hmeljarstvo in pivovarstvo.

V rastlinski proizvodnji bomo še nadalje pospeševali proizvodnjo hmelja. Od ostalih poljščin pa bo imela prednost proizvodnja krme za prehrano živine.

Živinorejska proizvodnja daje poleg hmelja glavne tržne proizvode. V tej panogi bo v lastni proizvodnji zgrajena farma prašičev s kapaciteto 30.000 prašičev v I. fazi, v II. fazi pa bo povečana kapaciteta na 60.000 prašičev letno.

V proizvodnji mleka v lastni proizvodnji ne predvidevamo bistvenega povečanja stalaža krav, z izboljšanjem tehnologije proizvodnje pa predvidevamo povečanje proizvodnje mleka za 15 %.

V lastni proizvodnji predvidevamo v naslednjem srednjeročnem obdobju uvedbo nove proizvodnje brojlerjev.

V naslednjem obdobju predvidevamo tudi razširitev sadnih plantaž in to predvsem na kompleksih, ki so za ostalo kmetijsko proizvodnjo manj primerni. Poleg tega se predvideva obnova starih nasadov jabolk, katerih rodnost je v upadanju. Obseg proizvodnje zelenjave, ki je sedaj na področju Medloga, se zaradi zidave vedno bolj oži. Da bi zagotovili nadaljnji razvoj te dejavnosti, predvidevamo ureditev vrtnarske proizvodnje na novi lokaciji.

V kooperaciji predvidevamo izgradnjo skupnih večjih hlevov v lasti kmetov, kjer bo uvedena moderna tehnologija proizvodnje in organizacija dela. Poleg tega se v kooperaciji predvideva tudi nadaljnja razširitev obsega brojljerske proizvodnje.

Predelava kmetijskih proizvodov

Za zagotovitev potreb krme pri povečanju živinorejske proizvodnje se v novem srednjeročnem obdobju predvideva izgradnja nove mešalnice krmil s kapaciteto 20.000 ton.

Visoka proizvodnja piščancev narekuje potrebo po izgradnji valilnice in klavnice piščancev.

V začetku naslednjega srednjeročnega obdobja bo zgrajena nova mlekarna z dnevno kapaciteto predelave 180.000 l mleka. Nova mlekarna bo po eni strani omogočila, po drugi strani pa zahtevala, da v novem srednjeročnem obdobju zagotovimo znatno povečanje proizvodnje mleka.

Z ureditvijo in razširitvijo mesno in mlečno predelovalnega kompleksa ter sadnega dela v okviru hladilnice in z vključevanjem maloprodaje, predvidevamo, da bo Hmezad postal nosilec kompletne oskrbe tudi z živilskimi proizvodi na širšem regijskem območju.

3. Gozdarstvo

Na tem področju bomo tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju izvrševali predvsem naloge s področja obnove gozdov, vzdrževanja in izgradnje gozdnih cest ter razvijanja kooperantskih odnosov. Izvoz okroglega lesa je potrebno omejiti s tem, da se v povezavi z lesno industrijo doseže višja stopnja predelave.

4. Gradbeništvo

Kot panoga je doslej stagniralo. V bodoče ga je potrebno vsekakor okrepiti, ker to zahtevajo naraščajoče potrebe po tovrstnih storitvah v naši občini. V primeru, da Ingrad ne bo razvil oz. razširil obstoječega TOZD-a v Žalcu je načrtovati ustanovitev manjše OZD s tega področja.

5. Promet in zveze

Z ozirom, da to področje pokriva OZD Avtoprevoz Šempeter, je potrebno v razvojnem načrtu predvideti okrepitev kapacitet omenjene OZD s tem, da se poveča število vozil oz. opremi vozni park ter usposobi servisna delavnica. Vse to je potrebno razviti na novi lokaciji.

6. Trgovina in gostinstvo

Naloge, ki so načrtane v sprejetih razvojnih programih te panoge je potrebno realizirati in to: izgradnja trgovskih in gostinskih lokalov v Preboldu, Žalcu in Levcu (veleblagovnica, specializirana prodajalna in servis za avtomobile, moteli) ter realizacija v prostorskem planu sprejetih nalog o izgradnji kapacitet v obrobni predelih občine.

Kot ostale naloge se postavljajo še :

- ureditev družbene prehrane v občini
- kompleksna sanacija in ureditev zasebnih gostišč v občini
- vzporedno z realizacijo nalog s področja trgovine in gostinstva in razvojem komunikacijskega omrežja, bo potrebno v srednjeročnem obdobju 1981-1985 pristopiti k realizaciji sprejetega programa s področja turizma, za kar bodo dani sledeči pogoji:

hoteli Žalec, Prebold
moteli Levec, Vransko
antični park Jama Pekel

Obstoječe in predvidene kapacitete bo potrebno bolje povezati ter izkoristiti tudi turistične točke na obrobju doline.

7. Stanovanjsko komunalna dejavnost

Osnovna naloga s tega področja je temeljita reorganizacija in razširitev dejavnosti in uslug komunalnega podjetja Žalec, ki mora teči vzporedno z zahtevami in potrebami družbenoekonomskega razvoja občine (izgradnja oz. ureditev stanovanjskih naselij, industrijskih con, sistematičen odvoz odpadkov, preskrba z vodo, izgradnja kanalizacije itd.).

MALO GOSPODARSTVO

Na področju malega gospodarstva, t.j. tako družbene kot zasebne obrti je tudi v prihodnjem obdobju strmeti za ohranitvijo položaja malega gospodarstva, kot dopolnilne dejavnosti velikoserijske proizvodnje ter servisa občanom s tem, da morajo biti osnovni poudarki na sledečem:

- odpraviti deficitarnost posameznih strok;
- kadrovati oz. na osnovi usmerjenega izobraževanja zagotoviti takšne profile, kjer je kadrovski deficit največji;
- z davčno in kreditno politiko še naprej pospeševati razvoj posameznih dejavnosti in to predvsem tistih, ki zagotavljajo daljši servis občanom;
- izboljšati organiziranost zasebnega sektorja malega gospodarstva (ustanoviti obrtno zadrugo, center za vodenje knjigovodstva);
- razširiti mrežo kooperantskih odnosov tudi na industrijo izven občine.

V. PODROČJE UREJANJA IN GOSPODARJENJA S PROSTOROM

Namen smernic prostorskega plana naj bo načrtati temeljne usmeritve srednjeročnega prostorskega razvoja občine skladno s sprejetim dogovorom o temeljnih prostorskega plana občine za obdobje do leta 2000, ob upoštevanju sprejetega urbanističnega programa občine. Naloge skupnega pomena se nanašajo zlasti na:

- varovanje kmetijskih zemljišč in okolja, ki omogoča večjo proizvodnjo hrane;
- opredeliti prednostna območja za kmetijstvo in gozdarstvo s poudarkom na osuševanju, melioracijah, komasacijah itd.;
- ohranjanje naravnih dobrin in okolja ter zavarovanje območij, ki so pomembna naravna in kulturna dediščina;
- zaščita poplavnih območij, zaščita pred erozijo, plazovi itd.;

- sanacija območij prizadetih zaradi onesnaženja zraka, vode in določitev varstvenih območij in zagotavljanje načinov varstva oziroma pogojev za uporabo prostora v območjih, ogroženih zaradi hrupa in onesnaženja zraka;

- zagotoviti zadostne in ustrezne površine za družbeno usmerjeno stanovanjsko izgradnjo;

- dosledno upoštevati policentrični razvoj urbanizacije;

- nadaljevati z racionalno uporabo prostora v območjih urbanih naselij;

- zagotoviti prostor za pospeševanje in razmeščanje industrijske in rudarske dejavnosti;

- zagotoviti prostorske možnosti za razvoj komunalne infrastrukture ter prometnega in energetskega omrežja;

- določiti prednostna območja za rekreacijo na prostem ter zagotoviti možnosti in način uporabe teh območij;

- izdelava kartografskih osnov in geodetskih evidenc prostorskih enot za potrebe prostorskih planskih dokumentov;

- upoštevane načel družbene samozaščite in splošnega ljudskega odpora.

Prostorski dokumenti, ki bodo izdelani za planirano obdobje in za dolgoročno obdobje, morajo upoštevati tudi vse druge znane usmeritve in opredeljene dolgoročne razvoja in se opirati na razpoložljiva strokovna spoznanja, zlasti pa še na sprejete družbenopolitične cilje in dogovorjene usmeritve.

Stanovanjsko gospodarstvo

Preobrazba stanovanjskega gospodarstva bo v prihodnjem srednjeročnem obdobju pomembno vplivala na razvoj tega področja. Predvideva se boljša samoupravna organiziranost, boljše uresničevanje svobodone menjave dela z vključevanjem pričakovalcev, izvajalcev in drugih kategorij udeležencev v stanovanjski graditvi. Dopolniti je potrebno samoupravno organiziranost tega področja in vzpostaviti takšne družbenoekonomske odnose med stanovalci in delovnimi ljudmi, da bodo v odnosih vzajemnosti in solidarnosti samoupravno sprejemali odločitve, ki zadevajo položaj stanovalca in delovnega človeka v stanovanjskem gospodarstvu.

Potrebno bo zagotoviti takšen obseg stanovanjske gradnje, ki bo zagotavljala tudi uspešno reševanje stanovanjskega primanjkljaja, ki se nanaša na kakovost in površino stanovanj, ter zagotoviti povečanje kvadratne površine poprečnega stanovanja.

Opredeliti bo potrebno skupne planske naloge med samoupravnimi interesnimi skupnostmi na področju stavbno zemljiškega in komunalnega gospodarstva zaradi pravočasne priprave in opremljanja stavbnih zemljišč. Opredeliti bo potrebno razmerje med družbeno stanovanjsko gradnjo in individualno stanovanjsko gradnjo.

Dograjevati bo potrebno sistem solidarnosti, ter omogočiti subvencioniranje stanovalcev in gradnjo oziroma dodeljevanje stanovanj določenim kategorijam občanov.

Vodno gospodarstvo

Nadaljevalo se bo z urejanjem vodotokov po usklajenem programu območne vodne skupnosti Savinja – Sotla in Temeljne vodne skupnosti Žalec. Prednost urejanja naj imajo tisti vodotoki, ki povzročajo prebivalstvu in skupnosti največ škode.

Naslednja naloga je zaščita vodnih virov in podtalnice. Z ureditvijo vodotoka Savinje in Bolske se bo izboljšala zaloga podtalne vode.

Komunalno gospodarstvo**a) Dejavnost komunalne interesne skupnosti**

Dejavnost komunalne interesne skupnosti bo predvsem usmerjena v modernizacijo in novogradnjo cestnega omrežja, izgradnjo vodovodnega omrežja ter izgradnjo primarne kanalizacije in čistilnih naprav v občini.

b) Cestno omrežje

Razvito cestno omrežje na območju občine predstavlja osnovni pogoj za hitrejši gospodarski razvoj doline ter celotnega družbenega napredka in življenja občanov. Nadaljevati bo potrebno z urejanjem in modernizacijo magistralnih in regionalnih cest in z izvajanjem ukrepov za povečanje varnosti prometa. Urejanje magistralnih in regionalnih cest bo potekalo po usklajenem programu republiške skupnosti za ceste.

Gradnja in modernizacija lokalnih in nekategoriziranih cest na območju občine bo potekala po usklajenih programih samoupravne komunalne interesne skupnosti Žalec in krajevnih skupnosti.

Nadaljevati je z urejanjem cestnih povezav višinskih domačij z dolino, kar ima poseben pomen tudi za SLO. V ta namen se bodo združevala sredstva posebne solidarnostne akcije v občini, gozdne gospodarstva, kmetijstva in druga namembna sredstva.

Financiranje cestnih del se bo zagotavljalo z združevanjem dela in sredstev občanov, krajevnih skupnosti, organizacij združenega dela in namenskih sredstev.

c) Izgradnja vodovodov

V srednjeročnem obdobju bo potrebna razširitev obstoječega vodovodnega omrežja.

d) Izgradnja primarne kanalizacije in čistilnih naprav

Pričeti je s prednostno etapno izgradnjo primarne kanalizacije in čistilnih naprav v občini. Do konca srednjeročnega obdobja bo treba dokončati prvo etapo izgradnje primarne kanalizacije in čistilnih naprav.

Vzporedno z izgradnjo primarne kanalizacije bo potrebno zagotoviti izgradnjo sekundarnega kanalizacijskega omrežja. Poleg navedenega bo potrebno razrešiti vprašanje kanalizacije v Levcu.

e) Ravnanje z odpadki

Odstranjevanje odpadkov bo potrebno organizirati tudi iz naselij na obrobni predelih občine. Zagotoviti je potrebno ponovno uporabo oziroma predelavo vseh uporabnih odpadkov.

f) Javna razsvetljava

V srednjeročnem obdobju je potrebno urediti javno razsvetljava v Žalcu in vseh večjih naseljih.

g) Skupna komunalna raba

Za zadovoljevanje skupnih komunalnih potreb občanov bo potrebno zagotoviti v Žalcu in naseljih v občini vzdrževanje in obnovo javnih prometnih površin, prometne signalizacije, javne razsvetljave, zelenih površin in železniških prehodov.

h) Dejavnost stavbne zemljiške skupnosti

Dejavnost stavbne zemljiške skupnosti Žalec bo na območju občine v srednjeročnem obdobju naravnana predvsem na kompleksno urejanje sosesk, zavarovanje okolja in pripravlanje novih urbanih površin.

i) Urejanje stavbnih zemljišč

Smotno bo potrebno gospodariti s prostorom, zato morajo biti stavbna zemljišča v urbanističnih dokumentih konkretno opredeljena.

Skladno z urbanističnim programom bo potrebno komunalno urediti stavbna zemljišča v mestnem jedru in komunalno urediti stavbna zemljišča, ki jih bomo v srednjeročnem obdobju potrebovali za stanovanjsko in drugo gradnjo.

PTT promet

Doseči bo potrebno naslednje cilje:

- povečati dostopnost vseh vrst PTT omrežja in bistveno zmanjšati razkorak med potrebami in možnostmi zadovoljevanja uporabnikov PTT storitev (eno PTT enoto na 3.600 prebivalcev na podeželju, v vsakodnevno dostavo vključiti najmanj 97 % vseh prebivalcev, v vsakem naselju zgraditi vsaj en telefonski priključek ali medkrajevno telefonsko govornico in na 100 prebivalcev 16 telefonskih naročnikov);

- graditi PTT zmogljivosti tako, da bodo zagotovljene potrebe SLO in družbene samozaščite;

- zagotoviti skladnejši razvoj PTT zmogljivosti na celotnem območju občine;

- skladno z navedenimi cilji bo potrebno dodatno zagotoviti povečanje površine poslovnih prostorov PTT prometa v občini;

- zgraditi je potrebno osrednje pošto poslopje v novem mestnem jedru v Žalcu;

- povečati zmogljivosti ATC;

- zgraditi več novih krajevnih telefonskih omrežij in razširiti obstoječe tam, kjer se bodo povečale telefonske centrale;

- povečati medkrajevne in omrežnoskupinske povezave;

- PTT dejavnost je nujno vskladiti z urbanistično dokumentacijo in vključiti v izgradnjo ostalih komunalnih objektov pri urejanju stanovanjskih in gospodarskih kompleksov.

Elektroenergetika

Po večletnem uspešnem izvajanju investicijskih nalog in vlaganj v elektroenergetske in distribucijske objekte in naprave, bo v naslednjem srednjeročnem obdobju potrebno še zlasti:

- dokončati osnovno elektrifikacijo;

- sanirati nezadovoljiva napetostna razmerja zlasti na podeželju;

- spremljati povečano porabo električne energije in zagotoviti odjem električne energije novim porabnikom ter zagotoviti povečanje in izboljšanje kvalitete električne energije pri obstoječih porabnikih;

- dati prioritetni pomen izvajanju ukrepov za racionalizacijo v energetiki.

Skladno z dinamiko razvoja v občini mora izgradnjo elektroenergetskih objektov in distribucijskih naprav potekati po taki dinamiki, da bo zagotovljena kvaliteta in zanesljivost pri preskrbi z električno energijo.

VI. PODROČJE DRUŽBENIH DEJAVNOSTI IN KRAJEVNIH SKUPNOSTI**IZOBRAŽEVANJE**

Ob upoštevanju glavnih značilnosti dosedanjega razvoja vzgojno izobraževalne dejavnosti, materialnih možnosti, kjer je intenzivna stanovanjska izgradnja, so temeljna izhodišča za razvoj vzgojno izobraževalne dejavnosti naslednja:

- preiti na enoizmenski pouk, za kar bi morali zagotoviti dodatnih 5.100 m² površin v šolskih prostorih;

- zgraditi telovadnice pri podružničnih šolah v Libojah in Vinski gori;

- sedanja podružnična šola Gotovlje se bo razvila v popolno osnovno šolo;

- spremeniti šolske okoliše skladno s potrebami populacijskih gibanj v občini ter temu prilagajati tudi mrežo šol;

- postopno prehajati na celodnevno šolo in do leta 1985 zajeti 55 % vseh šoloobveznih otrok.

Za vse nadaljnje oblike izobraževanja vzporedno zagotavljati materialne, kadrovske, stanovanjske in druge pogoje delovanja, kakor tudi modernizacijo učno vzgojnega procesa.

VZGOJNO VARSTVENA DEJAVNOST

Po predvidenem programu in investicijski izgradnji bomo do leta 1985 v otroške vrtce vključili 1700 otrok. S tem pa se bo zmanjšal 80-urni program. Poudarek bo v okviru te interesne skupnosti usmerjen v dodeljevanje denarnih pomoči, letovanju in prehrani socialno ogroženih predšolskih otrok. Posebno pozornost bo terjalo izvajanje programov za pripravo na šolo, predvsem na celoletno. Ker je v obdobju do 3 let starosti odklonjenih največ otrok bomo organizirali varstvo v varstvenih družinah. V obdobju do leta 1985 bodo pričeli z delom nekateri oddelki za razvojno motene otroke.

ZDRAVSTVENO VARSTVO

Samoupravno organiziranost občinske zdravstvene skupnosti bo potrebno še okrepiti zlasti s prenosom zadev na nivo občine, ki so trenutno še v pristojnosti regije. V procesu svobodne menjave dela bo potrebno sprotno usklajevanje želja in potreb z materialnimi možnostmi združenega dela. Glede na dosežen nivo zdravstvenega varstva ne bo več možno bistveno širiti pravic. Potrebno pa bo iskati poti za zmanjšanje razlike v pravicah do zdravstvenega varstva med posameznimi populacijskimi kategorijami. Nadaljevati dejavnosti na že dogovorjenih prioritetah kot so otroško, zdravstveno varstvo, zobozdravstveno varstvo za otroke v okviru zobozdravstvenih ordinacij na šolah, za izvajanje zdravstvenega varstva borcev NOV formirati ustrezen dispanzer in zdravljenje bolnika na domu. Večja prizadevanja usmeriti hitrejši specialistični obdelavi bolnika in iskati možnosti zdravljenja na domu ter intenzivneje izvajati zdravstveno prosveto.

Na Polzeli je nujno adaptirati sedanje prostore zdravstvene postaje in nadgraditi eno nadstropje. V okviru tako urejene stavbe bodo pridobljeni še prostori za lekarniško postajo.

Za potrebe modernizacije bolnišnice Celje bodo sredstva zbrana po posebnem družbenem dogovoru tudi v občini Ža lec.

Za zagotavljanje nujno potrebnih zdravstvenih delavcev v osnovni zdravstveni službi mora priti do sistemskih sprememb na nivoju republike, kar bo poleg prostorskih, stanovanjskih in štipendijskih pogojev zagotovilo prepotrebne kadre.

SOCIALNO SKRBTSTVO

Zaradi večanja števila prebivalcev in daljšanja življenjske dobe ter predvsem potreb po namestitvi nepomočnih občanov v domsko oskrbo bomo na tem področju morali zagotoviti okrog 185 mest v zavodih. To število bomo dosegli s predvideno sanacijo doma upokoencev na Polzeli, odkupom 16 postelj na Grmovju in izgradnjo depandance za nepomične na Polzeli. Za letovanja otrok z zdravstveno in socialno indikacijo se bomo vključili v izgradnjo medobčinskega pionirskega letovišča v Izoli skupno z ostalimi občinskimi interesnimi skupnostmi.

Zagotoviti bomo morali prostorske pogoje za delovanje občinskih socialnih služb in dejavnosti zakonske svetovalnice, za kar so kadri že usposobljeni, nimamo pa prostorskih pogojev, posebno za različne svetovalne dejavnosti, kjer naj bi svetovalci obravnavali po 30 oseb hkrati.

KULTURNA DEJAVNOST

Nadaljnja usmeritev bo v občini na področju kulture naravnana predvsem v tiste oblike kulture, umetniškega in prosvetnega delovanja, ki najbolj neposredno približuje kultume dobrine delovnemu človeku. Pomembnejše oblike delovanja bodo izvajane preko odborov in komisij občinske kulture skupnosti, zveze kulturnih organizacij, občinske matične knjižnice in zlasti večjih kulturnih centrov. Središče kulturnega delovanja za območje celotne občine bo predstavljal nov kulturni dom v Žalcu.

Naložbe v objekte za področje kulture bodo potekale po programu samopriskpeva, sredstva za te naložbe pa bo prispevala tudi republiška kultura skupnost, delovne organizacije in krajevne skupnosti na območju katerih se posamezni objekti načrtujejo. Za ohranitev kulturne dediščine in čuvanje spomenikov NOB bo namenjena posebna skrb.

TELESNA KULTURA

Poudarek za nadaljnji razvoj telesne kulture dejavnosti je na množičnosti. Zato bi morali v vseh krajevnih skupnostih zagotoviti osnovne pogoje — manjše rekreacijske parke, zgraditi rekreacijski center v Žalcu in sanirati ter dograditi obstoječe športne objekte. Za doseglo množičnosti v telesno kulturni dejavnosti je potrebno povečati aktivno udeležbo v rednih oblikah telesne kulture za 8 — 12 %, v občasnih oblikah pa za 15 %, povezati telesno kulture dejavnosti z vzgojo in izobraževanjem ter izboljšati kvaliteto rednih programov za celotno mlado populacijo. Usmerjati telesno kulturne dejavnosti v uresničevanje nalog na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite. Nuditi podporo tistim, ki imajo realne možnosti za visoke dosežke v vrhunskem športu, ter dogovoriti prioritete športne panoge.

Zagotoviti redne zdravniške preglede aktivnih udeležencev (vrhunski šport), uskladiti programe osnovnošolskih športnih društev in telesno kulturne skupnosti, izobraziti čimveč strokovnih

kadrov za vsa področja in zagotavljati sredstva za nadaljnji razvoj telesne kulture.

KRAJEVNE SKUPNOSTI

Pri načrtovanju razvoja krajevnih skupnosti za naslednje srednjeročno obdobje bomo izhajali predvsem iz naslednjih usmeritev:

— izpopolnjevanja in dograjevanja družbenoekonomskega in samoupravnega sistema v krajevni skupnosti;

— uresničevanja s področja ljudske obrambe, varnosti in družbene samozaščite;

— oblikovanja trajnejšega, stabilnejšega in celovitejšega sistema zagotavljanja materialne osnove krajevne skupnosti za njihov skladnejši razvoj;

— vzpodbujanja večje angažiranosti organov krajevne skupnosti, da bodo svoje naloge izvajali bolj poglobljeno (potrošniški in poravnalni sveti);

— da bomo preko socialnih služb in interesnih skupnosti urejali socialno problematiko;

— usklajevanja prostorskih problemov, problemov varstva okolja, potreb po razvoju posameznih gospodarskih in komunalnih dejavnosti;

— pristopili k poglobljenemu in usklajenemu načinu planiranja v povezavi z združenim delom in samoupravnimi interesnimi skupnostmi.

VII. SPLOŠNA PORABA

V srednjeročnem razdobju 1981—1985 bo splošna poraba rasla počasneje od nominalne rasti dohodka t.j. poprečno letno z indeksom okrog 130.

Glede na to, da so iz proračuna že izločeni vsi izdatki, ki nimajo značaja splošne porabe, bo struktura splošne porabe v glavnem ostala enaka, kot v preteklem srednjeročnem razdobju t.j., da se bodo proračunska sredstva uporabljala predvsem za financiranje dela organov občine in za medobčinske službe, za priznavalnine borcem NOV, za financiranje ljudske obrambe, za dejavnost družbenopolitičnih organizacij, za negospodarske investicije, za intervencije v gospodarstvu ter za nekatere druge izdatke, ki so opredeljeni kot splošna poraba.

VIII. PODROČJE LJUDSKE OBRAMBE IN DRUŽBENE SAMOZAŠČITE

LJUDSKA OBRAMBA IN CIVILNA ZAŠČITA

Tako kot se predvidevajo potrebe in možnosti družbenega razvoja in načrtujejo naloge za srednjeročni družbeni plan, se proučujejo potrebe in možnosti tudi za področje ljudske obrambe na območju občine in sicer:

— pospešiti in konkretizirati je vse obrambne priprave na nivoju občine, čim hitreje pa tudi pri osnovnih nosilcih obrambnih priprav v TOZD, KS in SIS,

— v sledečem srednjeročnem obdobju je potrebno oblikovati občinske rezerve prehranbenih proizvodov za 30 dni, v trgovini na drobno pa za 10 dni,

— razvoj višje ležečih območij in območij, ki so pomembna s stališča SLO (zaustavitev izseljevanja, obnova kmetij, izgradnja infrastrukture),

— razvoj tistih storitvenih dejavnosti, ki so pomembne za SLO (remont mehanizacije, sredstev za zveze, podkovska služba),

— povezava čimveč naselij s PTT omrežjem, zlasti obrobni predelov;

— gradnja pomembnih cest in cestnih povezav, zlasti na baznih območjih;

— razvijanje in pospeševanje kmetijske proizvodnje s poudarkom na čim večjo samooskrbo v vojni in zagotavljanjem potrebne konjske črede,

— ustvarjanje potrebnih rezerv živil in drugega blaga, zlasti naftnih derivatov;

— ustvarjanje potrebnih rezerv zdravil in sanitetnega materiala, opremljanje zdravstvenih ustanov z medicinsko opremo za delo v vojni razmerah in usposabljanje zdravstvenih delavcev za delo v vojni;

— organizacijsko, materialno in kadrovsko usposabljanje socialne službe za delo v vojni;

— ustvarjanje materialne in kadrovske baze za delo šolstva v vojni, vzdrževanje in obnavljanje opuščenih podružničnih šol za vojne potrebe;

— obrambna vzgoja mladine z ustreznim vgrajevanjem obrambne vsebine v učne programe;

— materialna in kadrovska zagotovitev delovanja kulturno prosvetne dejavnosti ter zaščita kulturnih dobrin v vojni;

— pri obrambnih pripravah mora oddelek za ljudsko obrambo nuditi vso potrebno pomoč.

Na področju civilne zaščite morajo biti naporji vseh družbenih subjektov v naslednjem srednjeročnem obdobju usmerjeni v dosego naslednjih ciljev in nalog:

— delovne ljudi in občane je treba ustrezno usposobiti za samozaščito in zagotoviti, da bodo oskrbljeni s predpisanimi sredstvi za osebno zaščito pred RBK borbenimi sredstvi;

— v naslednjem planskem obdobju je treba dvigniti število razporejenih v enote in štabe CZ na 16 % vsega prebivalstva;

— pri opremljanju in izobraževanju je dati poseben poudarek, zlasti na tiste specializirane enote, ki v primeru vojne ali naravnih nesreč lahko nudijo najbolj učinkovito zaščito in reševanje;

— zagotoviti, da bo v naslednjem srednjeročnem obdobju število usposobljenih obveznikov razporejenih v enote dvignjeno vsako leto najmanj za 8 % ter da bodo enote in štabi do leta 1985 opremljeni najmanj 80 % z ustreznimi materialnotehničnimi sredstvi;

— na področju zvez je treba dograditi in opremiti center zvez ter uvesti stalno dežurno službo;

— zagotoviti zveze z vsemi OZD na območju občine katere so pomembne z vidika SLO;

— usposobiti ustrezno število obveznikov, da bodo znali ravnati s sredstvi za zveze;

— nadalje razvijati teritorialno obrambo in narodno zaščito zlasti v oborožitvi, opremljanju in urjenju.

DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

Pri načrtovanju aktivnosti na področju družbene samozaščite za prihodnje obdobje 1981–1985 je potrebno izhajati iz ugotovitve, da je družbena samozaščita neločljiv del samoupravnih socialističnih odnosov in da je njen nosilec delovni človek — občan.

Samoupravljanje in družbena samozaščita sta si v medsebojni odvisnosti. Razviti samoupravni odnosi zahtevajo organiziran in aktiven odnos do varnostnih vprašanj oziroma družbene samozaščite vseh organiziranih socialističnih sil. Prizadevati si bomo morali, da bo samozaščitna miselnost prisotna pri vseh odločanjih, načrtovanjih in ocenah in jo moramo upoštevati kot enakopraven faktor.

Na osnovi teh izhodišč in ob upoštevanju neuresničenih nalog iz planskega obdobja 1976–1980, naj bi bila v prihodnjem srednjeročnem načrtu na področju družbene samozaščite naslednja usmeritev:

— neuresničene naloge imajo v prihodnjem srednjeročnem načrtu prioriteto. Pri tem moramo upoštevati, da samozaščita ni nekaj statičnega, temveč da se spreminja vzporedno z razvojem družbenih odnosov. Zato je potrebno ocene, načrte, programe in samoupravne akte stalno dopolnjevati, spreminjati in usklajevati z novimi razmerami;

— pri vseh načrtovanih gradnje objektov, reorganizacije proizvodnega procesa, kadrovskih potrebah itd. upoštevati varnostni faktor. Vnaprej moramo načrtovati, kako se bo objekte in proizvodnjo zavarovalo zlasti pred poškodovanjem, uničenjem, odtujevanjem in podobno. Pri varnostnih ukrepih je potrebno uveljavljati modernejša tehnična sredstva kot avtomatske javiljalce požara, alarmne naprave za zavarovanje in podobno;

— svoje mesto v prihodnjem srednjeročnem načrtu mora imeti varnost ljudi in premoženja v cestnem prometu. Pričakovati je, da bo tudi v prihodnje gostota prometa na cestah naraščala. Število žrtev in materialna škoda pa je že sedaj tolikšna, da do tega vprašanja ne moremo biti ravnodušni in nam ne sme biti vseno ali bo delavec — občan prišel zdrav na delo ali domov. Pri zagotavljanju večje varnosti v cestnem prometu si moramo predvsem prizadevati za:

— boljšo prometno varnostno vzgojo, zlasti mladih. Zato so odgovorne predvsem vzgojnoizobraževalne organizacije in organizacije združenega dela za svoje delavce;

— izboljšanje cestnih razmer, za preglednost križišč in ovinkov in boljšo cestno prometno signalizacijo;

— prilagoditev delovnega časa prometnim razmeram;

— organiziran prevoz delavcev na delo in z dela;

— materializacijo potreb družbene samozaščite (varnostne naprave, signalizacija, oprema narodne zaščite, vzgoja itd.) je potrebno upoštevati v načrtih in za nje predvideti finančna sredstva;

— izhajati moramo iz ugotovitve, da uresničevanje družbene samozaščite predstavlja določeno raven samozaščitne zavesti in varnostne strukture delovnih ljudi in občanov, zato je potrebno v bodoče posvetiti veliko več pozornosti njihovi osveščenosti in obveščenosti. Le občan in delavec z visoko stopnjo varnostne kulture in seznanjen z aktualnimi varnostnimi vprašanji lahko uspešno uresničuje koncept družbene samozaščite.

Na področju družbene samozaščite bo posebno aktivno vlogo v smislu nudenja strokovne pomoči imel upravni organ za notranje zadeve in postaja milice.

VIII. ZAKLJUČEK

Pri oblikovanju teh smernic smo izhajali iz analize možnosti razvoja, ki so bile narejene za posamezna področja za obdobje 1981–1985. Smernice naj služijo nosilcem planiranja v občini kot osnova za analizo njihovih možnosti razvoja in pri usklajevanju skupnih interesov.

Nosilec planiranja v občini t.j. vsem samoupravnim organizacijam in skupnostim predlagamo, da čimprej zaključijo izdelavo analiz možnosti svojega razvoja ter na tej osnovi oblikujejo smernice za pripravo svojih planov ter elemente za samoupravno sporazumevanje in dogovarjanje o temeljih planov.

Tak način dela bo omogočil, da bo oblikovanje planov za obdobje 1981–1985 v samoupravnih organizacijah in skupnostih potekalo v skladu z načeli sistema samoupravnega družbenega planiranja ter v rokih, ki so za te aktivnosti predvideni.

S tem bo možno uveljaviti odločilno vlogo delavcev in krajanov pri oblikovanju njihovih življenjskih in delovnih pogojev v naslednjem srednjeročnem obdobju.

Izvršni svet
skupščine občine Žalec

Ob 30-letnici vzgoje mladih za SLO

Vlado Gorišek predaja zmagovalni ekipi iz Ptujca pokal.

Najboljši Ptujčani

Ribniška družina Šempeter v Savinjski dolini je pripravila zanimivo meddružinsko tekmovalstvo v ribniških družinah Slovenije v ribnikih v Preserjih pri Braslovcah. Sodelovalo je 17 ribniških družin z 52 ribiči tekmovalci, ki so si prizadevali pridobiti pokal Savinje. Pri tem je zanimivo, da so tekmovalci uporabili vabo na kruh.

Najuspešnejši so bili ekipno člani ribiške družine Ptuj, ki so si priborili pokal Savinje. Izročil jim ga je predsednik skupščine občine Žalec Vlado Gorišek. V trajno last pa je prejel pokal, kot najuspešnejši ribič, posameznik Jože Preskar iz Kozjega. Ptujčani so v skupni

ujeli 5904 grame rib, najboljši posameznik Jože Preskar pa 4960 gramov.

Organizatorji so vsem tekmovalcem podelili spominske krožnike. Letos je to že tretje tekmovalstvo, ki ga je priredila ta prizadeta ribniška družina iz Šempetra.

Predsednik tekmovalne komisije Tomo Diacci podeljuje odlikovanja.

Praznovanje 30-letnice organizirane vzgoje mladih za splošni ljudski odpor je tudi v naši občini zavzelo množični obseg. Ko so na nedavni sklepni seji odbora za proslavo te pomembne obletnice v občini Žalec, ugodno ocenili številne prireditve, so hkrati ugotavljali, da mladina dosledno razvija tradicije NOB.

Ta ko, kot so mladi zavzeto branili domovino in revolucijo, so tudi sedaj dokazali, da so sposobni braniti domovino, če bo treba. Vse akcije in prireditve po krajevnih skupnostih in na šolah so bile množične in odlično pripravljene ter izvedene in to velja tudi za občinsko tekmovalstvo v Šempetru. Izkazalo se je, da so tekmovalne ekipe zelo dobro obvladale snov in prikazane veščine. Med 350 tekmovalci, ki so zastopali osnovne šole in KS je bila najboljša ekipa OŠ iz Žalca za OŠ iz Braslovca in Petrovca.

ŠEŠČE – KRAJEVNI PRAZNIK

Ob praznovanju krajevnega praznika v Šeščah so na slavnostni seji krajevne skupnosti podelili priznanja OF, ki so jih prejeli: Zdravko Cestnik, Karel Herodež, Ivan Jeromec in Ivan Lebar.

Ob tej priložnosti so otvorili cesto v Brdo, katero je izročil svojemu namenu Franc Radišek. Krajanje so pridobili tudi 60 novih telefonskih priključkov, zaslužni gasilci pa so dobili gasilsko sobo.

Že med tednom se je v tej krajevni skupnosti izvrstilo več kulturnih in športnih prireditev, še posebno zanimivo pa je bilo tekmovalstvo domačih gasilcev.

lo se je, da so tekmovalne ekipe zelo dobro obvladale snov in prikazane veščine. Med 350 tekmovalci, ki so zastopali osnovne šole in KS je bila najboljša ekipa OŠ iz Žalca za OŠ iz Braslovca in Petrovca.

Prosvetno društvo Braslovče

Dolgoletna želja, da bi se srečali z našimi brati zamejstva, se nam je letos uresničila. Vzpostavili smo kulturne stike s prosvetnim društvom iz Šmihela na Koroškem.

Prvič smo jih obiskali februarja letos z „Vdovo Rošinko“ in doživeli pristrčen sprejem. Dvorana je bila nabitno polna, predstavo pa je obogatila še slovenska pesem našega pevskega zbora. Dogovorili smo se, da nam šmihelčani vrnejo obisk in prišli so z „Visoko kroniko“. Braslovška dvorana ni mogla sprejeti vseh, ki so hoteli videti to predstavo. Pozdravili so jih predstavniki Kulturne skupnosti Žalec in predsednik sveta krajevne skupnosti Braslovče. Občudovali smo jih, kako lepo jim je tekla lepa slovenska beseda. Doživetje je bilo nepozabno.

Topla prisrčnost, ki je zavladala med obema društvoma, je

le ins priznanja, vsi tekmovalci pa priznanja in značke.

Na regijskem tekmovalstvu v Celju je ekipa KS Braslovče bila prav tako najboljša, tekmovalni ekipi iz OŠ Bralovca in Žalec pa sta pristali na 10. in 13. mestu. Zanimivo je, da je bila ekipa KS Braslovče prva tudi na republiškem tekmovalstvu in tako je škoda, da je bilo tekmovalstvo v zveznem merilu odpovedano.

Ko je predsednik izvršnega sveta skupščine občine Žalec, Jože Jan, ugodno ocenil omenjene prireditve (praznovanje 30-letnice organizirane vzgoje mladih za SLO smo v Sloveniji povezali z akcijo „Nič nas ne sme preseretiti“), se je posebej zahvalil organizatorjem pa tudi mladim tekmovalcem, ki so svojo visoko zavestjo in znanjem ter voljo dokazali svojo obrambno sposobnost. L. T.

bila povod, da smo jih junija meseca ponovno obiskali z igro „Srce nikdar ne laže.“ Odziv obiskovalcev je bil čudovit, dvorana je bila prenapolnjena, mi pa nismo imeli občutka, da gostujemo izven mej domovine, saj nas je ves čas pozdravljala le domača beseda.

Maks Paveljšek planinec samotar

Srečala sva se pred novim domom borca na Dobrovljah. Prišel je peš po strmi cesti iz Polzele in še malo ni bil utrujen, pa čeprav je prehodil tri ure dolgo razdaljo.

Za Paveljška bi lahko rekli, da je planinec od glave do pete. Me d o p r e m o, ki jo je nosil v nahrbtniku, je imel tudi samovarček, na katerem si ta samotarski planinec pripravi kar med potjo kosilo, če ga prime lakota. Dejal je, da hodi v planine že dobrih 30 let, in da se je vpisal kot član v PD Trbovlje. Se daj je že vrsto let član PD Polzela. Maks je prehodil že domala vse slovenske transverzale in med prvimi je končal domačo savinjsko trasverzalno. Se daj nas skakuje pot TV kurirjev in vezistov. Začel je 20. maja na Pohorju.

„V planine hodim najraje sam in tako mi pravijo samotar. Saj imam rad družbo, vendar pa v planinah vidim veliko več pa tudi uživam, če hodim počasi in opazujem naravo. Naše planine so res lepe. Imam rad Julijce, nič kolikorkrat sem že prehodil Okrešelj pa Kamniško sedlo in druge vrhove.“

Zgodilo se je tudi, da je Maksa na njegovih samotnih planinskih poteh tudi po več dni pral dež, vendar ni odnehal. V kočah, kjer je prenočeval, se je posušil in potlej je šel

V novembru letos, ko bo naše prosvetno društvo slavilo 90-letnico obstoja, bo prosvetno društvo iz Šmihela ponovno naš gost. Nastopili bodo s krajšo igro in s koncertom koroških pesmi. Priprani smo, da jih bodo naši občani pozdravili z enako toplino kot ob njihovem prvem obisku.

Za vsa ta čudovita srečanja pa smo v veliki meri dolžni zahvalo Kulturni skupnosti Žalec, ki nas je pri tem podpirala in nam vseskozi pomagala, da smo uspeli, za kar se ji iskreno zahvaljujemo.

ANA BRIŠNIK

Potepuški psi

V Savinjski dolini se lovci upravičeno jezijo nad potepuški psi, ki v loviščih uničujejo divjad. Tako iz Matk poročajo, da sta dva potepuška psa raztrgala dve smini Lasnika psobosta morala lovski družini kajpak povrniti škodo, ki ni majhna.

Potepuški psi so lahko nevarni tudi zato, ker je možno, da prenašajo steklino. To nevarno bolezen so že lisice prenesle iz sosednje Avstrije in Madžarske v naše obrobne kraje Slovenije. Čeprav v naši občini še ni primera okužbe, se je treba pred nevarnostjo zavarovati.

V tej smeri smo v Sloveniji podvzeli ustrezne ukrepe, med drugim velja odlok o obveznem priklopu psov na verigo. Žal pa se mnogi lastniki ne držijo tega, sicer nujnega, ukrepa in tako tudi v naši občini kar precej psov še teka naokoli brez varstva.

Če ne bomo odločno ukrepali, se nam bo kaj lahko zgodilo, da bomo že jutri imeli v naših lovskih revirjih steklino. Te ga pa si nikakor ne želimo.

Tk.

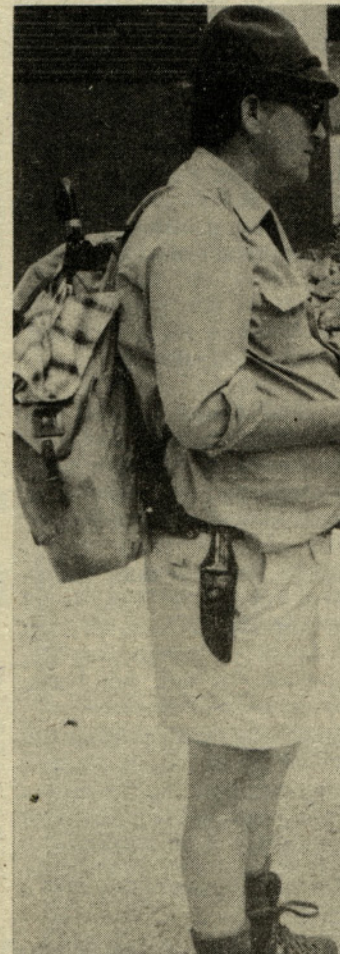
PREMALO AVTOBUSOV

Rada bi opozorila na problem potnikov javnega prometa v zadnjih časih. Veliko je delavcev, ki se dnevno vozijo na delo z avtobusi, še več pa jih je ob torkih in četrčkih, ko velja prepoved vožnje za vozila s pami oziroma neparnimi številkami.

Na delo se vozim iz Braslovca v Žalec. Šoferji avtobusov sprejemajo v vozilo samo toliko potnikov, kolikor je sedežev, veliko potnikov pa ostane na postajališčih v upanju, da bo naslednji avtobus manj poln. Res je, da vozijo avtobusi vsako uro, vendar so le-ti tako polni, da ne ustavljajo na vsaki postaji, posebej še ob konicah. Potniki tako izgubimo veliko časa, saj nikoli ne vemo, ali bomo prišli pravočasno na delo, domov ali pa v vrtec po najmlajše.

Mislil, da tudi na drugih progah ni nič bolje, zato bi bilo potrebno organizirati več avtobusov, ali pa naj bi ostalo po starem, da bi potniki lahko tudi stali in bi tako sicer manj udobno, vendar pravočasno prispeli tja, kamor so namenjeni. Mislim, da je to problem širšega družbenega pomena in bi morali o njem razmisliti tako odgovorni, kot tudi ostali politični dejavniki.

G. S.

naprej. Večkrat je doživel neurje, kar je v gorah nekaj posebnega, rekli bi, veličastnega.

Paveljšek je ljubitelj gorske flore, zato postane hudo nejevoljen, ko opazi, da ljudje trgajo in mendrajo planinsko cvetje. Sicer je pa tudi član gorske straže.

Na rob naj zapišemo še to, da Paveljšek doma rad prime saksofon in klarinet ter si zaigra kaj lepega.

Tk. L.

Poskrbimo za zdravo letovanje naših učencev

Bliža se konec pouka in naši učenci bodo odložili za dobra dva meseca šolske skrbi.

Odveč bi bilo posebej prikazovati potrebo po počitnicah oziroma po počitku, ki si ga je zaslužil vsak učenec po desetmesečnem učenju. Menim, da smo si edini, da je tudi učenje delo. To delo sicer ni produktivno v smislu proizvajanja dobrin, vendar je nenadomestljiva priprava na njegovo kasnejše vključevanje v tak delovni proces: Ker pa je, kot vemo, potreben počitek ali letnega odmora vsak odrasel človek, ga tudi učencu ne moremo odreči, saj je njegov organizem veliko bolj ranljiv in občutljiv za razne obremenitve in škodljive vplive, ki jim je izpostavljen med šolanjem.

Za temeljit oddih potrebuje učenec vsaj tri tedne počitka. V tem času naj bo poskrbljeno za primerno rekreacijo, prehrano, zagotovljen pa mora biti tudi ustrezen higienski režim, tako za osebno higieno, kakor za higieno okolja. Sem sodi tudi prijetno počutje učenca. Tu bi bilo potrebno poudariti vzgojitelja, če letuje učenec organizi-

rano, saj mu ta v tem času nadomešča starše. Kot je topel odnos staršev do otroka doma (tako naj bi bilo v vsaki družini), tako je potrebna učenca tudi toplina na letovanju. Marsikateri učenec močno pogreša svoje najbližje, kar se kaže v domotožju, neješčnosti itd., zato je primerno enocionalno vzdušje na relaciji učenec-vzgojitelj nujno potrebno.

Ali je potrebna sprememba okolja in klime vsakemu učenca? Menim, da lahko na to vprašanje odgovorimo negativno. Kajti otrok, ki živim zdravem okolju, ima urejeno prehrano, je zdrav itd., bo našel tudi v domačem okolju dovolj možnosti za sprostitve in si bo lahko tudi v takem okolju nabral dovolj moči za obremenitve v novem šolskem letu. Drugače je, če otrok vsega tega nima.

Prav je, da takemu otroku ter bolehnemu in zdravstveno ogroženemu učenca omogočimo bivanje v drugem okolju, po potrebi tudi v drugem podnebnju. Za takšna letovanja navadno skrbijo Rdeči križ, Društva prijateljev mladine itd. Le ti imejo največkrat v ta namen zgrajene domove žal samo ob morju.

Na pot ne dajmo učenca preveč hrane, še zlasti ne mastne in slahko pokvarljive. Pijača naj ne bo presladka, pa tudi ne premrzla. Na samem letovanju poskrbimo za zdravje in kot že rečeno za dobro počutje učenca.

Za vedajmo se, da je sonce močnejše ob morju in v planinah kot v krajih, kjer zrak ni čist itd. Za to je potrebno temu primerno zaščititi kožo našega otroka. Postopoma naj se izpostavlja soncu, vsak dan nekaj minut več. V začetku je koristno kožo zaščititi s kakšnim mazilom, po potrebi naj si tudi pokrije dele telesa in glavo. Sele, ko je koža v celoti porjavela, ni več nevarnosti za opekline, se lahko sonči dalj časa.

Pri kopanju pazimo, da se otrok ne bo predolgo zadrževal v vodi, ker se lahko prehladi, zbolijo za angino, pljučnim katarjem itd. Odvisno od temperature zraka in vode, naj ostane v njej le nekaj do več minut. Za tem naj leže na topla in suha tla ali pa, v primeru hladnega vremena, dela razgibalne vaje, se igra z žogo ipd. Po potrebi si po kopanju preobleče kopalke. Pri kopanju imejmo pred očmi tudi

možnost utopitve, zato ne bo odveč naša budnost takrat, ko je otrok v vodi.

Na letovanju poskrbimo tudi za zdravo prehrano, le ta mora vsebovati dovolj kalorij, biti mora dovolj pestra in pravilno porazdeljena preko celega dneva.

Končno moramo misliti tudi na primeren nočni počitek. Potreba po spanju je sicer individualna, vendar obstajajo normativni, katerih se velja držati. Tako potrebuje otrok v starosti od 6 do 11 let 11 ur spanja in med 12 do 14 letom 10 ur nočnega spanja. Vsekakor pa koristi, zlasti mlajše mu otroku, kakšna uro spanja podnevi, najbolj v času opoldanske pripeke, torej po kosilu.

To je bilo na kratko le nekaj najosnovnejših nasvetov za zdravo letovanje naših učencev.

Naj poudarim, da bo letovanje doseglo svoj cilj le tedaj, če bo vsestransko poskrbljeno za zdravje in adekvatno rekreacijo učencev.

VEBER DR. MARJAN
specialist šolske higiene

Sluhatelji občinske politične šole so obiskali muzej NOB in pokrajinski muzej. Z zanimanjem so si ogledovali arheološke najdbe. Na koncu sobe se je vodič obrnil k njim in rekel: „Sedaj boste pa videli žensko, ki je bila stara 35 let, ko je umrla. Moški spol se je začel drenjati k njemu. Ko so na svoje razočaranje videli okostje, jih je sluhatelj Stane potolažil: „To pa je tudi edina ženska, ki ji lahko vidiš dušo.“

* * *

V 7. razredu v eni izmed naših osnovnih šol so učenci pred leti pisali obnovo Tavčarjeve novele Ša revčeva sliva. (Zgodba pripoveduje o revnem kmečkem dekletu, ki ji je bila sliva edini vir zaslužka.) Ko je učiteljica popravljala naloge, je prebrala stavek: „Meta je bila res „boga“, saj ni imela drugega kot tisto svojo češpljo.“

Žalski cicibani

Omejitev

Začelo se je tisti dan, ko moj ljubi in zaspani mož ni hotel peljati k tašči. Takrat še ni bilo omejitev, toda moj mož je govoril, da se mu zdi omejeno hoditi k tašči na govejo juho in restan krompir, ko mora potem tudi še kaj povedati, to se mu pa ne ljubi, ker ima v službi tako razvito samoupravljanje, da mora držati gobec in se je že davno odvadil filozofirati.

„Tako“, sem jokajoč udarila po mizi, „jutri se bom prijavila za avto šolo“. Mož me je pogledal. Dolgo, preiskujoče. Pravim vam, to je bil pogled zabodene-ga vola. In tako sem pristala v prvi klopi avto šole. Pred mano prometni znaki in križišča, ki so me blazno nervirala. Desno pravilo sem še razumela, saj je pri meni na desni sedel prav čeden tovariš, a pravilo srečanja, to je neumnost; kadar se z nekom srečam, klepetam, nikoli pa se ne umikam pred nekom, ki se je iz čiste afarije zaposlil doma, kaj šele ženske. Danes nas je tu za stroji že 30 in upamo, da nas bo v dolglednem času za 50. To je nedvomno napredek.“

odločil, da bo šel ali zapeljal mimo mene. Ja, prometne znake sem pa takoj razumela. Slike sem vedno rada gledala. Le tisti prečrtani znaki se mi niso zdeli zanimivi in se mi je tudi potem zdelo nadvse trapasto, zakaj se mučijo in jih postavljajo, ko se vozniki že onih pred njimi ne držijo. Pa teorija je še kar šla, malo sem pogledala k sosedu, malo v knjigo in dobila sem plavi karton. Takrat si že na konju. Zdaj pa po pameti: ko imaš plavi karton in začneš voziti, lahko dobiš že zeleni balon. Potem sem našla avtoritativnega instruktora, ki je hotel z menoj zaslužiti: še srednje šole ni imel, pa se je odločil, da bo napisal doktordki desert Kako naučiti voziti brezupni primerek ženskega spola. Prepričan je bil, da bo popraševanje po njegovi knjigi zelo velika. Nekajkrat je krepko zamudil in šele kasneje se mi je začelo svitati, da pripravlja tudi scenarij za filmsko komedijo z istim naslovom. In to na moj račun, ki je imel, ko sem prizadevni tovarišici plačevala ure avto šole, takšen učinek, da si je tovarišica v zadregi trikrat popravila očala, si dvakrat obrisala nos in mi zaupno povedala, da mnogi doktorji, inženirji in sploh zelo pomembni ljudje tudi po desetkrat delajo izpit. Na koncu mi je rekla, da imam posebno srečo, da sem imela kravo, ki sem jo lahko prodala – toliko je nanesel račun. Ne vem, od kod ji ta zamisel, a je verjetno mislila tisto, ki sem jo povozila. Pa saj sem imela le njo na izbiro, ko pa je šla sama po cesti. Z računom sem plačala tudi vse osle in trape, ki jih je instruktor naštel med vožnjo. Toda nikoli nisem izvedela, kje jih je toliko videl, ko sem bila po največkrat sama na cesti.

Zdaj že imam izpit in se pridno vozim. Soferji so veliki kavaleriji, velikodušno mi odstopijo tisto stran ceste, ki si jo izberem. Tisti dan, ko imam zaporo, pa stojim pri semaforjih in gledam, gledam. Tako spoznavam ljudi. Škoda, da imajo nekateri dva avtomobila, enega s parno, drugega z neparno številko in v vročih dneh s prikupno plavalasko ob sebi tako drvi-jo v komunizem, da me sploh ne opazijo.

Pa srečno vožnjo pamim in nepamim! **TONČKA STOP**

Srečne so, ker imajo delo...

Berta Arliček

V stari, opuščeni šoli na Vinskem vrhu v občini Šmarje pri Jelšah že drugo leto brijajo stroji. Obrat je odprla Tekstilna tovarna Prebold in v njem zaposlila 30 žensk – domačink.

Obrat lepo napreduje in tako se napovedi, da iz te moke ne bo kruha, niso uresničile.

Zanimivo je, kaj so o tej pridobitvi rekle delavke:

Berta Arliček: „Vinski vrh je primer dobrega posluha tovarne s tradicijo za reševanje problemov manj razvitih občin. Obrat, ki ga je tovarna odprla v stari šoli,

Zofka Smole

je za kraj velika pridobitev. Nekoč so naši ljudje tudi po poldrugo uro pešali do železnice, da so se lahko zaposlili v celjski Cinkarni.

Ženske pa še pomislile niso, da bi se zaposlile. Danes je zarodek industrije tu in delo je dobilo 30 žensk. To je veliko.“

Zofka Smole: „Doma imamo nekaj zemlje, in ker bo brat nasledil kmetijo, sem se rada zaposlila. V prostem času pa še kaj pomagam doma, kjer sicer še naprej stanujem. Kolektiv je dober, z vodilnimi ljudmi imamo delavke najboljše odnose. Vesela sem, da se je

Cvetka Smole

tako obrnilo tu, na Vinskem vrhu.“

Cvetka Smole: „Šmarska občina se uvršča med manj razvite in to velja tudi za Vinski vrh. Poprej ni bilo možnosti, da bi se možje zaposlili doma, kaj šele ženske. Danes nas je tu za stroji že 30 in upamo, da nas bo v dolglednem času že 50. To je nedvomno napredek.“

Ivanka Frece: „Šele 15 let imam, pa že delam. Trudim se, da bi se razvila v dobro delavko. Sprva ni šlo vse gladko, sedaj pa nam delo že hitro teče. Škoda le, da v

Ivanka Frece

našem kraju ni možnosti za razne prosvetne dejavnosti. Ko bo dograjen gasilski dom, bomo pridobili v njem kulturno dvorano.“

Marica Kolar: „Prej sem delala v šentjurskem TOLO, sedaj sem tu. Vesela sem, da sem tako ostala doma. V našem kraju je še precej žensk, ki bi se želele zaposliti.“

Lojzka Lorger: „Doma sem iz Bobne gore. Ni daleč. Z materjo imava nekaj malega zemlje. Daleč ne bi šla, saj bi tako morala pustiti mater samo. Kolektiv, v katerem delam, je dober. De-

Marica Kolar

Lojzka Lorger

lavke si pri delu pridobivamo izkušnje.“ **L.T.**

Turinekova mama

Podkraj. Hišne številke nisem zapisal. Dvorišče polno poljedelskih strojev. Na robu kup opeke. Pozidali bodo klet za shranjevanje sadja, za dober vinček. Zgoraj hlev. Stinideset, petdeset, čez mesece mogoče šestdeset govejih repov. Tudi prašiči se oglašajo. Gospodarja ni doma. Na Ponikvi pripravljajo slovesnost. Ponikva ima svetle spomine. Tedne in mesece je hranila sto in sto borcev NOV.

Pogled levo in desno, navzgor in navzdol pove, da sta bila pokojna TURINEKA vzorna gospodarja. Prijazna tamlada pripomne, da so mati, prejšnja gospodarica, pri vnukinji Darinki. Vsepovsod ena-sama prijaznost.

– Mama, k vam sem prišel, na klepet. Ste pri volji?

– Jaz? Seveda sem. Saj sem še mlada. Spomladi jih bo sedemindeset. Hodi v breg, brez sape, z jasnim pogledom, z ostrim sluhom, vmes pa govori:

Poglejte, vse to je naše, Turinekovo. Pokojni zet Tone je bil tak gospodar, da so se vsi čudili. Ljubil je zemljo, kupčijo, napredek. In tudi hči Ivana.

Oba sta bila zagnana. Imate radi zemljo? Veste, zemlja nas redi. Sem kar jezna, ko slišim, sto, dvesto, tisoč hektarjev za novo cesto. Mi pa v teh bregih vsako grudo trikrat obrnemo. Kaj bi pa pravzaprav radi?

– Teta, kar tako sem prišel, na klepet, obujat vaše spomine.

– Spomine? reče, ko sede na stol v svoji sobi, prav prijetnem prebivališču: v kotu krušna peč, spodaj klop, miza, časopisi, knjige, omarica z dokumenti. In spet vprašanje: Boste jedli, pili?

Veste, mi smo tega vajeni, da gosta z odprtim, s pravim kmečkim srcem sprejmemo. Moji spomini? Bila sem

Turinekova mama, prva z desne

hči rudarja, ki je rad pogledal v kozarec, sicer pa dober oče. Večni podnajemniki. In sem rekela: Teža bo enkrat konec. Pa je ta konec zares prišel.

Služila sem pri tujih ljudeh: v Zalcu, Celju. Presrečna sem bila, ko so mi dali dokument: kvalificirana kuharica. Nebesa!

Zemlji pa se nisem mogla odreči. Kakor oče, čeprav ga je včasih čez mero popil. Mož?

Nasnežilo je, moral je na delo v velenjski rudnik, stopil na odtrgano žico in – smrt. Potem sva živeli s hčerko Ivano. Zgradili sva hišo, marof, čuvali, obdelovali, kar je dokupil pokojni mož.

Vojna? Pomnim obe. V prvi smo stradali, v drugi prelivali kri. Jaz ne, moji znanci pa. Kar enainštiridesetega so prišli na moj marof. In sem jih živela. Kuhala, prala, šivala. Vsi so obljubljali, da bom v srečni svobodi dobila in še dobila.

Nekaj bi mi morali pricurniti. Kaj bi s tem. Zdrava sem, rada bi vsem mojim od srca pomagala, pa ne morem. Oh, ko pa stopim na dvorišče, ko vidim, kako mlada dva lepo gospodarita, čutim, da moram še živeti, saj je življenje najdražji kristal tega našega STVARSTVA. **–DK–**

NA RODITELJSKEM SESTANKU

Na roditeljskem sestanku v Petrovčah je razredničarka opozarjala starše, da njihovi otroci prinašajo v šolo precej „sočne“ izraze. Svetovala jim je, da naj se tudi starši doma boljše pogovarjajo med sabo in sicer brez tistih: ded, babaa... Starši so vneto zatrdjevali, da njihovi otroci tega že ne slišijo doma. V tem se odpro vrata in zadihani oče pogleda po razredu rekoč: „Ka j pa naj jaz tu delam, saj ste same babe tu.“

Zapoznalo spoznanje

Srečala sva se, kot se srečajo mnogi mladi. Najprej tisto skrito spogledovanje, iskanje, sramežljivi pogledi. Tako se je začelo. Ni ostalo pri pogledih, končalo se je mnogo dlje. Zelo sva se imela rada. Postala sva nerazdružljiva.

Nikjer na njem ni pisalo, da je sin velikega kmeta. Tudi na meni ni bilo zapisano; ni zate, prerovna je in samo delavka. Samo nekaj je v nama raslo in tlelo, gorelo z velikim ognjem; ljubezen. Ko sem prvič prestopila prag njegovega doma, sem vedela, da bo težko, da njegovih staršev ne bom nikoli osvojila. Nekaj je bilo na njihovem pragu velike hiše, kar je bilo težko prestopiti.

Minilo je dolgo in lepo leto. Njgovi so še vedno stali ob strani, brez besed in čakali konca najine ljubezni. Tudi moja mati je tiho stala ob strani.

Zgaran obraz in žuljave roke so bile ostanek njenega žalostnega in trdega življenja. Ni mi branila, ni se veselila, oba pa je imela rada. Sebi je sama krojila življenje, tudi meni je pustila odprte roke; pustila mi je kladivo, da si sama kujem srečo. To kar sem imela rada jaz, je imela tudi ona. Ni mi mogla dati lepega življenja, brezskrbne mladosti.

V svoji revščini mi je dala lahko samo življenje. Ljubila sem to življenje, ljubila sem njo in jo spoštovala. Dala mi je vse, kar je imela in kar mi je lahko dala.

Z novim letom me njegovi še vedno niso sprejeli v svoj dom, še manj v svoja srca. Najina ljubezen pa je bila še večja.

Našla sva si sobico, skromen dom, imela pa sva nekaj velikega; spoštovanje drug do drugega in ljubezen. Bila sva srečna.

Proti njihovi volji sva postala mož in žena, v upanju, da končno popustijo. Oba sva jih imela rada in jih spoštovala, kolikor so pustili.

Najavilo se je novo, tretje leto. Vse je ostalo tako, kot je

bilo. Nikjer ni popustila ograja, ki nas je nevidno ločevala. Nič se ni spremenilo, a vendar veliko, sedaj smo bili trije. Vendar tudi vnuk ni omehčal njenih trdih src.

Minila je vrsta let, ki so spremenila obraze, srca, spremenila so življenje, spremenila pa so tudi njihova polja, travnike in veliko kmetijo. Preko njihovih, nekdanjih zelenih travnikov, je speljana dogga, široka cesta. Na njivah, ki so jim bile v ponos in so bile njihovo veliko bogastvo, njihov kruh in življenje, so danes stanovanjske hiše.

Pred domačijo, ki je dobila novo podobo, nov obraz, je trd, črn asfalt. Kaj je ostalo od te velike kmetije, od tega velikega bogastva? Ostal je denar, ki je spremenil podobo vsega. Pod češnjo, kjer je v senci ležal njihov pes, stoji danes nov avto.

Pod cvetočo slivo sedita oče in mati. Dva para oči zreta v daljavo. Iščeta polja in travnike, na katerih sta pustila svoje življenje, svojo moč, del njiju samih.

Sinu sta se odpovedala, vse kar sta imela, sta dala svoji hčeri in zetu. Hči ni ljubila zemlje, z zetom sta prodajala zemljo, kos za kosom, dokler ni ostalo samo še dvorišče. Bila sta vajena lepega, udobnega življenja.

Sin pa je staršem že davno vse oprostil, morda že s tistim dnem, ko me nista sprejela za svojo. Ljubil ju je in ju spoštoval takšna, kot sta bila. Sedaj, ko sta bila ob vse, pa tudi ob svoje življenjsko moč, sta spoznala, kako prav sta vzgajala sina.

Škoda, da je moralo preteči toliko dolgih let, da sta spoznala vse to. Koliko se je moralo spremeniti, da sta spoznala, čemu sta se odrekla. Danes vesta, da bi mnogo stvari ostalo tako, kot si želita, če njuni srca ne bi bili tako trdi.

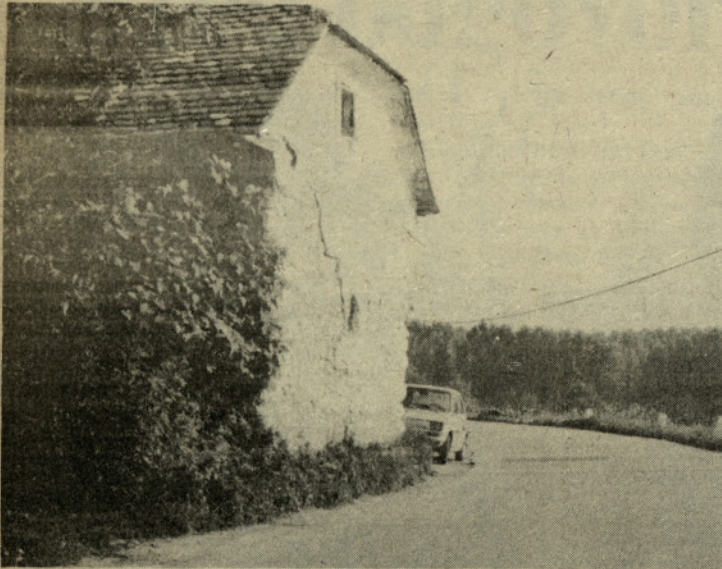
LJUBICA HRIBERŠEK

Dan gasilcev na Gomilskem

Z mogočno parado, v kateri je strumno nastopilo 400 uniformiranih gasilcev, in z drugimi nastopi na Gomilskem je Občinska gasilska zveza Žalec dostojno počastila Dan gasilca v naši občini.

Zbrane goste je pozdravil predsednik Občinske gasilske zveze Žalec, Franc Jelen, o vlogi in pomenu gasilske organizacije na področju družbene samozaščite in splošnega ljudskega odpora pa je govoril predsednik Občinske konference SZDL Žalec Ivan Robič. V kulturnem programu so sodelovali tudi pevci iz Tabora. Na prireditvi so podelili več priznanj in odlikovanj ter povel zaslužnim gasilcem.

SN.

Stara Kolškova hiša

Hiša ob cesti, kamen spotike

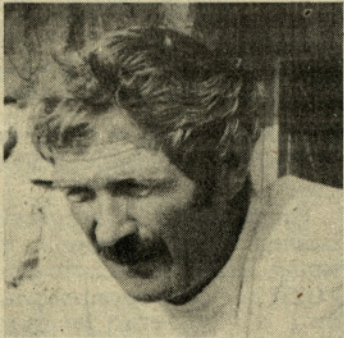
Več sto let stara Kolškova hiša v Kasazah št. 8., (stoji na ovinku pri odcepu ceste proti Mirošanu) je postala kamen spotike. Hiša stoji na takem mestu, da voznikom zastira preglednost in tako se je tu zvrstilo že več prometnih nesreč.

Ko je njen lastnik Rajko Kolšek pred leti dobil na občini Žalec izjemno dovoljenje za gradnjo nove hiše, se je obvezal, da bo staro hišo podrhl, kakor hitro se bo vselil v novo. Nova hiša je zgrajena (še neometana) in Kolškovi so se že vselili v nove prostore. Vendar pa ne vsi, ker je 78-letna Kolškova mama ostala v stari hiši.

Rajko Kolšek nam je dejal, da stare hiše še ni podrhl zato, ker za mater v novi hiši še niso urejeni prostori. V notranjosti namreč nova hiša še ni povsem dograjena. Vendar pa vse kaže, da bi mati rada ostala v stari hiši.

Kolšek zatrjuje, da ga občinski možje do danes niso opozorili, da bo treba hišo odstraniti. To pa ne bo držalo, ker so njegovo zadevo, kot smo zvedeli, že obravnavale pristojne

inšpekcijske službe. Kolšek bi rad dobil posojilo za dograditev nove hiše in potlej, kot pravi, bo staro hišo takoj podrhl, mati pa bi se preselila k njemu. Kakorkoli že, prav ni, da stara hiša še stoji in zaradi svoje lege povzroča velike težave voznikom oziroma ogroža na tem mestu varen promet.

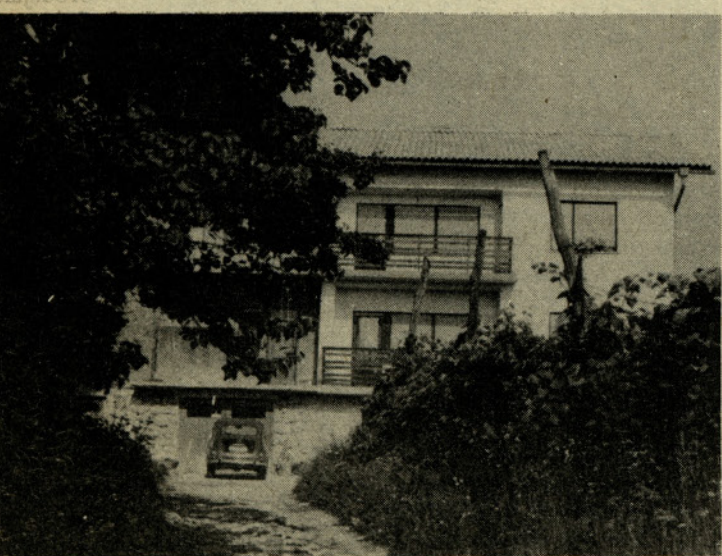

Rajko Kolšek

Predvsem pa se je Rajko Kolšek pismeno zavezal, da bo staro hišo takoj podrhl, kakor hitro bo zgradil novo.

Posnetki: stara Kolškova hiša v Kasazah. Nova Hiša (dvojček). Rajko Kolšek.

SI. N.

Nova hiša (še neometani del dvojčka)

Pomoč za opremo novorojenega otroka

Družbeno varstvo otrok obsega dejavnost in ukrepe, s katerimi delovni ljudje po načelih solidarnosti in vzajemnosti zagotavljajo ugodne pogoje za:

- ustanovitev in življenje družine
- uresničevanje materinstva
- telesni in duševni razvoj
- vzgojo in socialno varnost vseh otrok

Na podlagi določil Zakona o družbenem varstvu otrok in skupnosti otroškega varstva je skupščina Zveze skupnosti otroškega varstva SRS med drugim sprejela tudi sklep o pomoči za opremo novorojenega otroka v letu 1979 in sicer sta v obdobju od 1. 5. 1979 do 30. 6. 1979 določeni dve višini denarne pomoči:

– 1.200 din za opremo novorojenega otroka se dodeli takrat, če je dohodek družine, v kateri otrok živi 1.700 din mesečno na družinskega člana, oz. če je dohodek iz kmetijske dejavnosti na člana družine do 5.200 din letno (če je osnova na novo izračunan dohodek iz kmetijske dejavnosti v letu 1978), sicer pa 1.200 din letno

– 600 din za opremo novorojenega otroka pa takrat, če družina občana, ki uveljavlja denarno pomoč presega zgoraj navedene pogoje.

Od 1. 7. 1979 dalje pa bo uvedena nova oblika te pomoči in sicer zavitek za opremo novorojenega otroka, da lahko mati ali drug roditelj izbira zavitek ali denarni znesek v višini 600 din, ne glede na dohodek družine. To je vsekakor velik napredek ne samo z vidika, da je pomoč v obliki zavitka funkcionalna, da so v zavitku predmeti, ki so testirani in primerni za otrokov razvoj, temveč tudi z vidika, da so otroci izenačeni ne glede na socialni status roditeljev.

Do te pomoči je upravičen vsak otrok, katerega mati ima stalno prebivališče v SR Sloveniji ali katerega roditelj ima lastnost delavca v SR Sloveniji, ne glede na dohodek družine.

Pomoč za opremo novorojenega otroka se uveljavlja na obrazcu „po-

trdilo o stopnji nosečnosti“. Prvi del tega obrazca potrdi zdravnik zdravstvenega doma in sicer:

– 60 dni pred pričakovanim porodom nosečnici, ki se odloči za zavitek;

– 30 dni pred pričakovanim porodom pa nosečnici, ki se odloči za denarni znesek pomoči.

Daljši rok (60 dni) je določen za zavitek iz razloga, ker se smatra, da bo s to pomočjo pokrita potreba otroka v prvih mesecih skoraj v celoti in ne bo težav v primeru preuranjenega poroda. Uvednost zavitka je v primerjavi z denarnim zneskom dvakratna.

Tisti pa, ki se bo odločil za denarni znesek, bo verjetno z denarnim je dopolnil opremo za otroka.

Drugi del obrazca „izjava“ pa izpolni običajno mati, ki ima stalno bivališče v SR Sloveniji, lahko pa tudi drug roditelj, ki ima status selavca v SR Sloveniji, če bodoča mati živi v drugi republiki ali pokrajini in do te pomoči tam ni upravičena.

Po otrokovem rojstvu se pomoč za opremo novorojenega otroka uveljavlja tudi na tem obrazcu tako, da se namesto potrdila zdravnika priloži izpisek iz rojstne matične knjige.

Ne glede na to, kateri od staršev uveljavlja pomoč za opremo novorojenega otroka, se ta pomoč pošlje na naslov nosečnice oz. matere otroka.

Pravica do te pomoči se lahko uveljavlja največ 3 mesece za nazaj, pri tem se ne šteje mesec, v katerem je bil zahtevek vložen, račun pa se od dneva otrokovega rojstva. Čas za uveljavitev pomoči za opremo novorojenega otroka je torej 60 oz. 30 dni pred pričakovanim porodom in še 3 mesece po otrokovem rojstvu.

Vsa opravila v zvezi s tovrstno pomočjo bo od 1. 7. 1979 dalje izvajala Občinska skupnost otroškega varstva Žalec, Savinjska cesta 6, torej se naj mati oz. drugi roditelj od tega dne dalje obrača na gornji naslov.

DANICA VONČINA-DOLINŠEK

Slovesno v Braslovčah

Sredi meseca junija je krajevna skupnost Braslovče praznovala svoj krajevni praznik. V tednu praznovanja so se zvrstile razne kulturne in športne prireditve, na slavnostni seji sveta skupščine krajevne skupnosti pa so podelili plakete „Grb Braslovč“ najzaslužnejšim za aktivno delo na področju družbenopolitične dejavnosti in dela v krajevni skupnosti.

Med pridobitvami te krajevne skupnosti je potrebno poudariti vodovod v Paržljah, izgradnjo katerega je vodil vaški odbor pod vodstvom Dorjja Drešček. Zgrajen je bil dom borcev na Dobrovljah, ki so ga izročili svojemu namenu ob praznovanju občinskega praznika na Gomilskem, sredstva zanj pa so prispevali poleg IS občine Žalec in Združenja obrtnikov še krajevna skupnost in vaščani Dobrovelj.

Krajani Braslovč so pridobili javno telefonsko govornico, za katero so sredstva zbrali sami. Asfaltirali so cesto Male Braslovče – Gornje Gor-

če – Obramlje, uredili so makadamske ceste v Podvrhu in Dobrovljah in tako omogočili boljše povezavo višinskih domačij v teh krajih. Uredili so javno razsvetljavo, v trgu so posadili nova drevesa, okolica spomenika padlim borcem NOV v Rakovljah pa je dobila novo podobo. Zgrajena je bila plastična smučarska skakalnica v Braslovčah, v letošnjem letu pa je predvidena napeljava vodovoda v Topovlje.

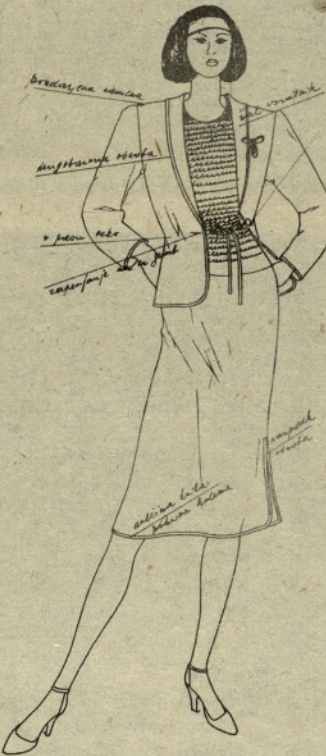
Krajevna skupnost Braslovče je konec junija izvedla tudi referendum o uvedbi krajevnega samoprispevka za razna komunalna dela kot npr. modernizacijo cest, napeljavo vodovodov in izgradnjo nove mliške vežice v skupnem znesku 3.540.000 din. Referendum je uspel 74,93 %. V okviru krajevnega samoprispevka ima po programu investicijskih del prednost napeljava vodovodov v naselja Presežje in Male Braslovče ter Obramlje – Zg. Gorče in Podvrh.

JELKA KOLŠEK

Privlačno in elegantno

Kako se boste oblačile to poletje, ste se že gotovo odločile, če pa še vseno nameravate dokupiti kaj modnega, potem ozirajte med oblekami, ki so krojene tako, da boste kljub nekoliko polnejši postavi izgledale vitke in elegantne – med živimi: rdečimi, rumenimi,

ječi, ozki šal, z reverji, visoki USA ali brez. Ozki rokavi, dolžine poljubne. Linija je izrazito poudarjena z eno ali več gubami, ki tečejo od rokavnega izreza na rami konično proti pasu, tudi hrbet se z različnimi gubami in šivi proti pasu vitko zožuje. – Krila so pogosto ozka, z razporkom, z gubami v enem snopu, plisirana. Obleka za dan se po kroju mehko prilaga telesu. Srajčni modeli so postali zopet zanimivi, enobarvni ali z drobnimi tiski, lahko tudi z belimi obratniki ali obrobnimi v drugi barvi. – Za bluze so značilni mali, okrogli, oglati, pripeti, stoječi ali šal ovratniki, s številnimi prešitimi gubami, ki se razpršijo v krogu od vratnega izreza s stranskimi šivi, ki potekajo od rame ob rokavnem izrezu na prednji ali hrbtni strani, rokavi so širši, včasih tudi rahlo nagubani na ramenu stisnejeni v zapestju na 3/4 ali 1/4 dolžine, kratki in široki, lahko v raglan kroju. K bluzam z ovratniki se lahko nosijo pentlje, ozke kravate, okrasne rute, na prsa se pripnejo keramične sponke ali zataknjejo okrasne igle itd. Za večer je malo več romantične v širinah kril; globoki dekolteji. V izrezu, nesimetrični kroji, intarzije inkrustacije, s čipkami, z drugobarvnimi tkaninami, svetleče mat kombinacije, veliko črne barve in živih fluorescentnih tonov.

Šalica, pulover, krilo in cvetoča obleka. Špi za hruško, hruško, modro, rumeno, rdečo, sivo, črna, kombinacije in material, voliljan.

modrimi, zelenimi, lila... barvnimi toni; v tiskih so lahko pike, redko posejano cvetje, kot da je narisan z abstraktnim potegom čopiča, redke packe, drobni geometrijski vzorci, največkrat je tisk eno do tro-barven in zelo enostaven. Materiali so mehki gladki, tanki, površine so tudi shintzane.

Stilisti visoke mode, kot tisti, ki kreirajo za masovno proizvodnjo, že nastopajo nasejmih za poletje 80 in jeseni zimo 80/81 s številnimi novimi idejami, ki so inspirirane kot pri moški liniji nazaj v 40-ta in 50-ta leta.

MODELI:

Poudarjena bodo še naprej široka ramena, stisnjen pas in dolžina, ki še ravno pokriva kolena; to so osnovna pravila ženske linije. Pri kostimih so nove 3/4 in 7/8-ske dolžine jop (paleto), ki se oblačijo preko ozkih kril, lažjih kostimov ali oblek. Zelo so priljubljeni kostimi, jope so lahko zelo različnih dolžin, če se nosijo preko obleke, se lahko končujejo tudi nad pasom, ravno krojene. Zapenjajo se eno ali dvoredno, lahko samo z enim gumbom ali so stisnjene s srednjem širokim usnjanim pasom. Ovratniki so sto-

MATERIALI:

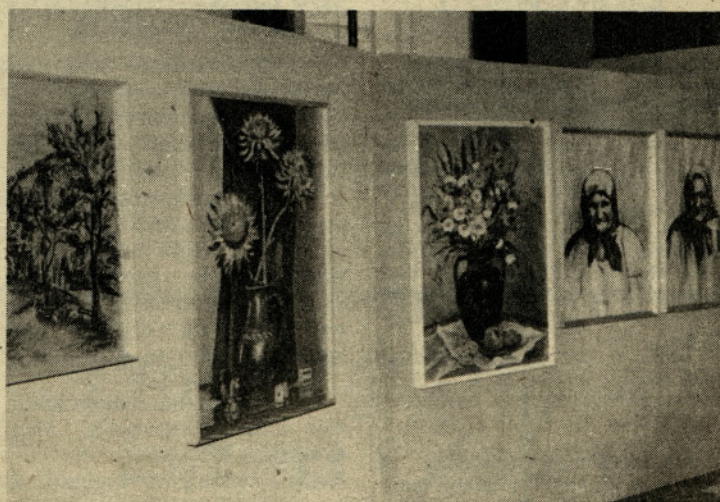
Za kostime je mnogo finih 100 % volnenih tkanin, ki imajo suh nemiren otip in mehko padajo, kašmir, alpaka, mohair in mešanica volna/svila, volna/bombaž, bombaž/PE, boucle, cloque, ottoman, double face, frise, nate.

Kot svileni tipi tkanin za obleke in bluze iz triacetata, rayona, polyamida, polyestera; krepji, satineti, gloque, facone, toal, twill, jersey. – bombažni tipi: reliefni pique vzorci, waffle konstrukcije, canvas, duvetin, etamin, saten, voile, crep, tkanine z A-jom efekti /vidne takane proge, mat /svetleče, polno/redko/flanela i.t.d.

VZORCI:

Pri vzorcih je mogoče važno omeniti še ponovom povratek Art/Deko-ja (črna/belo) v tiskih in v pestro tiskanih tkaninah. Modne bodo še kar naprej črte vseh mogočih dimenzij in sosledij vzdolžne, prečne in diagonalne, zelo redke pike, grafizmi na pr. drevje brez listja (v negativu in pozitivu), redko razmetani geometrični liki, precej veliki, risbe cerkvenih oken, valovite črte in drobni motivi iz astronomije.

A. HRIBAR

Detajl z razstave slikarjev amaterjev v kulturnem domu v Libojah

Med gosti je bil na svečani seji skupščine občine Žalec na Gomilskem tudi član sveta federacije Franc Le skošek — Luka

Tako pa so goste postregle gostoljubne domačinke na Gomilskem. Mize so bogato pogrnile kar v parku.

Otvoritve doma borcev I. Sa vinjske čete se je udeležilo lepo število nekdanjih borcev in ostalih prebivalcev

Sprememba zakona o potnih listih

9. julija je začel veljati nov zakon o potnih listinah jugoslovanskih državljanov, ki prinaša več sprememb, med katerimi sta za občana pomembni predvsem dve spremembi; daljši rok veljavnosti potnega lista in enostavnejši postopek za vojaške obveznike.

Po določitvi novega zakona se potni list izda z veljavnostjo petih let, nato pa se lahko podaljša veljavnost še za naslednjih pet let. Skupna veljav-

nost potnega lista ne sme biti daljša od deset let. Potni list — knjižica — je lahko veljavna le deset let, nato pa se mora zamenjati z novim potnim listom.

Če bo občan zahteval podaljšanje potnega lista po še stih, sedmih ali več letih, bo oddelek za notranje zadeve podaljšal veljavnost takšnega potnega lista le za štiri ali tri leta, oziroma za toliko, kolikor je preostalo do deset let.

Prošnji za potni list vojaškim obveznikom ne bo potrebno prilagati posebnega dovoljenja organa za ljudsko obrambo. Se vedno pa bodo morali takšno dovoljenje predložiti vojaški obvezniki — naborniki. Vsi drugi vojaški obvezniki, ki še niso dopolnili 35 let starosti, se izkažejo z vojaško knjižico o opravljeni vojaški obveznosti. Zato je važno, ko vložijo prošnjo za potni list oziroma podaljšanje njegove veljavnosti, da prinesejo s seboj poleg osebne izkaznice tudi vojaško knjižico.

Priznanje rokometasem Minerve

Rokometasem Minerve Griže je uspelo preskočiti vse ovire za vstop v II. zvezno ligo. Ko je predsednik skupščine občine Žalec, Vlado Gorišek, na nedavnem sprejemu čestital rokometasem za ta uspeh je dejal, da je le-ta rezultat dolgoletnega vztrajnega dela. Ug otavljal je, da vstop rokometasem v II. zvezno ligo delovnim ljudem naše občine veliko pomeni, saj bodo Savinjšani ponesli tekmovalni duh po vsej Jugoslaviji. „V naše m samoupravnem sistemu

ima telesna vzgoja pomembno mesto in tako ni naključje, da je postala telesna vzgoja tudi v naši občini množična, in da na športnem področju dosegamo vse vidnejše rezultate,“ je dejal tov. Gorišek.

Rokometasi so ob letošnjem občinskem prazniku prejeli bronasti grb žalske občine, ki sodi med najvišja priznanja v občini. Takšno priznanje si rokometasi Minerve ob 20-letnici organiziranega rokometasem v Grižah nedvomno zaslužijo.

ŽALSKI ŠAHISTI V REPUBLIŠKI LIGI

Žalski šahisti so pred nedavnim gostovali v Framu, kjer so se pomerili z mariborskim prvakom v kvalifikacijskem dvoboju za vstop v republiško ligo. Za člani so morali prepustiti zmago domačinom oziroma se je dvoboj končal s 6:4 v korist domačinov.

V povratnem srečanju v Žalcu pa so domačini bili zmagovalci z istim rezultatom 6:4. S tem, da so žalski šahisti dobili vse dvoboje na petih deskah, so se uvrstili v republiško ligo.

To je za naše šahiste nedvomno velik uspeh.

Šahovski klub Savinjščan iz Sempetra je priredil nagradni brzopotezni turnir, na katerem je sodelovalo 16 šahistov. Zmagal je Storman s 13,5 točkami pred Skokom (11 točk) in Vošnjakom ter Stormanom.

J. GROBELNIK

LOVSKA PRIREDITEV BO NA GOZDNIKU

Lovska družina Griže šteje 38 članov. Družina ima v svojih loviščih (lovne površine je nad tri tisoč ha) bogat stalež različne divjadi. V zadnjih letih so se precej razmnožili mufloni, saj jih je skupaj že 60. Zanimivo je, da se družina muflonov, ko postane velika, razcepi v več manjših družin. Lovci so predvsem ljubitelji divjadi, zato z gledno skrbijo za njen razvoj.

Lovska družina redno organizira tudi tekmovanja. Meddružinska tekmovanja med LD Griže, Hrastnik in Prebold, so z a vse udeležence zanimivo doživljajo. V okviru letošnjega krajevnega praznika Griž bo lovška prireditev na Gozdniku.

LT

CIRIL PREZELJ

Nova plastična skalalnica v Braslovčah je nared. Odprli so jo za letošnji občinski praznik

Prometne nesreče nas opozarjajo

Naše ceste so v teh poletnih dneh in nočeh prepolne vozil. Dopustniki potujejo na morje, veliko pa je na cestah tudi tovornih vozil. In če k temu pripišemo še nestrpnost za krmilom in nepazljivost, ni nič čudnega, da imamo tolikšno število prometnih nesreč.

V Savinjski dolini se približuje tudi čas obiranja hmelja in tako je potrebna skrajna previdnost na cestah. Očitno več pa bi lahko storili za varnost prometa na cestah tudi krajanji sami in pa različni organi, skupnosti in druge organizacije. Zg olj prometni miličnik na cesti ne zmore vsega dela.

Naraščanje števila prometnih nesreč, med katerimi jih je veliko s smrtnim izidom, naj izveni kot resno opozorilo. V še stih mesecih letošnjega leta smo imeli na našem področju kar 82 prometnih nesreč, v katerih je umrlo pet ljudi, 89 pa jih je bilo hudo ali laže poškodovanih.

Postaja milice Žalec z oddelkom na Vranskem je v prvem polletju lani napisala 410 predlogov sodniku za prekrške, na cestah pa so miličniki odvzeli zaradi storjenih hujših prekrškov 103 vozniška dovoljenja.

V letošnjem prvem polletju pa so izročili sodniku za prekrške že 593 predlogov za kaznovanje, miličniki pa so odvzeli voznikom 115 voznških dovoljenj. V te ukrepe niso všteti

preventivni posegi in opozorila ter ukrepi prometne milice Celje.

Postaja milice Žalec zaradi takšnega stanja priporoča in svetuje krajevnim skupnostim, TOZD in drugim organizacijam, da o teh problemih temeljito

razpravljajo pa tudi ustrezno ukrepajo, kako bi na cestah zagotovili večjo varnost. Postaja milice pa bo tudi sama še poostriala nadzor in kontrolo prometa in to še zlasti v času obiranja hmelja in spravila poljščin.

Če lno trčenje največkrat s hudimi posledicami